ABOLİSYONİST SOSYALİST FEMİNİZM

GELECEK DEVRİME BAKIŞ

Zillah Eisenstein

KALKEDON

Abolisyonist Sosyalist Feminizm

ABOLİSYONİST SOSYALİST FEMİNİZM

Gelecek Devrime Bakış

ZILLAH EISENSTEIN

KALKEDON

ABOLİSYONİST SOSYALİST FEMİNİZM
Zillah Eisenstein

Orijinal Adı: ABOLITIONIST SOCIALIST FEMINISM
Radicalizing the Next Revolution

Kalkedon Yayınları: 399

Yayına Hazırlayan
Hakan Tanıttıran

Türkçesi
Zerin Dirihan

Kapak Tasarım
Oktay Ay

Mizanpaj
Aysun Balcı

Kalkedon Yayınları:
Akşemsettin Mah. Sarınasuh Sok. Nadir AP. No 49
Kat 3, Fatih - İstanbul, Sertifika No: 48077

Telefon ve Fax: 0212 512 43 56
Web: www.kalkedonyayinlari.com
e-mail: kalkedonyayinlari@gmail.com

Bu kitap Ceylan Matbaası'nda (Tuncay Mat) basılmıştır.
Davutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi 93/317-318-319
Zeytinburnu - İstanbul - Sertifika No: 40933
Tel: 0212 613 10 79

ISBN: 978-605-7942-44-9
İngilizce İlk Baskı: MONTHLY REVIEW PRESS, NEW YORK, 2019
Yayımlama Tarihi ve Copyright: 2021

Hiroşima'nın, Suriye'nin, Yemen'in, Filistin'in çocukları ile
ABD'de tutsak edilen, kafeslere kapatılan, evsiz çocuklara...

... eskiler ölüyor, yeniler ise doğamıyor bile.
-Antonio Gramsci

Biz sadece, artık birçok sebepten ötürü nefes alamadığımız için isyan ediyoruz.
-Frantz Fanon

Güçlü olmaya cüret ettiysem, gücümü görme gücüne dönüştürmeye karar verdiysem, korku duyup duymadığım artık teferruattır.
-Audre Lorde

Bugün, daima dündür.[1]
-Brezilya'da São Paulo'daki bir duvar yazısından...

---

1 "Hoje é sempre ontem". Bu cümlenin orijini konusunda belirsizlikler söz konusu olmakla birlikte, bilinen en eski kullanımı Brezilyalı sanatçı Wesley Duke Lee'nin 1972'deki aynı isimli çalışmasındadır. (*bkz.* http://enciclopedia.itaucultural.org.br/obra7723/hoje-e-sempre-ontem)

BİRKAÇ TEMEL SORGULAMA

neden sosyalizm?

Her insan açlık, evsizlik, hastalık, işsizlik ve engellilik kaygısı olmaksızın yaşamayı hak eder. Kâr amacı gütmek insanlığı yok eder. Sosyalizme bir başlangıç yapmak, herkesin evrensel olarak yaşanabilir bir gelire ve sağlık hizmetlerine kavuşması demektir.

neden feminizm?

Çünkü bireyin yaşam tercihlerini, ne biyolojik ne de toplumsal cinsiyeti belirlemelidir. Çünkü mizojini (kadın düşmanlığı) ve kadınların yaşadığı eşitsizliğe yapısal destek sağlayan hetero-ataerki, kadınların bedenleri üzerinde egemenlik kurma ve onları denetim altına almanın peşindedir. Benim "kadınlar" tabirini kullanışım her zaman trans, geleneksel cinsiyet normlarına uyum göstermeyen ve *non-binary*[2] kimlikleri de kapsamaktadır. Bu belirlenmiş ve evrensel bir kabuldür.

Feminizm, bedenlerimizin bütün cinsel ve üremeyle ilgili özellikleri için erişim ve özgürlük sunmalıdır. Ancak kadın haklarında olduğu gibi, bu konuda da reform kafatasçı hetero-ataerki sınırları içerisinde ele alınarak yapılandırılır. O halde yazar Mab Segrest'in izinde; bu ezberi de baştan sona bozma vakti.

---

2 Cinsel kimliğini ikili cinsiyet rejiminin (kadın-erkek) içinde değil, bunların arasında ya da ötesinde tanımlayan kişiler için kullanılan şemsiye bir terimdir.

neden abolisyonizm?

Kölelik sadece şekil değiştirmiş durumda; bireylik ile uygarlık ve insanlığın doğurduğu haklar ancak sözde kalmaya devam ediyor. Beyazların üstünlüğü, hukukun yapılandırılmasından, hapishanelerden ve ırka dayalı iş bölümü düzenlemelerinden bütünüyle sökülüp atılmalıdır. Abolisyon[3], uygulanan bu son derece acımasız istismarı ve ABD'deki Siyahlar ile beyaz ırktan olmayan diğer insanların, translar, kuirler ve düzcinsellerin her gün eşit derecede maruz kaldıkları tiksindirici eziyeti sona erdirmek için gereken bütünlüktür. Abolisyon düzeltmekle yetinmeyip, tamamen yürürlükten kaldırmaktır. Abolisyonizm, günümüzde genellikle mevcut hapishane sistemini sona erdirmek üzere sürdürülen dirençli harekete atıfta bulunmak için kullanılmaktadır. Benim kullanımım ise, her nerede büyüyüp gelişirse gelişsin, mizojinist (kadın düşmanı) ırkçılığın yapısal bütünlüğünü kapsamaktadır.

Neden yıllardır kapitalist ırkçı hetero-ataerkiye ırkçılık ve mizojini karşıtı eleştirilerde bulunmamın ardından, hâlâ bu açıklamaları yapmak zorunda kalıyorum? Neden bu hâlâ mesele olmayı sürdürüyor? Neden ilerici düşünenler ve her çizgiden aktivistler biraz daha değişemediler? Neden sol cenah, kişisel olanın politik olduğunu, cinsiyetin de bir politikası olduğunu, cinselleştirilmiş ırkçılığın sınıf meselesinin temelini attığını bir türlü anlayamadı?

Neden hiçbir zaman başarılı bir sosyalist devrimin gerçekleşmediğini gerçekleşmediğinin cevabı, radikal ve devrimci tarihin bu ayrıcalıklı olma hali midir? Devrimlerin salt erk, zulüm ve sömürü arasındaki bağlantının parçalarını düzenlemeyi seçmiş olmalarının sebebi bu mudur? Sebep sosyalizmin daha fazla kalbe ve bedene, daha fazla abolisyonist sosyalist feministe ihtiyaç duyması mıdır?

Bizler -devrim niteliğinde değişimi arzulayanlar- ilerlemeyi seçmeliyiz. Eskiye gömülüp kalırsak, ancak onu tekrar ederiz.

sorgulamalara devam

Sosyalizm yeterli gelmediğinde ne yaparsınız?

Onu ırkçılık karşıtı ve feminist bir hale getirirsiniz.

---

3 İlga etme; yürürlükten kaldırma.

Feminizm yeterli gelmediğinde ne yaparsınız?
Onu sosyalist ve ırkçılık karşıtı bir hale getirirsiniz.

Irkçılık karşıtlığı yeterli gelmediğinde ne yaparsınız?
Onu sosyalist ve feminist bir hale getirirsiniz.

Peki sonra ne yaparsınız?
Bu abolisyonist sosyalist feminizmin bilhassa eşcinseller, translar ve engelli kişiler için bütünüyle kapsayıcı olduğundan emin hale gelirsiniz.

Fizik bilginlerinin "tekillik" adını verdiği bir anda yaşıyor olabiliriz. Politik anlamda bu, gelmiş geçmiş ne varsa hepsinin metaforik bir kara deliğe girmesi; geçmişin ayırt edilemez, şimdinin ise kavranılamaz/tercümesi yapılamaz kılınması demektir. 2000 yılında George Bush seçimleri kazandığında bunu düşündüğümü hatırlıyorum. Eşi benzeri görülmemiş bir durumdu ve 2016 yılında olacakların erken bir uyarı işaretiydi.

Kimsenin tarihin önüne geçip gelecekteki olasılıkları bilebileceğini zannetmiyorum; ancak geçmişe sınır çizerek, yeni görme biçimleriniz gerçekleşmediğinin cevabı düşünüyorum. Devlet aktörleri güç yapısını gözler önüne sermek yerine, anlaşılmasını güçleştirmekle yükümlü olduklarına inanırlar. Ancak bu muhafaza etme kudretinin artık değiştiğini kabul etmekte fayda var. Söz konusu gerginlik de, o yapılanmayı müphemleştiren etkin bir devlet ile fazlasıyla ifşa eden Trump arasında yaşanıyor: Bir tür Klan reisimiz var; üstelik hem bir seks avcısı hem de kapitalizm savunucusu. Peki bu yeni kaotik teşhir neyin nesi? Kimilerine göre, bu sayede faşizm hepten bariz hale geldi.

Bu bana Güney Afrikalı sanatçı William Kentridge'in *apartheid*[4] sonrası Güney Afrika hakkında yazdıklarını hatırlatıyor. Kentridge, en tuhaf şeylerden birinin durumda pek bir değişim gözlenmemesi olduğunu söylüyor. Yoksul kırsal kesimdeki okullara giden çocuklar, hâlâ son derece kötü bir eğitime tabi tutulurken; beyaz Güney Afrikalılar *apartheid* sonrası dönemin de ana imtiyaz sahipleri olma-

---

4 1948-1994 yılları arasında, Güney Afrika'da yürürlükte olan, beyaz olmayan kimlikleri bastırmaya yönelik ayrımcılığı resmileştiren rejim. Nelson Mandela önderliğinde verilen mücadeleyle sona erdirilmiştir.

yı sürdürüyor. Kentridge, büyük ödünler vermiş olan toplumunun yine de yaptığı sanatı besleyip desteklediğini belirtiyor. Bu onun *kesinlik şüphecisi* olmasını, onun yerine anın *geçiciliğinin* değerini bilmesini sağlıyor. Çünkü yaşadığı dünyada, şüpheye değer veriyor. Ben de öyle. Bu merakımı ve dikkatimi canlı tutuyor.

Neden mizojininin, cinsel iktidarın yapısal bir sistemi olarak adlandırılması bu kadar nadir gerçekleşiyor? Ve neden benim dönüp dolaşıp, ırkçılığın ve kapitalizmin mizojinist yapısını anlatmam gerekiyor? Neden mizojini şu an hâlâ, herkesin bildiği ama dillendirilmeyen ve adı konmayan bir sır olmaya devam ediyor? Bu apaçık ortadayken gizlenen ve böyle olunca da doğallaştırılıp normalleştirilen bir durumdur. Ataerkine inanılmaz dayanıklılığını, kendisine tam gaz bir hücumu engelleyen esnekliğini bahşeden de bu mudur?

Peki ya ırka dair, biyolojik ve toplumsal cinsiyete dair ayakta durabilecek eleştirileri yıkıp geçen kapitalizm? Sonuç olarak görünen o ki, *şu anda* bütünü hedeflememiz gerekiyor: kapitalist hetero-ataerkil ırkçılık.

Ataerkil ayrıcalık neden ve nasıl görmezden gelindi, doğallaştırıldı; ve yıkıcı bir sessizlik içinde normalleştirildi? Neden tecavüz ve cinsel şiddet, kapitalizmin ve ırkçılığın temel dayanağını oluşturan yapısal ayrıcalığın bir parçası olarak görülmüyor? Bu sessizlik, cinsel şiddetin ırkçı ataerkil zulmün çimentosu olmasına nasıl izin veriyor?

Neden sınıf meselesi, ırkı ve toplumsal cinsiyeti bu kadar sistemli biçimde (tabiri caizse) gölgede bırakıyor? Neden eşitsizlik fark edildiği zaman, temelde ekonomi ve sınıf üzerinden tanımlanıyor -özellikle emekçi sınıfa mensup beyaz olmayan insanlar ve beyaz kadınlar, orantısız biçimde yoksul olup cinsel şiddete maruz kalıyor?

Neden bugün beyazların üstünlüğü -varlığı tasdik edildiği halde- ilga edilmek (ortadan kaldırılmak) yerine sadece yeniden düzenleniyor? Neden ırkçılık karşıtı çalışmalarda, kuirlik hâlâ tüm aşikârlığına rağmen görmezden geliniyor?

Neden meseleler hep iki kola ayrılıyor? Irk veya sınıf? Cinsiyet veya ırk? Sınıf veya cinsiyet? Neden birbirleriyle ne kadar ilgili ve birliktelik halinde oldukları sorgulanmıyor? Neden ilericiler, çok yönlü kesişen güç yapılarının nasıl eşzamanlı faaliyet gösterdiklerini daha fazla merak etmiyor?

Neden cinsel şiddet militarizm, kapitalizm, emperyalizm ve ırkçılık sistemlerinin her tarafına nüfuz etmişken; kapitalizm için olduğu kadar, baskı ve zulüm için de esas oluşturduğu görülmüyor?

Aktivistler bu aciliyete nasıl meydan okuyarak göğüs gerebilir; direnişimizi ve reform eylemlerimizi nasıl devrim hareketlerine dönüştürebilirler?

Neden bugün için en devrim niteliğinde ve en gerekli politikanın, bir kuir abolisyonist sosyalist feminizm olduğu anlaşılamıyor?

Çok şey değişti. Çok az şey değişti. Her şey değişti. Yeterince değişmedi. Her biri doğru. Peki ne yapmalı?

I. GİRİŞ NİYETİNE

Bu metnin şimdiki bölümü, hem -politik anlayışınızla durduğunuz nokta neresi olursa olsun- sizinle, hem de kendimle bir konuşma olarak hazırlandı.

Aklımdaki her şeyi bulup açığa çıkarmayı deneyeceğim ki, önce aramızda bir güven oluşsun. Umarım burayı okursunuz ve bu sizin umutla dolup cesaretle meydan okumanıza yardımcı olur. Başarma ihtimali konusunda emin olmasanız bile; bu ülkedeki dayanılmaz ızdırabın ve gezegenin dört bir yanına işlemiş acının son bulması gerektiğini biliyorsunuz. Ve belki de benim teklifim, ta derinimden gelen zihinsel politik polemiğim, bu ülkedeki toplulukların her yanını sarmış olan nefreti, sömürüyü ve zulmü söküp atmak için size ve bize bir şans sunacaktır.

Ben beyazların üstünlüğü ve ayrıcalığına dayalı yapısal bir sistemden nemalanan; ancak onun mizojinist kökenlerinden/yöntemlerinden muzdarip olan beyaz bir kadınım. Bu nedenle benim hayalimdeki abolisyonist sosyalist feminizm; beyazların üstünlüğünün kökünü kazımanın yanı sıra, her iki durumu da destekleyen ataerkil yapıya bir saldırıyı da kapsıyor. Bazı yerlerde, ırk ve toplumsal cinsiyet arasındaki yakın ilişkiyi ifade etmek üzere, feminist yazar Paula Moya'nın yarattığı *misogynoir*[5] terimini kullanacağım. Ve bu hırpalayıcı baskılarda kendi suç ortaklığımı sorgulamayı da hiç elden bırakmayacağım.

Bunları yazarken, beyaz olmayan kız kardeşlerimi, onlara olan sevgimi ve borcumu düşünüyorum. Beni bu endişe verici zamanlarda yazmaya iten de kısmen bu borçtur. Ve onlara (Trump ve yandaşları var güçleriyle onları aksine inandırmaya çalışsalar da) birçok

---

5 Siyah kadınlara yönelik (ırk ve cinsiyet etkenlerinin her ikisi nedeniyle) nefret, düşmanlık ve ayrımcılık.

beyaz insanın kendi ayrıcalıklarına karşı çıktığını ve çıkabileceğini, onları sevdiğini ve sevebileceğini söylemektir.

Sınıfsal bölünmelerin içerisinde yer alan beyaz kadınlara da, bu ülkeyi ve dünyayı felakete sürükleyen sömürüyü ve düşmanlığı ortadan kaldırmak için tavır almaları gerektiğini söylemek üzere yazıyorum. Irkçılık karşıtı beyaz kadınlar, ve onlara katılan erkekler, gençler ve yaşlılar, trans ve *non-binary* bireyler, eşcinseller, engelli olanlar ve olmayanlar, hepsi bu başkaldırının bir parçası olmak zorundadır. Göçmenler, beyaz olmayan insanlar, Siyahlar, LatinX[6] halkları, Güney Asyalılar zaten hâlihazırda isyandadır.

İyimserliğim, argümanımın en önemli dayanağıdır. İnsanların kendilerini değiştirebileceklerine olan inancım ve bugün açığa çıkan olasılıkların, durumun aciliyetini görmediğimiz için yanımızdan geçip gitmelerine izin vermektense, onlara yetişmemiz gerektiğine dair düşüncem de öyle. Milyonlarca insanımızı yerinden eden ve öldüren çok büyük çaplı politika ve hava felaketleri bize başka çare bırakmıyor.

Sorularımı basit bir kafa yorma olarak değil, eyleme geçmek için bir rehber olarak sunuyorum. Eylemlerimiz, belli belirsiz bağlantılar kurarken, henüz bilemediğimiz yeni cevaplar ortaya koyacaktır. İlintili düşünceler arasında ilmekler atıyorum ve kimi zaman onları tekrarlıyorum ki, tekrarlanan dizilişlerinde görülebilsinler. Bunu yaparken bir ileri bir geri sarıyorum ki; ırk, cinsiyet, toplumsal cinsiyet ve sınıfın birbirlerini nasıl korudukları ve nasıl korunmasız bıraktıkları anlaşılsın.

Yöntemimi siyasi tarihin kusurlarının açıklayıcısı olarak görmenizi istiyorum. Beyaz mizojinist ayrıcalığına tekrar tekrar dikkat çekerek, bir bakıma onun kadim doğasını taklit ediyorum. Yapısal adaletsizlikler, çok az bir farkla değişen biçimlerde defalarca tekerrür ederken; bunları belirgin hale getirip sorunların mahiyetini daha net görebilmemizi sağlayacak yeterli eleştirel kuram ise bulunmuyor. Dönüp dolaşıp sorunun *adını koymaya* çalışmamın sebebi

---

6 Daha önceleri Latin Amerika halklarını nitelemek için kullanılan 'Latino' teriminin, eril/dişi ayrımına sahip bir dil olan İspanyolca'da yalnız erkekleri temsil etmesi nedeniyle doğan uzun süreli itirazlar sonucunda; terimin sonuna tüm cinsiyetleri temsilen nötr bir ifade içeren 'X' harfi getirilmeye başlandı.

de, görmeye ve harekete geçmeye hazırlanışımızı sağlama almaktır. Eğer bu yöntem sinirlerinizi bozup sizi rahatsız ederse, her günü baskı ve zulüm altında geçiren milyonlarca insanın nasıl hissettiğini düşünün.

Yöntemimin hepimizden, ama özellikle beyaz insanlardan, özellikle ırkçılık karşıtı beyaz kadınlardan talebi; ırkçı ve seksist yapılar ile sınıf gücünü çok iyi kavrayabilmek adına hem gözlerimizi, hem zihinlerimizi ve hem de kullandığımız dili açmaktır. Beyaz olmayan kadınları çok dikkatli dinleyin; zira çoğu kez, baskı ve zulmün daha fazlasına maruz kalmışlardır ve bu nedenle daha fazlasını bilirler. Çünkü çoğu kez ne kadar güçlüyseniz; zulümden o kadar bihabersinizdir, onu o kadar görmüyor ve hissetmiyorsunuz demektir.

Çarpışmaya ve kendinizi riske atmaya hazır olun. Değişimden memnun olup olmayacağınızı düşünmeyi bırakın; bunun yerine, kendinizi en çok zarar görmüş olanlar için nasıl daha hakkaniyetli hayatlar kurulabileceğini düşünmeye adayın. Emin olduğum tek bir şey var: *Artık vakit geldi.*

biraz da benim hayatıma giriş

Çoğu kişi gibi benim de politik geçmişim son derece kişiseldir. Hayatlarımızı çoğu kez mesulü olmadığımız olayların yanı sıra; içinde bulunduğumuz koşullar –duyduğumuz, özümsediğimiz ve anlattığımız hikâyeler- tayin eder. Koalisyonun dönüşen ve değişen farklı cephelerinden yazıyorum. Kendi geçmişim, beni bu zamanların devrimci eylemlerini ve ittifaklarını desteklemeye itiyor.

Üç sevgili kız kardeşim Sarah, Giah ve Julia ile beraber komünist bir ailede yetiştim. Hayatımız sivil haklar hareketlerinin içinde geçti. Düzenli olarak Cumartesi sabahları, anne-babamız bizi kalkıp gösteriye katılma vakti olduğunu söyleyerek uyandırırdı. Giyinip kahvaltı ederdik; sonra da hâlâ kafelerinde beyazlar ile Siyahların ayrı muamele gördüğü Woolworth gibi mekânların önünde, gözcülerin beklediği protesto hattına katılmaya giderdik.

Annemle babam komünist oldukları gerekçesiyle sürekli işten çıkarılırdı. Hiçbir yerde iki yıldan fazla yaşamadık; hep karma ırkların ya da Siyahların oturduğu mahallelerde yaşadık, ki bu da birçok beyaz tarafından ırk hainleri olarak görülmemiz demekti. Dayanışma ağımız Siyahlar, sivil haklar için mücadele veren insanlar ve birbiri-

mizden oluşuyordu. Ev ahalisiyle her zaman aramızda kullandığımız "yoldaş" ifadesinin, bugün "müttefik" veya "işbirlikçi" sözlerine dönüştüğünü görüyorum. Oysa "müttefik" veya "işbirlikçi" bana son derece ayrık, uzak ve korunaklı görünüyor. Dostlar veya işbirlikçiler mücadeleyi destekler ama onun bütünüyle içinde veya mücadeleden değillerdir. Bana göre ise, ben onun içindeyim.

1950'lerde ilkokuldayken, okul arkadaşlarım beni ve ailemi pis komünist Yahudiler diye acımasızca taciz ediyorlardı. Bense nereden bildiklerini düşünüp duruyordum. Ailem de ateist olduğundan, benim Yahudiliğimle ilgili tam olarak neden nefret ettiklerini merak ediyordum. Sırf süt paramı okulda diğerleriyle esirgemeden paylaştığım için miydi? Ya da Columbus-Ohio'daki North Lisesi'nde okuyan tek Yahudi ben olduğum için zorbalar bana sataşmayı kolay mı görüyordu? Bu rencide ediciydi, yalnız hissediyordum; ama beni yıkmadı.

2015'te bir havuz partisinde, Siyah bir genç kız Teksas polisi tarafından tartaklanıp yere fırlatıldığında; aklıma yıllar önce Columbus'ta, bizimkilere yerel bir özel havuzda bir yüzme partisine gidip gidemeyeceğimi sorduğum an geldi. Hayır demişlerdi; zira havuz yasal olarak ırklara göre ayrılmış olmasa da, Siyahları hoş karşılamadıkları barizdi. Yapayalnız ve hiç arkadaşı olmayan biri olarak annemle babama kızmıştım. Onların dünyasında hiçbir istisnaya veya müsamahaya yer yoktu. Irkçılığı takmıyormuş gibi davranma aşamasına bile gelemiyordunuz.

Babam, Ohio Eyalet Üniversitesi'ndeki komünist korkusunun bir uzantısı olarak kadroya giremeyince, Georgia eyaletindeki Atlanta'ya taşındık; o yıl lise sona başlayacaktım. Taşındığımız muhit ırklara göre bölünmüştü ve Atlanta Üniversitesi lojmanında kalan ailem hariç Siyahların yaşadığı bir yerdi. Bütün bu ani değişimlerden bıkmıştım. Gittiğimizde kimseyi tanımıyordum. O zamanlar karma okul adı verilen, yaşadığımız yere en yakın seçenek olan beyaz işçi sınıfı okulu Brown Lisesi'ne kaydoldum. Okuldaki tek Siyah öğrenci Clemsy Wood'du. Onunla konuştukça, kendimi daha da soyutlamaya başladım.

Okuldan hiç kimse benim evimi ziyaret etmezdi, çünkü Siyahların mahallesindeydi. İşe alım uygulamalarında ırk ayrımı yapmaları nedeniyle şehir merkezindeki mağazalara boykot düzenlendiğinde; mezuniyet balosu için elbise de alamamıştım, oysa fikrimi soran ol-

mamıştı. (Annemin New York'ta yaşayan bir eylem arkadaşı benim için bir tane dikip göndermişti neyse ki.)

Son sınıfların okul tiyatrosunda oynayacakları oyunda başrollerden biri bendim; ancak babam aile dostlarımız olmadan izlemeye gelmeyeceğini söyledi, ki hepsi Siyah insanlardı. Daha önce de belirttiğim gibi, okulda bir kişi hariç herkes beyazdı. Ondan gelmemesini, yoktan yere bir ırk kavgası başlatmamasını rica ettim. Nitekim ırkçılık söz konusu olunca kaçınmak bir seçenek değildi, uzlaşmak da öyle. Bir sonraki yıl anneme meme kanseri teşhisi kondu. Ameliyatı arkadaşı Dr. Asa Yancey'nin yapmasını istedi; ancak Dr. Yancey Siyah olduğu için yerel beyazların hastanesinde ameliyat yapma izni yoktu. Annem de bu nedenle Siyahların hastanesinde ameliyata girdi. Yıllar sonra annemin FBI'daki dosyasında, *Zenci* olarak kaydedildiğini gördüm. Adı Fannie Price Eisenstein olsa bile, görünen o ki Siyahların hastanesine gitmeniz, *Zenci* bir kadın olduğunuz anlamına geliyordu.

Bu arada Barbara Streisand'ın *The Way We Were* filminde oynadığı karakter, annemden ilham almıştı. Annem ile filmin senaristi Arthur Laurents, Cornell Üniversitesi'ndeki öğrencilik yıllarından tanışıyorlardı. Annem tam burslu bir öğrenciydi, yoksa zaten maddi durumu oraya girmesine elvermezdi. Diğer faaliyetlerinin arasında, okulda bir de Genç Komünist Birliği'ni kurmuştu. Laurents, Fannie'ye hayran olduğunu söylüyordu; annem ise filmdeki politik aktivistin kendisiyle alakası bile olmadığını söylerdi. Bu doğruydu ama biz ona bu konuda takılıp kızdırmayı çok severdik.

Lisans ve lisansüstü öğrenimimi tamamlamamın ardından; 1970'lerde Amerikan feminist hareketinin içerisinde, Siyah sosyalist feminist ve beyaz olmayan birçok ırktan lezbiyen yoldaşlarımla tam olarak yetişkinliğe eriştim. İçlerinde bell hooks[7], Barbara ve Beverly Smith kardeşler, Angela Davis, Hortense Spillers, Ellen Wade de vardı.

---

7 Asıl adı Gloria Jean Watkins olan Siyah feminist yazarın eserlerinde kullandığı 'bell hooks' mahlası, kendi tercihine saygı gereği küçük harflerle yazılmaktadır. Watkins, bunun sebebini kısaca kimliğinden/kendisinden ziyade düşüncelerinin/yazdıklarının önemine dikkat çekme isteğiyle açıklar.

Hem erken yaşlardaki feminist aktivizmim, hem de sonrasında gelen ve feminizmin şimdiki gibi örgütlü kadınların ana akım hareketi olmadan daha dağınık biçimler aldığı dönemdeki aktivizmim sırasında; içimde taşıdığım duygu bu ırkçılık karşıtı sosyalist benlik bilinciydi. O sıralar beyaz olmayan kadınların feminizmleri, hem burada hem de ülke sınırları dışında filtreden geçirilerek yeniden ortaya çıkıyordu. 2008 ön seçimlerinde Hillary Clinton karşısında Obama'yı destekledim; bu benim seçim aktivizmine girişimdi.

Sonrasında ise, bilim insanı Kim Crenshaw ve kurucularından biri olduğu Afrikalı-Amerikalı Politika Forumu tarafından başlatılan iki kampanyada, ırkçılık karşıtı feminist aktivist olarak yeniden doğuşum gerçekleşti. Bu eylemler, Obama'nın Siyah erkekler için düzenlediği "My Brother's Keeper" (Erkek Kardeşimin Koruyucusu) girişimi ile Siyah kadınların katledildiği polis cinayetlerini gün ışığına çıkarmaya çalışan "#SayHerName" (Onun Adını Söyle) kampanyasına istinaden düzenlendi. Kim, Eve Ensler ve gazeteci Laura Flanders ile yaptığımız bu çalışmadaki ırklararası yoldaşlık; beni abolisyonist sosyalist feminizme yöneltti.

Ardından sancılı 2016 seçimi geldi. Sosyalist benliğim, ön seçimlerde Bernie Sanders'ı destekledi. Ancak sonra gönülsüzce de olsa, yıllarca kendisini eleştirmiş olsam da, yüzümü Hillary Clinton'a çevirdim; zira Trump fazla tiksindiriciydi.

Yolculuğumdaki bu çatısal yaklaşım beni şu ana, bu kitaba getirdi. Baskının ve zulmün yinelenmesi çok tüketici ve şimdi abolisyonizm vakti. Siyasi duruşunuz ne olursa olsun –liberal, solcu, ilerici, iklim aktivisti, eşcinsel, yerli, engelli, silahlanma karşıtı aktivist, trans, her kim olursa- artık vakti geldi.

II. BAŞLANGIÇ NİYETİNE

Burada yazdıklarım, beyaz olmayan feministlerle süregelen kırk yılı aşkın bir diyalog ve aktivizmin eseridir. Bu diyaloglar okunup paylaşılan yüzlerce kitap ve makaleyle ilgili tartışmaların, yürütülen binlerce eylemin derinlerine yerleşmiş haldedir. Dolayısıyla bu benim için kolektif bir projedir. Yazarken, bu etkileşimin bir parçası olan pek çok kız kardeşimi, meslektaşımı ve yoldaşımı görüyor, duyuyorum.

Böyle sıkıntılı zamanlarda yazmaya devam ettikçe mahcup oluyorum, araştırıyorum ve azmediyorum. İnsanlar politik ve çevresel siklonlarda yaşıyor. Düşüncelerim de insanlığın bu dünyayı görebilme, bu dünyada yaşayabilme ve bu dünyayı değiştirebilme biçimini geliştiren feminizmlere dair oluşuyor.

Kadınların bir cins sınıfı olarak "teklik" haline, merkezi bir tanıma ihtiyaç duyduğu düşüncesini yerinden sökmeye çalışıyorum. Bugün, daha önceki radikal feminizmin aksine, cinsiyet sınıfı üst üste binen çok yönlü tarafgirlikleri üzerinden anlaşılmalıdır. Yani cinsiyet sınıfı, ırksallaşmış güç ve ekonomik sınıf konumlarının her biri değişken ve heterojendir. Onlara müşterek siyasi anlamlarını veren de budur.

Karmaşık güç sistemleri, herhangi bir şekilde teklik, homojenlik veya birlik durumuna izin vermeyen örtüşmeli (üst üste binen) çokluğu tesis eder. "Heterojen ortaklık" ve "farklı biçimde benzer" olan "ortak farklılıklar" düşünceleri ise kadınların cinsel sınıfını meydana getirir. Ben ırk, cinsiyet ve toplumsal cinsiyetlerin –aralarındaki ve her birinin kendi içindeki- bu karmaşık, örtüşük ilişkileri için yeni ifadeler arıyorum. Engellilik halleri ve trans kimlikleri de bu sürece ışık tutuyor.

Neden bugün kadınların hayatları, ataerkinin yapısal sistemleri içerisinde daha önceki tarihsel dönemlerde olduğundan daha fazla

ayrıştırılıyor? Pek çok kadın, ırksal ayrımların hangi tarafında kalırsa kalsın, mizojininin onları mecbur bıraktığı işlerde fazla mesai yapıyor *ve dahası* bu erkek ayrıcalığıyla donanmış sistem içerisinde bir zamanlar kendilerine kapalı olan alanlarda çalışıyorlar. Ancak kadınların kamusal alanda yeni mevkilere –başkanlık, CEO'luk vb- gelmesini sağlayan bu değişimin, yapısal veya kolektif gücün yeniden düzenlenmesiyle pek bir ilgisi bulunmuyor.

Amerika, Haiti, Liberya, Arjantin, Şili, Jamaika, Almanya, Fransa, Hindistan, Pakistan ve daha birçok ülkede; kadınlar devlet başkanı, devlet bakanı ve dışişleri bakanı oldular veya oluyorlar. Bunlar olurken, yılda beş yüz bin kadın çocuk doğururken ölüyor; milyonlarcası da yerinden yurdundan edilip, mülteci olarak dünyanın öbür ucuna gidiyor.

Her şey değişiyor ve hiçbir şey değişmiyor. Bu sözlerin ikisi de geçerlidir ve belirsizlik yeni olasılığı yaratır. Ben değişimi de durağanlığı da ifade eden *yeni-eski* anlamlar arıyorum. Feminizmler hem kullanılması gerekli hem de modası geçmiş dillere kimi zaman saplanıp kaldılar, kimi zaman onların ötesine geçtiler. Bunca şey değişmişken hâlâ *ataerkil* terimini kullanmalı mıyız? Neden eril ayrıcalığı, her renkten ve birçok sınıftan kadınların bedenlerinde bugün daha da çeşitlenmiş halde yazılıyor? Nasıl oluyor da, Google hâlâ -bu derece bariz ayrımcı bir yapısal tarzla- kadınlara erkeklerden daha az maaş vermekte bir sakınca görmüyor?

Birinci ve üçüncü dünya gibi ayrımlar hâlâ geçerli, ama aynı zamanda değil. Üçüncü dünya New York'ta yaşarken, Kentucky Fried Chicken Kenya'da faaliyet gösteriyor. İkinci dünya ise 1989 devrimlerinde Sovyetler Birliği ile beraber yok olup gitti. Göçmen ve emperyal yerleşimlerde, her türlü batılı emperyalist feminizme karşı koyan yerli feminizmleri oluştu.

Dişi bedenler hangi kültürel, ırksal ve sınıfsal biçime bürünürlerse bürünsünler; hem gücün hem güçsüzlüğün meskenleridir. Kadınlar bunca zaman elleri kolları bağlı halde susturulmuşlarsa, sebebi potansiyel güce sahip olmalarıdır. Bu potansiyel güç yüzünden kadınlar dövülecek veya tecavüze uğrayacak veya sakat bırakılacaklar. Elimizde olsaydı, köleleştirilmiş bir Siyah kadına bedenini ve çektiği eziyeti sorardık, bir de gücünü ve bir mülk parçası olarak güçsüzlüğünü...

Kadınların bedenleri gücün meskenleri olmasaydı, böyle savaş alanına dönmezlerdi. Kimi zaman yürütülen bu mücadele, utanılan ve bahsedilmeyen bir cinsel şiddet olayı üzerinden bireysel ve kişiseldir. Kimi zaman ise mücadele daha toplumsaldır, kürtajın yasal statüsü için verilen savaşta olduğu gibi; nitekim kürtaj kadın bedeni üzerinde denetim kurmak için bir vekalet meselesidir.

Kürtajın yasal geçerliliğine yönelik mücadele, 1990'da Doğu ve Batı Almanya arasındaki birleşme müzakerelerine ket vurdu. Batı Almanya başlangıçta Doğu'nun daha radikal olan kürtaj yasalarını kabul etmeye yanaşmıyordu. Amerika'da kürtaj Obama sağlık reformu üzerine yaşanan büyük ihtilaflar sırasında çözümlenmemiş halde kaldı. Bir kadının üreme ve kendi bedeninin geleceğini belirleme hakları, mizojininin en son yeniden düzenlemelerinin tümünün esasını oluşturur (örneğin ABD'de, Polonya'da, Güney Amerika'da). Bunlar halen Amerika Birleşik Devletleri Yüksek Mahkemesi'nin denetimi için verilen mücadelenin merkezinde yer almaktadır.

Dişi bedenler mizojini içerisinde homojen bir konumu paylaşırken, aynı zamanda güç sistemleri konusunda çeşitlilik gösterirler. Bir tarafta Hillary Clinton, Eski Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice, Liberya Eski Devlet Başkanı Ellen Johnson Sirleaf, Birleşik Krallık Başbakanı Theresa May, Almanya Başbakanı Angela Merkel, İspanya ve Fransa'nın kadın savunma bakanları, Ebu Gureyb'deki kadın askerler.

Diğer tarafta yoksul göçmen kadın işçiler, Honduras'taki kadın çiçek yetiştiricileri, Ruanda'da sakat bırakılan kız çocukları ve kadınlar, dünyanın dört bir yanında toprak haklarını koruyan yerli kadınlar, Siyah kadınlar ile onların Katrina, Harvey ve Irma kasırgalarından en büyük zararı gören çocukları, Amerika'da gözaltına alınıp tutsak edilmiş kadın göçmenler, Myanmar'da tecavüze uğrayan Rohingya kadınları, *#MeToo* (Ben de) hareketine katılan kadınlar.

Kadınlar arasındaki bu güç kopukluğu, Amerika'daki ırkçılık karşıtı sosyalist feministlerin %99'u temsil eden bir feminizm çağrısıyla, 2017 Uluslararası Kadınlar Grevi'nde yer almalarına sebep oldu. Restoran işçileriyle, Wal-Mart çalışanlarıyla, ev hizmetlileriyle, göçmen kadınlarla, Siyah kadınlarla ve diğer pek çoklarıyla bir araya gelme vaktiydi. Bazıları peçeliydi, bazılarının yüzleri açıktı; bazıları dövmeli, diğerleri değildi; bazıları trans, bazıları yerli, bazıları eşcinsel, bazıları engelliydi. Bazıları ise bu çok katmanlı grupların birçoğuna mensuptu.

Hareketimi sürdürdüğüm alandaki bütün değişimleri yeniden düşünüp güncellediğimde, hâlihazırda elimizde bulunan cesaret ve gözükaralık için olası bir örgütlenme sahası olarak benim önerim abolisyonist sosyalist feminizmdir. Tedirgin ve şüpheliyim; ama bir o kadar da temelden ilerici insanların, yani büyük "biz"in -hele ki beyaz olmayan kadınların ve kız çocuklarının dünya çapındaki önderlikleriyle- dünyayı dönüştürebileceğine dair tutkuyla doluyum. Ve madem ki "bizim" sunmak zorunda olduğumuz en anlamlı şey devrimci bir hayalgücü, gelin onu hep beraber bulmaya çalışalım.

III. TRUMP'IN ZAFERİNİN ARDINDAN

Bu, bambaşka eylemler arasındaki eklemlenmeleri ve birbirimizi görmek adına, noktaları birleştirmek için bir miktar teoriye ihtiyaç duyan tarihi bir andır. Direnişimiz karma, kesişimsel ve -üretkenliğe gebe olacak şekilde- delicesine kaotik; ve evet, teorisinin de önüne geçmiş durumdadır. "Sol, liberal, radikal, feminist, ilerici" gibi terimler sürekli devinim halinde ve ayırıcı niteliktedir. Trump'ı betimleyen -proto-faşist veya pre-faşist veya totaliter gibi- terimler ise bu rejimin mizojinist ve ırkçı aşırılıklarını adlandırmak ve dolayısıyla görmek için yeterince ince ayrımlara sahip değildir.

Göreve başlama töreninden sonraki gün, Washington'daki Kadınlar Yürüyüşü ve dünyanın dört bir yanındaki şehirlerde ve kasabalarda muazzam bir kitlesel gösteriyle düzenlenen kız kardeş eylemlerinde, Trump karşıtı milyonların olağanüstü direnişi sokaklara taştı. Yürüyüşlerde çoğunluk beyazlarda olsa da, hepsi ırk olarak karma nitelikteydi ve birçoğu beyaz olmayan kadınların öncülüğünde gerçekleşti.

Şaşırtıcı bir başarıya ulaşan bu eylemden öğrendiklerimin önemini kabul etmeye hazırım. Kimilerine yeterince radikal ya da devrimci gelmese de, ileride gerçekleşecek radikalleşme için verimli bir alan sağladı. *Hack* olaylarını, seçmen sindirme operasyonlarını ve Clinton'a verilmiş üç milyon fazla oyu saymazsak; Trump'ın seçilmesinin ardından düzenlenen yürüyüşlere dair söylenecek en önemli şey budur.

Bu ülkede sağ cenah çoğunlukta *değildir.* Alternatif sağ, epey görünürlük kazanmasına rağmen -silah kuşanmış, korkunç bir örnek olmakla beraber- küçük bir azınlıktır. Bu azınlığın uygarlık karşıtı ırkçı ve seksist saldırıları, çok sayıda insanı canlandırıp harekete geçiriyor. Trump kendisinin *tabanı* olarak adlandırılan fanatik destekçilerini memnun etmeye çalıştıkça, muhtemelen diğer herkesi de harekete geçiriyor.

Geriye kalan, Trump'ın nefret etmeyi sevdiği insanların hepsi – taksi şoförleri, restoran çalışanları, hemşireler, her ırktan ve sınıftan beyaz olmayan kadınlar, yeni işçi sınıfı, göçmenler, Amerika çapında pek çok üniversitedeki belgesiz öğrenciler[8], Müslümanlar, *Black Lives Matter* (Siyahların Yaşamları Önemlidir), *Showing Up for Racial Justice* (Irksal Adalet için Ortaya Çıkıyoruz), *Planned Parenthood* (Aile Planlaması), *Jewish Voice for Peace* (Barış için Yahudilerin Sesi), *Black Women's Blueprint* (Siyah Kadınların Eylem Planı), *Movement of Movements* (Hareketlerin Hareketi), *Standing Rock, American Civil Liberties Union* (Amerikan Sivil Özgürlükler Birliği)- direniyor. *Bizde* işgal eden, sahip çıkan, isyan eden, galip gelen, direnen, zapt edilemez olmaya çalışan kişi sayısı onlardan çok daha fazladır.

Beyaz olan ve olmayan, engelli olan ve olmayan kadınlar, erkekler ve translar, yani Trump'ın yıpratmakta ve dışlamakta ısrar ettiği daha büyük bir "biz" olarak; onun rejimini istikrarsızlaştırma umuduyla bir direnç yaratmak için her fırsatta sokaklara dökülüyoruz. Trump yönetiminin düzenini normalleştirmeyi reddeden birçok kişi, durmaksızın kendisinin ve atadığı kişilerin mizojinist ve ırkçı söylemlerinin altını çiziyor.

Peki bu istisnai siyasal evreyi nasıl görmek ve adlandırmak gerekir? Köleliğin yasal olduğu eyaletlerin ayrıcalıklı menfaatlerinin mirası olan Seçiciler Kurulu, demokrasinin teminatı kisvesine bürünmüş haldedir. Oysa aksine en fazla mağdur olanların seslerini kısıyor. Demokratik seçimin esasını oluşturması gereken iki partili sistem, pek bir işe yaramadığı gibi, açmaza sürüklüyor ve işlevsel bir bozukluk yaratıyor. Bu bozukluk, neo-liberal yeniden yapılanma ve küçülme hamlelerini haklı göstermek için kullanılıyor *ve* aslında aynı zamanda isyanı da besliyor. Bu belki de, kapitalist ataerkindeki beyaz üstünlüğünün yanlışlıkla hem işlevini hem de işlevsizliğini açığa çıkaran o *tekil* andır. İlk Siyah devlet başkanımızın ardından Trump'ın gelmesi –her ne kadar Obama ırk meselelerinde radikal olmasa da- alelade bir olay değildir.

---

8 ABD'ye çocuk yaştayken ailesiyle göç etmiş ve orada büyümüş olan gençler, vatandaşlık veya yasal göçmenlik statüsünde olmasalar da birkaç eyalet hariç ülkenin her yerinde üniversite eğitimi hakkına sahiptir. Ancak bu hak ekonomik, siyasi ve hukuki zorluklar nedeniyle onları bir açmazın içinde bırakmaya devam etmektedir.

Bu kritik zamanda, Trump ve yönetimi o çok sevdikleri hastalıklı kapitalizm için *misogynoir* anlayışa arka çıkmaya yelteniyor. Çağ dışılığına ve şiddetine aldırmaksızın, beyazların üstünlüğünü teşvik eden bir mizojiniye sımsıkı tutunuyorlar. Trump, çok yönlü nefret ve düşmanlıkları kullanarak ekonomik canlanmayı zorla oldurabileceğini zannediyor. Bas bas bağırarak yarattığı tantanayla, harekete geçme çağrıları yapıyor. Umarım kendi yıkımını hazırlıyordur. Ama bu kendiliğinden gerçekleşemez. Burada can alıcı nokta; direnişin aynı anda hem devingen ve yıkıcı, hem de çok amaçlı ve bütünsel kalmasıdır.

Trump göreve gelir gelmez, peş peşe imzaladığı başkanlık emirleri ve kararnameler ile, dünyanın her yerindeki beyaz olmayan bütün kadınlara kürtajın bahsini dahi yasaklayan "küresel susturma kuralı"nı[9] yeniden yürürlüğe koydu; yerleşimci sömürgeciliği destekleyen bir hamleyle, Dakota Access ve Keystone petrol boru hattı projelerini hayata geçirdi; özellikle Müslüman ülkelerden gelmiş göçmenlerden ve mültecilerden oluşan yepyeni ve dört dörtlük düşmanlar yarattı.

Müslüman yolcular gözaltına alınarak girişleri engellendiğinde, ülke genelindeki havalimanları devasa çapta direniş eylemleriyle dolup taştı. Trump'ın DACA (Çocukken Gelenlere Ertelenmiş Muamele) programını tanımadığını ve feshedeceğini açıklaması, kitlesel protestolarla karşılandı. Küçük çocukları ebeveynlerinden ayıran ve mahrum bırakan göç karşıtı sıfır hoşgörü politikası, yeni aktivist kesimlerinin de seferber olmasına yol açtı.

Charlottesville'de yaşanan şiddet olayları, Trump'ın desteğine rağmen, beyazların çoğunluğu tarafından desteklenmedi. Trump attığı bir tweet ile *#TakeAKnee* hareketine katılan ve maç öncesindeki marş sırasında protesto için diz çöken futbolcuların kovulması gerektiğini söyledi. Onlardan söz ederken de 'orospu çocukları' ifadesini kullandı. Daha sonra sadece NFL'i (Amerikan Futbol Ligi) değil, NBA'i de (Amerikan Basketbol Ligi) karşısına alan Trump, mil-

---

9 *Global Gag Rule*: Başka ülkelerde faaliyet gösterip ABD'den fon alan uluslararası sağlık yardım kuruluşlarının, bu fonu –hastaları kürtaj veya üreme sağlığı seçenekleri hakkında bilgilendirmek de dahil olmak üzere- kürtajla ilgili herhangi bir hizmete ayırmasını yasaklayan kuraldır. ABD desteğini alabilmeleri için, bu kuruluşların ayrıca başka yerlerden aldıkları fonları da bu yönde kullanmamaları şart koşulmaktadır.

li marş ve bayrak için ayakta durmayanları vatanlarını sevmemekle itham etti.

Colin Kaepernick, polis vahşetine ve ırksal adaletsizliğe karşı bir mesaj vermek amacıyla tek dizinin üstüne çökme eylemi başlatmıştı. Trump ise bu konudaki görüşlerinin ırkçılıkla değil, vatanseverlikle ilgili olduğunu söyleyip durdu. Oysa milli marşın, ulusun ve vatanseverliğin; ırkçılık tarihinin çamuruna saplanmış unsurlar olduğunu göz ardı ediyordu.

Gelinen noktada, Kaepernick'in eylemine katılan ve Trump aleyhinde seslerini yükselten oyuncuların sayısı gitgide artıyor. Oyuncular marş sırasında ayağa kalkmadığı takdirde spor kulübü başkanları ceza alacak olsalar bile; bu harekete geçme halinin devam etmesini umuyorum. Ayrıca umarım ileride yapısal ırkçılığa karşı daha süreklilik arz eden bir eleştiri ortaya konur. Gerçi NFL, oyuncularına yöneltilen sayısız ev içi istismar ve şiddet iddiasıyla boğuşuyor; dahası korkunç kafa yaralanmalarının yaşandığı bu sporun fiziksel acımasızlığı da düşünüldüğünde, pek insanların özgürleşme yeri olduğu söylenemez. Yine de içerisinde önemli direniş alanları bulunuyor.

Bu reform hareketleri nasıl devrimsel bir niteliğe bürünebilir? Irkçı hetero-ataerkil kapitalizmin yarattığı sorunlar iç içe geçmiş oldukları için, tek bir alanı hedefleyen saldırılar bütün temeli etkisiz hale getirip zayıflatabilir mi? Şu anda bir kadın devlet başkanımız olmayabilir, ancak birçok şekliyle direnişe öncülük eden bir sürü kadın var. Seçim politikalarını kuşatan radikalleşmenin büyük bölümü, tahmin edilemez başarılara dönüşebilir; ki bunun bir örneğini 2018 ara seçimlerinde gördük.

Bir parçaya odaklanarak bütünün dengesini bozmak mümkünse; bu, reform ve devrim arasındaki ilişkinin ayrık ve çelişik değil, daha ziyade tümleyici bir süreç olarak yeniden tanımlanması anlamına gelebilir. Eğer saldırılacak tek bir üretim tarzı değil de, ırkçı kapitalist ataerkinin girift yapısını koruyan çeşitli alanlar söz konusuysa; reformcu politikalar devrimsel bir ihtimal haline gelir mi? Şimdi tek ödeyicili sağlık sistemi[10], ırkçı polislik faaliyetlerinin sona ermesi ve

---

10 *Single-Payer Health Care*: Sağlık sigortası ödemelerinin devlet eliyle tek bir kurum çatısı altında oluşturulan bir fonda toplandığı ve temel sağlık hizmetlerinin –gelir durumu ne olursa olsun- bütün halk için bu fondan karşılandığı sistem.

kürtaj, doğum kontrolü ve üreme adaletine tam erişim taleplerini benimle birlikte bir düşünün. Ve bunların hâlihazırda başlamış olan devrim sürecinde ilerlememize ne kadar katkı sağlayacağını hayal edin.

Çalışmalara rehberlik etmesi gereken yeni sorular şunlardır: Sermaye cinsiyetlendirilmiş ırkçılığın çağa uygun hale getirilmiş sistemlerini özümseyecek kadar eğilip bükülebilir bir şey midir? Mizojini, çoğu kadını hâlâ baskı altında tutabiliyorken, diğerlerinin güçlü mevkilere gelmesine izin verecek kadar eğilip bükülebilir bir şey midir? Beyazların üstünlüğüne inanan kapitalist hetero-ataerki, ırkın esas itibarıyla yeniden tanımlanmasına karşı koyup; gereksinim duyduğu sömürü sistemlerini idame ettirebilir mi? Beyazların üstünlüğü anlayışı, Siyah erkek ve kadın yöneticileri bünyesinde barındırabilir mi? Bütün bunlar akla *Black Panther (Kara Panter)* filmini getiriyor. Siyahlar *gerçek* dünyada bir Wakanda ülkesini yönetebilirler mi? Siyah kadın savaşçılar bizim arzu ettiğimiz barışı getirebilirler mi, yoksa güç yapıları böyle bir dünyaya engel olmak için yeniden mi birleşir?

Kapitalizmin, bir güncellemeden daha fazlasına ihtiyacı var. Farklı ve çeşitli kesimlerden insanları güçlü mevkilere getirecek bir modernleşmeden daha fazlasına ihtiyacı var. Bunlardansa, devrime zemin hazırlayacak ve onu gerektirecek her tür yeniden düzenlemeye ihtiyacı var.

Abolisyonistlerin karşı karşıya kaldıkları problem bu kadar karmaşık ve çok yönlüyken; kapitalizmi merkezine alıp, onun beyazlara tanıdığı ayrıcalıkları ve içerdiği mizojiniyi bir kenara bırakan sorular -her zamankinden daha fazla- yetersiz kalıyor. 'Baş avcı' mizojininin (ne de olsa isterse kukularımızı avuçlayabilir)[11] ve beyazlığın (beyazlardan oluşan tabanı dışındaki herkesi harcayabilir) kapitalizmi korumak için ne kadar önemli olduklarını herkesin anlayacağı şekilde gösterdi.

Yalnız şu var ki, belki de küresel kapitalist açgözlülük kendi altın kuralını sabote etmektedir. Nitekim sermaye, menfaatlerini elde

---

11 Trump'ın 2005 yılına ait bir ses kaydı, 2016 seçimlerinde ortaya çıkmış ve tüm kesimlerden büyük tepki almıştı. Kayıtta, kadınlar için sarf ettiği "... Bir yıldızsan her şeyi yapmana izin verirler. Kukularını avuçlayabilirsin. Her şeyi yapabilirsin." gibi ifadeler yer alıyordu.

etmek için ataerki ile onun modernleştirilmiş yerleşimci sömürgeciliğe ve köleciliğe uzanan derin köklerini/yollarını kullanmasaydı, hâlihazırda yaptığı şeylerin çoğunu yapamazdı. Trump ise kapitalizmin yumuşak karnı olan ırkçı hetero-ataerkil tarafını korumak ve ört bas etmek bir yana, genellikle iyi saklanan bu sırrı ifşa ederek ortalığa saçıyor.

Bu nedenle, Trump'ın beyaz işçi sınıfına mensup erkekleri kollama tutumuna ve onları işlerine geri döndürme vaatlerine pek şaşırmamak gerekir. Ancak bunun hiçbir zaman *kimlik politikası* olarak nitelendirilmemesi beni şaşkına çevirmeye devam ediyor. *Kimlik politikalarının* bastırılması, genelde beyaz olmayan insanlar ile beyaz kadınlara özel bir muameledir. Kimlik politikalarıyla uğraşmak, hetero-normatif toplumsal cinsiyet rolleriyle belirlenmiş, engelli ayrımcısı, ırkçı, cinsiyetçi, adaletsiz vatandaşlık ve siyasal hayat yapılanmasına eleştiri getirenlere özgü bir durum gibi görülür.

Ancak biz sistemi eleştirenler, yeni bir zemin yaratıyoruz. Audre Lorde, efendinin araçlarına ve efendinin evine dikkat çekerek; bunların bizim açmazlarımızı çözemeyeceği savını ortaya koymuştu.[12] Rosa Luxemburg, devrimin kısıtlı bir hayal gücüne mahkum edilemeyeceğini anlamıştı. Bırakın direnişin içinden kimilerimiz, başarısız iki partili sisteme veryansın etsin. Gerekirse birçoğu üçüncü bir parti seçeneğine kafa yorsun. Kimilerimiz milliyetçiliğe, Amerikan istisnacılığına ve onun kaçınılmaz kıldığı savaşlara dur desin. Kimilerimiz iklim felaketine ve gezegenin tahrip edilişine bir son verilmesini talep etsin. Bırakın kimilerimiz de sınırların olmadığı küresel bir dünyada yaşayan topluluklar için, bütünüyle yeni bir yapısal aygıt hayal etsin.

Audre ve Rosa'nın ardından, abolisyonistlerin olasılık gibi görünen şeyin ötesinde hayal kurmaları gerekiyor. Birçok değişik fikirden doğan farklı hareketlerimizi, riski göze alan bir dizi eşgüdümlü eyleme dönüştürerek seferber olmamız gerekiyor. Bize –özellikle de ayrıcalıklı beyaz insanlara- düşen; dikkatle dinlemek ve gerektiğinde kendimizi polisler ile onların askerileşmiş eylemleri arasında tehlikeye atmak ve günlük hayatta ise beyaz olmayan erkek ve kız kardeşlerimizin yanında yer almaktır.

---

12 "Efendinin araçları, hiçbir zaman efendinin evini yıkmaz. Onu kendi oyununda geçiçi olarak yenmemizi sağlayabilirler. Ancak gerçek bir değişim yaratmamıza izin vermezler." (A. Lorde)

Dolayısıyla feministler aynı anda hem çeşit çeşit, hem birleşik, hem de çok yönlü görüşlerde olabilirler; ki olmalıdırlar da. *Black Lives Matter* öncülerinden Alicia Garza, şimdi eyleme geçme vakti olduğunu ve buna hazır olan herkesi kapsamak gerektiğini söylüyor. Irkçılık karşıtları olarak, gezegenimiz için, Trumpizm ve onun bozguncular ile yırtıcılardan oluşan çetelerine karşı yekvücut olabiliriz. İstismar -seksistismar[13] dahil olmak üzere- bu sistemin başlıca unsurudur ve ırk temelli ulus/egemenlik pratiğiyle beraber yok edilmelidir.

Küresel sermayenin tetiklediği ve sömürgeci gücün Avrupa'dan Amerika'ya birçok mevzisi arasında gerçekleşen işgücü hareketliliği; yeni bir beyaz çoğunluk/azınlık statüsü yaratarak, yeni direniş olanakları sunuyor. Beyaz olmak, eskiye nazaran çok daha tartışmasız biçimde küresel bir azınlık vasfı olarak meydana çıkarken; bir zamanlar beyazlığı ağır basan Amerika, üstünlük yalanını ülke içinde sürdürme savaşı veriyor. Fransa ve Almanya gibi ülkeler de bundan böyle beyaz çoğunluk konumlarını üstünlük olarak servis edemeyecek. Beyaz ırkın insanları Afrika, Asya ve Güney Amerika'da daima bir azınlık konumunda olmuştur. Güney Afrika'daki beyaz *apartheid* rejiminde tecrübe edildiği gibi azınlıkların gücü ele geçirmesi mümkün olmakla beraber; beyazlar çok yakında ABD ve Avrupa'da da azınlığa dönüşecek.

Milliyetçi, faşist, yabancı düşmanı, mizojinist sağ cenahın -Trump, Modi, Putin, Erdoğan, Esad, Duterte, Bolsonaro- yönetimi devralmasının küresel olduğunu kabul etmek önemlidir. Ya da sömürgecilik dönemi ve sonrası edebiyatı üzerine yazan Priya Gopal'ın dediği gibi; eğer Amerika 2014'te olan bitene dikkatini vermiş olsaydı, meşhur faşist Modi dünya nüfusunun altıda birini oluşturan Hindistan'da başkan seçildiği zaman endişelenmeye başlardı. Trump BM Genel Kurulu'ndaki konuşmasında *America First* (Önce Amerika) politikasını ilan ettiğinde ve diğer ülkeleri de aynı tutumu benimseyip, önceliği kendi vatanlarına vermeye teşvik ettiğinde de; bunların hiçbiri küresel sermaye açısından pek bir şey ifade etmiyor gibiydi. Yani gözünüzü dört açın.

---

13 *Sexploitation*: Görsel medya araçlarında ve sinemada ticari kaygılarla yer alan cinsellik sömürüsü.

Beyaz olmayan kadınların –özellikle Siyah kadınların- çok yüksek bir katılımla Trump aleyhinde oy kullanmalarına şaşırmamak gerekir. Oysa her sınıftan birçok beyaz kadın bunu yapmadı. Beyaz kadınların zayıf ama umut vadedici tutum ve konumlarının, abolisyonist feminizm için seferber edilip edilemeyeceği konusu bilinmezliğini koruyor. Trump'ın ve diğer bütün sağcı rejimlerin içlerinde var olan ırkçı mizojiniyi politikleştirmeden, bunun gerçekleşmesi mümkün görünmüyor.

"Biz", yani büyük "biz", olağanüstü farklılıklarımızı kabul ederek birlik olmanın yolunu bulmalıyız. *Black Women's Blueprint* bizden bunu bekliyor. Onlar her sınıftan ve ırktan kadının ihtiyaçlarını kapsayacak şekilde bir gündem belirleyerek, beyaz olmayan kadınları Kadınlar Yürüyüşü için harekete geçirdiler. Eski Temsilciler Meclisi üyesi Luis Gutierrez'in, Kadınlar Yürüyüşü'nde karısı ve kızıyla birlikte yürüyeceğini, çünkü hiçe sayılan bütün insan haklarını önemsediğini açıklaması da büyük etki yarattı.

Bu siyasi evre, yeni bir devrimci hareketi başlatacak olan yeni bir işbirliğini ve yeni bir dayanışmayı ortaya çıkarabilir. Biz direnişçiler, içeride ve dışarıda olmalıyız; hem hukuksal hem hukuk dışı olana odaklanmalıyız; hem uzlaşmacı hem tavizsiz bir tavır takınmalı, birbirimizin destekleyicisi ve kucaklayıcısı olmalıyız. Bu yeni hareketin gelişmesi için, farklılıklar ve çatışmalar korku unsuruna dönüştürülmeden kabul görmelidir.

Beyaz olmayan kadınlardan yükselen eleştiri sesleri; suçlamalar değil, fırsatlar olarak değerlendirilmelidir. Talepler kimi zaman kendilerine özgü ve münferit olacaktır; diğer zamanlarda ise her şeyi kapsayabilirler.

Politika çoğu kez muğlak, meçhul ve rahatsız edici olmak zorunda kalacaktır. Hiç kimse Trump'ın nasıl veya neden kazandığını *tam olarak* bilmiyor. Hiç kimse ona oy vermiş olan anlaşılmaz beyaz işçi sınıfının kim olduğunu; ya da Demokratlar'ın neden Bernie Sanders'ın kuyusunu kazıp Hillary Clinton'ı seçtiklerini *kesin olarak* bilmiyor. Biz de gezegenin dört bir yanında beyaz olmayan kadınlardan oluşan yeni işçi sınıflarının nasıl yeni devrim umuduna dönüşeceğini *kesin olarak* bilmiyoruz. *National Domestic Workers Alliance*'tan (Ulusal Ev İşçileri İttifakı) Ai Jen Poo, hâlihazırda bununla ilgili sıkı bir çalışma yürütüyor: Ev İşçileri Haklar Beyannamesi hazırlayan Poo, ekonomi genelindeki kadın işçiler arasında bağlantılar kurmayı hedefliyor.

Bu aşamada, beyaz olmayan kadınların ortaya çıkıp, gelecek devrimci harekete öncülük etmeleri gerekiyor. Kadın atalarınızın inanılmaz dehasını hatırlayın ve onu daha da geliştirin. Ben sizinleyim, bir dosttan daha fazlası olarak, abolisyonist bir kız kardeş ve yoldaş olarak, bir özgürlük savaşçısı olarak; beyaz üstünlüğü ideolojisinin cinsiyetçi ve kapitalist istismarını eninde sonunda alaşağı etme mücadelesinde, size kulak veriyorum ve işbirliği sunuyorum.

IV. FEMİNİZMLER ÜZERİNE

Kadın hareketinden söz ettiğimde, hangi feminizmi dikkate alıyorum? Mesele herhangi bir bireyin feminist olup olmadığından ziyade; kadınların nasıl beraber çalışabileceğidir. Neye ihtiyacımız olduğunu ve bütün karmaşamızın içerisinde kim olduğumuzu gösterebilmek için *hep birlikte* ne tür bir hareket yaratabileceğimizdir. Elbette ki "biz" tabiri, eşitsizliklerin farklarını da içermektedir.

Şu an bahisler iyice yükselmiş durumdadır. Dünyanın %99 üzerinde hüküm süren acımasızlığı, devam edemez bir boyuta ulaştı. Sonu gelmeyen savaşların yanı sıra iklimin maruz kaldığı diğer saldırılar; havayı, suyu, toprağı ve dolayısıyla *bizi* tehdit ediyor. Hillary Clinton'ın neo-liberal feminizmi, onyıllardır –özellikle de 2016 seçim dönemi boyunca- yaygınlaştırılarak hakim kılındı. Diğer bütün akımlardan feministlerin ise, daha kapsayıcı ve devrimci bir politikayı geniş kesimlere duyurma şansları olamadı. Hillary onlardan bihaber olsa da, bu daha devrimci politikalar onyıllardır gelişim sürecindedir.

Aktivist profesör Salamishah Tillet'in "açık" ama "esnek" olmayan bir feminizm isteğine hak veriyorum. San Francisco Üniversitesi'nde İslami Araştırmalar Profesörü olan Aysha Hidayatullah, ısrarla feminizmin sabit bir kimlik değil, bir "radikal kesinsizlik" duruşu olduğunu söylüyor. Oyun (tiyatro) yazarı Eve Ensler'ın devrimle ilgili sözlerine de bayılıyorum: Dağınık haldeyiz, ama "nereye gittiğimizi biliyoruz."

Birçok sınır –uluslar, ırklar, toplumsal cinsiyetler, biyolojik cinsiyetler ve sınıflar arası- parçalara ayırır ve birleştirip yeniden kurar. Muhtemelen sağcı aktivistlerin sınırları ve duvarları sağlamlaştırmak istemelerinin sebebi de budur. Birçok ataerki varlığını sürdürmektedir; ancak şekil değiştirmiş durumdadır. Buna karşılık olarak da çok sayıda feminizm türü ortaya çıkmıştır. Irkçı, hetero-cinsiyet-

çi, engellileri ötekileştiren kapitalist ataerkinin en yeni sistemleriyle yarattığı ıstırap ve mutsuzluk karşısında; başarılı bir saldırı gerçekleştirmek üzere bir akış, bir hareket ve açıklık yaratmayı umuyorum.

Ferguson'dan Gazze'ye kadar birçok yerde bitmez tükenmez savaşların sürdüğü, yakın uzak demeden ülkeleri kırıp geçiren Ebola ve Zika krizlerinin yaşandığı bu kritik çağda; isyankar feminizmlere her zamankinden daha çok ihtiyacımız var. İnsan yaşamının -en çok da Siyahların yaşamının- değersizleştirilmesi sonu gelmez bir militarizmle harmanlanırken, tehlike ve risk hissine kapılmamak imkansızdır.

Beyoncé'nin, içinden geçtiğimiz bu çalkantılı dönemleri bizim için ve bizimle birlikte benimseyip tüm dünyaya duyurması büyük bir destek oldu. Siyahların değersizleştirilme, suçlulaştırılma ve insandışılaştırılmaya maruz kaldığı bu iğrenç zamanlarda; Beyoncé 2014'teki MTV Video Müzik Ödülleri töreninde ve 2016'da çıkardığı *Lemonade* adlı görsel albümüyle olan bitene tepkisini gösterdi ve feminizmi toplumun her kesimine takdim etti.

Bunlar yaşanırken, Obama ırk temelli bir girişime -*My Brother's Keeper*- önayak oldu; genç kızların dahil edilmediği projede, genç Siyah erkeklere yardımcı olmak hedefleniyordu. Böylelikle bir kez daha, mizojininin sözde saldırı altında olan ırkçılığı sessizce desteklemesine izin verildi.

Şimdi, bugün bir abolisyonist sosyalist feminist olmanın ne anlama geldiğine dair yaşanan gerilim ve ihtilafları ortaya koyalım. İtiraz şuradan geliyor: Çoğu kez öyleymiş gibi betimleniyor olsa da, tek feminizm türü yoktur; *tek* olanın neredeyse her zaman beyaz, Batılı-hetero ve liberal veya neo-liberal olduğu varsayılır.

Oysa feminizmler derken, tek olanın çoğulluğuna işaret edilir. O teklik hali de daima çoklu veya başka yerlerde adlandırdığım şekliyle çoksuldur; yani aynı anda hem çoktur, hem de birleşmiştir. Farklar ve çatışmalar içlerinde her zaman olumlu potansiyel barındırır. Farklar, ortaklıklar açısından bir ikilem yaratmamalıdır. İnce ayrımlarla maruz kalınan ortak zulüm ve iktidar, devrimci ittifaklara fırsat tanır.

Kadınlar birbirinden farklı ve çok sayıdadır. Tekil kimlikler ise bize bağlanabileceğimiz tek bir alan sunar. Birbirimizi görme biçimlerimiz ne kadar fazla olursa, birbirimize bağlanma olasılıklarımız da o kadar artar. Eğer beni parçalarımın bir bütünü olarak görür-

seniz; hakkımda daha fazla veriye ulaşırsınız ve en azından bazı parçalarıma güvenebilirsiniz. Birlikte üstlendiğimiz iş, dönüşümün başlangıcıdır.

Toplumsal cinsiyet daha çok sınıfa bağlı farklılaşır hale geldiğinden, daha parçalı bir yapıdadır. Irk daha çok sınıfa bağlı çeşitlenir hale geldiğinden, daha fazla özgüllüğe ihtiyaç duyar. Kategoriler bir zamanlar olduklarından daha az homojendir; ancak durağanlık ve zorlukları bakidir. Çoğu zaman, birbirleriyle tamamen iç içe geçmiş *ayrı* kategorilerin adlandırmalarına sıkışıp kalmış hissediyorum. *Yeni ilişkileri görmemizi sağlayacak örtüşmelerin arasındaki bağlantı noktalarını arıyorum.* Zira yaratıcı bağlar ancak böyle kurulabilir.

Bu nedenle gerekli olan, katı ve dışlayıcı kategorilerden ziyade, daima risk ve cesarettir. Bir şeyleri ayırmaya odaklanmak yerine, tehlikeli derecede meraklı olalım; ve mizojininin bütün hetero-militarist, kapitalist, engelli ayrımcısı ve ırkçı tezahürleri karşısında kapsayıcı bir politika yaratmamızı sağlayabilecek dayanışmalar için yeni yerler arayalım.

Bu içinden çıkılması güç bir durumdur ve öyle de kalacaktır. Bağlantının kurulduğu nokta kısmi ve kısa süreli olabilir, dolayısıyla sonsuza dek sürmeyebilir. Bu da çıkarlar ortak ve stratejik olduğunda bir araya gelmek, sonra başlangıçtaki bir araya gelişten dışarıya doğru yapılanmak demektir. Böyle bir hareket kurmanın gerilimleri ve çatışmaları süreklilik arz eder, dolayısıyla içtenlik ve sadık destekçilik ister.

Cinsel şiddeti, hareketin önemli bir çalışma sahası olarak konumlandırmak, devrimci feminist yöntemlerle seferber olmanın anahtarıdır. Neden mi? Cinsel şiddet sınıf, ırk, yer ve ulusun ötesine geçerek, kadınları birbirlerine bağlar. Emsalsiz biçimde bireysel olsa bile; her zaman her yerdedir, evrenseldir ve siyasi anlamda belirginliğe sahiptir. Ancak sıklıkla siyasi yönden görünmez kılınır.

Cinsel şiddet, savaşın bir diğer şeklidir. Ve Carl von Clausewitz'in meşhur düşüncesine göre, savaş siyasetin bir diğer şeklinden ibarettir. Bana göre ise, tecavüz cinsellik söylemi üzerinden savaşın görünmez ve doğallaştırılmış bir alanı haline gelir. Siyasi olmak yerine, görünmezleşir, bireyselleştirilir ve görünüşte kaçınılmaz bir niteliğe bürünerek doğallaştırılır.

Cinsel şiddeti/cinsel dokunulmazlığın ihlalini siyasi anlamda belirgin kılmalıyız ki, yeni bir gerçeği dile getirebilelim. Cinsel şid-

det -ister işyerinde, ister ev hayatında, ister oyunda veya savaşta- direniş için müthiş bir ortak payda yaratır. Toplumsal cinsiyet bazlı sömürünün diğer biçimlerinin yanında varlığını sürdürür ve bütün kadınları -maaşlı veya maaşsız, göçmen, mülteci, sığınmacı- etkiler; çoğu zaman da bu diğer boyunduruk hallerinin gölgesinde kalır.

Çok sayıda ve çeşitli suça ortak olma biçimleriyle cinsel şiddet, ifşa edilmeli ve herhangi bir devrimci feminist tasavvurda buna çözüm bulunmalıdır. Islah, telafi veya cezalandırma değildir; uzlaştırma, iyileştirme ve onarıcı adalettir. Bu durum insanlığa yakışan bir dünya mücadelesinde, ırkçılık ve hetero-ataerki karşıtı feminizmlere dair anlayışımızı radikalleştirmeli ve kökten değiştirmelidir.

ABD Eğitim Bakanı Betsy DeVos'un -Trump'ın atadığı sağ cenah beceriksizlerinden biri- Title IX kanununun kapsamını ve üniversite kampüslerindeki cinsel şiddetle başa çıkma gücünü değiştirmeyi ve sınırlamayı teklif etmesi endişe vericidir. DeVos mevzuatın cinsel şiddet *kurbanlarını* koruma konusunda fazla ileri gittiğini, suçlanan failleri korumakta ise yetersiz kaldığını öne sürüyor. Bu, feminizmin günlük hayattaki cinsel şiddete meydan okuma ve onu sınırlama başarısını baltalamak için başlatılan geriletici girişimin bir parçasıdır. Bir yandan henüz ele alınmamış olan diğer karmaşık adalet meselelerine dikkat çekse de, feminist başarıya karşı sağ cenahtan gelen daha büyük çaplı tepkinin bir parçasıdır.

Her türlü cinsel şiddete son vermek için çabalayan bir devrim düşünsenize; ve bu devrimin iklime, dünyaya ve insanlığa saygı gösteren bir devrim kadar zorunlu olduğunu... Bu dünyada, çok yüksek bir oranda beyaz olmayan kadın yaşamaktadır. Buna dair fikrimin büyük bölümü, beyaz olmayan feminist kadınlarla ve kadınların maruz kaldığı tecavüz ile cinsel şiddeti bitirmek için Eve Ensler tarafından kurulan küresel *One Billion Rising* (Bir Milyar Ayaklanıyor) hareketindeki kadınlarla çalışmalarımdan kaynaklanıyor.

Dünyanın iklime ve onun ısınması ile aşırılıklarına pek aldırış edilmeksizin, petrol ürünlerinin rafine edilmesiyle uğradığı tecavüz; kadınların bedenlerini hedef alan ahlaksız, düşmanca zihniyetle bağlantılı değil midir? Bu şiddeti sona erdirmek, ırkçı hetero-cinsiyetçi kapitalist ataerkini etkisiz kılabilir mi? Eğer kadınların bedenlerinden, maden çıkarma ve işleme endüstrilerine kadar, her şeye karşı şiddeti sona erdirirsek; gezegenimizi adalete ve radikal abolisyonizme doğru döndürebiliriz.

Irk ve cinsiyet eşitsizliği ile çevresel yağmacılık, bu dünyayı mahvedecek kadar artmış olduğundan; sosyalizm mücadelesi ile şiddet karşıtı feminist yükümlülükler arasında bağ kurmak şeklinde yenilenmiş bir amaç edindim. Bu amaç açıkça ırksal ve ekonomik boyunduruğun içindeki şiddetin cinsel politikasını hedef alıyor. Cezaevi sistemiyle ve polis aygıtıyla birlikte hapis-devleti hedef alıyor. Psikolog ve Massachusetts cezaevi sistemi bünyesindeki ruh sağlığı bölümünün eski müdürü James Gilligan'ın gayet açık ifade ettiği gibi, cezaevlerimizde cinsel şiddet kol geziyor. Rutin ve düzenli olarak meydana gelen tecavüzler, korkuyu ve kontrolü idame ettirmek için kullanılıyor.

Bu noktada teorimin temelinde; abolisyonizmin şiddet ve ırkçılık karşıtı devrimci feminizmleri herkes için dünya adaleti düşüncesiyle, topyekûn kucaklaması yer alıyor.

V. SOSYALİST FEMİNİZM NEDEN YETMEZ?

Marksist veya sosyalist feminizm şu an için ne anlama geliyor? Devletlerin, politikaların, proletaryaların ve materyalizmlerin yeni yapılanmaları bir düzen içindedir. Bu sorunun kökeni, benim tarihsel materyalizmi bir düşünme yöntemi ve aracı olarak kullanışıma dayanıyor. Sadece ekonomik sınıfı değil, ırklar ve toplumsal cinsiyetler ile onların karşılıklı değişen ilişkilerini de bir bağlama oturtmak ve tarihselleştirmek için Marksist bir materyalizmden ilerliyorum.

Bugün Marksistlerin açık ve net biçimde abolisyonist ve ırkçılık karşıtı feministler olmaları gerekir. Marx sınıfsal ilişkileri doğallaşmış ve normalleşmiş konumlarından çıkararak, tarihselleştirmiştir. Ben de Marx'ın yöntemini, sınıfı doğallaşmış konumundan çıkarıp tarihselleştirmek, sonra onu toplumsal cinsiyetlendirilmiş ırkçılık ve cinselleştirilmiş beyaz üstünlüğüne kadar genişletmek için kullanıyorum. Bu şekilde materyalizmin anlamı üretimin ötesine geçerek, ırksallaştırılmış hetero-ataerkine dayalı tarihsel bir materyalizme uzanıyor. Cinsiyete dayalı üretime katılım, cinsiyete dayalı yeniden üretim, ırksallaştırılmış cinsiyet ve beyaz üstünlüğü kavramlarını bütünüyle somutlaştırmak adına; Marx'ın ortaya koyduğu çatısal sınıf çerçevesinden faydalanıyorum.

Benim için kapitalizm tekil bir sistem değildir, özü gereği sınıf da öyle değildir. Cinsiyet, ırk ve sınıf, birbirlerinden ayrıklarmış gibi ele alınamaz. Her biri, diğeriyle iç içe geçmiş haldedir. Ekonomik sınıf koşulları ne olursa olsun, bu kategoriler tarih boyunca süregelen bir ırkçı cinsel şiddet ve toplumsal cinsiyetlendirilmiş emek üzerinden birbirlerine bağlıdır. Bunun kabulü, ezici bir çoğunlukla kadınlardan oluşan yeni bir yoldaşlık, yeni bir proletarya kurma ve bunlara rehberlik etme olasılıklarını doğurur. Bu küresel proletarya anlayışının da emperyalizm, ırkçılık ve şiddet karşıtı bir devrime ihtiyacı vardır.

Sosyalist feminizmin, tümdengelimci ve indirgemeci sınıf yaklaşımlarını değil, güç ilişkilerine dair kapsayıcı bir anlayışı benimsemesi gerekir. Ben sınıfsal sömürünün boyutlarını, ekonomik/üretimsel yapılanmalara indirgemeksizin, daha fazla uzatıp genişletmek ve onlara yeniden odaklanmak istiyorum. Cinsellik, ırk ve toplumsal cinsiyeti sınıf çatısına dahil etmek istemiyorum.

Maddeleştirin –gerçek bedenin fiziksel varlığını açıkça belirleyin. Bedenin özcü bir kategori olduğunu farz etmekten vazgeçin. Dişi bedenleri (trans, nötr-cinsiyetli vb) maddeleştirmek, onların maruz kaldıkları belirli sömürü ve baskı biçimlerinin yanı sıra; ırksallaştırılmış cinsel özgüllükleri ve olası üreme kapasiteleri bağlamında ele alınmaları gerektiği anlamına gelir. Kapitalizm, ırkçı ataerki ve neo-liberal mizojini; karşılıklı bağımlılık hallerinin ve yarı-özerk duruşlarının tam anlamıyla materyalist bir muhasebesine ihtiyaç duyar. Bugünkü orantısız kapitalizmi meşru gösteren ideoloji ise neo-liberalizmdir.

Sosyalist feminist terimini ilk kullananlardan biri olmama karşın, 1989'da Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından bu tabir bana artık geçerli gelmemeye başladı. Rusya, eski Yugoslavya ve civardaki ülkelerdeki kadınların sosyalizme yönelttikleri çok sayıda eleştiri ve küçümseme tavrı hâkimken, böyle bir kimliğin kullanımı verimsiz görünüyordu.

Bu duruma bir de o zamanlar Batılı kapitalist ülkelerde sosyalizme karşı gelişen cehalet ve düşmanlık eklenince, hepten nafile bir siyasi duruş haline geldi. Ancak sınıfsal sömürünün, özellikle güneyli üçüncü dünya ülkelerindeki kadınlar ve kız çocukları üzerinde aşırı derecede artmasıyla; yönümü tekrar sömürü despotluklarına ve sosyalist feminizm ihtiyacına çevirdim.

Bernie Sanders, halk onun ne kastettiğini düşünürse düşünsün, yakın zamanın sosyalizm anlayışını popüler hale getirdi. Bu da *#Feminism4the99* (#99içinFeminizm) düşüncesine, izlediği siyaseti ve *Occupy* (İşgal Et) hareketinin vaatlerini genişletme fırsatı yarattı; böylelikle kapitalist ırkçılık ile cinsiyetçi kapitalizmin karşılıklı bağımlılıklarına ve birbirleriyle nispeten özerk ilişkilerine saldırmak mümkün oldu.

1990'ların başlarında, eski Sovyetler Birliği'nin her tarafından, Doğu Avrupa'nın ve ABD'nin bazı bölümlerinden kadınların oluşturduğu *Network of East-West Women* (Doğu-Batı Kadınları Dayanış-

ıma Ağı) toplantılarına katılıyordum. Amacımız sadece birbirimizle konuşup ortak özelliklerimizi bulurken, aynı zamanda farklarımızı da keşfetmekti.

Çoğu Rus kadın, Amerikan feministlerin eşitlik konusunda safça bir tutum içinde olduklarını düşünüyordu. Doğu Avrupa feministleri, sosyalist *oldukları söylenen* devletlerin kadınların eşitlik ve cinsiyet eşitliği söylemlerini kadınların değil, devletin meselesi olarak kendilerine mal etmesine şiddetle karşı çıkıyorlardı.

Avrupa'nın en doğusundaki kadınlar, kendilerini eşitlik namına üç kat daha fazla baskı altında hissediyorlardı. İş gücüne katılıyorlar, evde ev emekçileri ve anneler olarak çalışıyorlardı. Evi çekip çevirmek için gereken, her seferinde uzun ekmek kuyrukları ve diğer tedarik problemlerinde fazlasıyla zaman isteyen, alışveriş yapmak gibi tüketim işleri de onların üzerindeydi. Eleştirileri, ABD beyaz ana akım feminizmine karşı Siyah feministlerinkiyle çok benzerlik gösteriyordu.

O zamanlar çocukların kreş/anaokulu hizmetleri devlet tarafından karşılanıyor olsa da; Doğu Avrupa kadınlarının çoğu bu bakım hizmetinden memnun değildi. Verilen hizmeti sürekli denetlemeleri gerekiyordu; çocukların alınıp bırakılması da hâlâ kadının sorumluluğundaydı. Kadınlar böylesi bir *eşitlikten* usanmış haldelerdi; zira uzun bir çalışma gününün ardından, ev ve aile hayatının idaresi onların omuzlarında oluyordu. Bu kadarı canlarına tak etmişti. İşte bu nedenle Amerika'daki Betty Friedan gibi ana akım feministlerin saf davrandıklarını; kadınları hiçbir siyasi veya ekonomik destek olmaksızın iş hayatına katılma konusunda teşvik ederek yanlış yönlendirdiklerini düşünüyorlardı.

Rus kadınlar da yine ABD'deki Siyah kadınlarla çok benzer biçimde, kürtaj haklarının kadın hakları kavramına denk olduğu düşüncesine eleştiri getiriyorlardı. Birçokları için, kürtaj kendilerine bir doğum kontrol yöntemi olarak dayatılıyordu. Tanıştığım kadınlardan bazıları 10'dan fazla kürtaj geçirmişti. Doğum kontrolüne erişim yokken, kürtaj hakkı daima bu kadınlara adeta ceza gibi bir seçim olarak sunuluyordu. Önce doğum kontrol yollarına erişim istiyorlardı, kürtaj hakkı sonra geliyordu. Kendi bedenleri için sadece kürtaj hakkından daha kapsamlı olan üreme/ürememe haklarını talep ediyorlardı.

Bu Doğu-Batı diyalogları bana çok şey öğretti. Kişinin kültürel ve siyasal koşullarının, siyasal sözlerin anlamlarıyla ve onların dünya genelinde feminizmler üzerindeki etkisiyle son derece alakalı olduğunu gördüm. Bu toplantılar döneminde, Rusya dünyadaki diğer ülkeler arasında en açık kürtaj politikasına sahipti. Bugün ise Putin ve Rusya'nın sağ cenahı, kadınların cinsel haklarının yanı sıra bütün kürtajlardan da yakınma halindeler.

Şimdi bandı daha ileri sarıp, 2012 yılına ve Rus feminist Rock grubu *Pussy Riot*'a gelelim. Grup üyeleri, Putin'in kadın karşıtı söylemleriyle ve Rus Ortodoks Kilisesi'nin dini fanatizmiyle sinip yılmayacaklarını söylüyorlardı. Müziklerini özgürce ve diledikleri yerde icra etmekte son derece kararlıydılar; söz konusu yer Moskova'nın en saygıdeğer katedrallerinden biri olsa bile.[14] Gösterilerinden kısa süre sonra üç üyeleri tutuklandı; bunlardan ikisi hapse kondu ve süreç içerisinde daha da politikleştiler.

Pussy Riot üyesi Nadezhda Tolokonnikova, Mordovya'daki 14 Numaralı Ceza Kolonisi'nden bir açık mektup göndererek; kendisinin ve Rusya hapishane sistemindeki herkesin maruz kaldığı insanlık dışı koşulları anlattı ve açlık grevine başladığını ilan etti. Mektupta bir mahkûm olarak hayatından söz eden Tolokonnikova, mahkûmları düzene sokmak, yola getirmek ve utandırmak için devamlı olarak bir korkutma ve gözdağıyla sindirme muamelesine tabi olduklarını yazdı. Dahası, mahkûmlardan bir kısmının da yaşanan zulmün infazcılarına dönüştüklerini; biraz azim ve öz saygı örneği gösteren herkesin hem fiziksel hem de ruhsal olarak bastırıldığını söyledi.

Tolokonnikova kaldığı hapishaneyi, mahkûmların her yılın her ayının her haftasının her gününün her saatinde bir dehşetin içine itildiği bir *gulag*[15] olarak tasvir etti. Bütün bunlar ABD'de Ruthie

---

14 Feminist bir grup (aslında bir eylem kolektifi) olan *Pussy Riot*, 21 Şubat 2012'de Moskova'daki Kurtarıcı İsa Katedrali'nde düzenledikleri protesto gösterisinde, genel olarak Kilise ile Putin arasındaki bağları konu eden ve Putin'den kurtulmak için Bakire Meryem'den yardım isteyen "Punk duası"nı okumuşlardı. Sonrasında yaşanan süreç boyunca tüm dünyadan büyük destek görseler de, üç üye ikişer yıl hapse mahkum edildi.

15 Stalin döneminde kurulan ve Sovyetler Birliği'nde 1960'a kadar varlıkları devam eden, milyonlarca insanın zulüm ve işkenceyle hayatını kaybettiği çalışma kampları.

Gilmore ve Beth Ritchie gibi Siyah feministlerin öncülük ettiği dekarserasyon[16] hareketi liderlerinin eleştirilerinde güçlü yankılar uyandırdı. ABD ceza ve tevkif sistemindeki hapsetme, Siyahlara ve göçmenlere karşı kullanılan beyazların üstünlüğü düşüncesinin temel taşlarından biridir. Bu kadar temeldeyken de, sistemin ilga edilmesi hedeflenmelidir.

Putin'i bir düşünün. Trump'a çok benziyor: Militarist devletinin korumasında, bariz bir kadın düşmanı. Trump ile Putin, ataerkinin aşırı derecede fiziksel ve vahşi bir biçimini paylaşıyorlar. Erkeklikleriyle kafayı bozmuş durumdalar; Putin çıplak göğsüyle, Trump kelini kamufle etmek için yandan tepeye taradığı turuncu saçlarıyla, kasıla kasıla yürüyorlar. Beyaz ve zengin heteroseksüel erkekler olarak sahip oldukları paranoyalar, nihayetinde devlet iktidarının en önemli dayanaklarını sergileyerek, acayipliklerini ortaya çıkarıyor.

Putin'in en yeni milliyetçilik modeli; sosyalizmi, komünizmi ve Batı demokrasisini yadsıyıp dışarıda bırakıyor. Kendisine özgü geleneksel ataerkil milliyetçilik biçimini dışa vurmak için anti-feminist ve homofobik söylemleri kullanıyor; devlet ile şirketler arasındaki ahbap-çavuş ilişkisini maskelemeye yardımcı olması için de Rus Ortodoks Kilisesi'nin Kutsal Baba'sına bel bağlıyor. Bolşevik Devrimi sırasında, kadınlar tarafından ve onlar için elde edilen muazzam kazanımlardan geriye külleri bile kalmamış görünüyor.

---

16 *Decarceration:* Mevcut hapsetme sistemi –endüstriyel hapishane kompleksiyle beraber- ilga edilerek, hükümlülerin sağaltım yoluyla topluma kazandırılmasına ağırlık verilmesini talep eden hareket. Bu stratejiyle alternatif seçenekler yaratılarak, hapishane nüfusunun azalması ve sistemdeki (özellikle ırksal ve ekonomik temelli) çarpıklıkların ortadan kaldırılması hedeflenmektedir.

VI. IRKÇILIK KARŞITI OLMAK NEDEN YETMEZ?

Afrikalı-Amerikalılar Politika Forumu (AAPF), hem beyaz olmayan veya Siyah bir ırka mensup olmanın, hem de buna ilaveten bir kız çocuğu olmanın ne anlama geldiğine dair gerçekleri belgeleyen bir organizasyondur. Bu çalışmalar, ırksal eşitsizlik ve mağduriyet konusunda beyaz olmayan kız ve erkek çocuklarının -kısmen farklı biçimlerde tezahür etse de- ortak bir kaderi paylaştığını son derece net ortaya koymaktadır. Ve sonuçlar eşit derecede vahimdir.

AAPF beyaz olmayan kız çocuklarının okulda ve günlük olaylarda, bilhassa beyaz kız çocuklarına kıyasla, nasıl aşırı gözetlemeye ve cezalandırmaya tabi tutulduğunu; sonra nasıl ötekileştiklerini, görmezden gelindiklerini, unutulduklarını ve ırkçılığa dair bulgularda nasıl eksik raporlandıklarını gösteren veriler sunmaktadır. Siyah kızların çoğunun, gerek dışlanma gerekse aşırı görünürlük nedeniyle, diğerlerine oranla iki kat daha fazla ceza aldıklarını kabul eden; ırkın ve toplumsal cinsiyetin *daima* eş zamanlı mevcut olduklarını ve münferit ırkçılık kavramlarının eksik kaldığını gösteren daha kapsamlı ve incelikli bir dizi politikaya hâlâ ihtiyaç duyulmaktadır.

Ancak bunlara karşın, Michelle Obama'nın *first lady*, Loretta Lynch'in Adalet Bakanı, Stephanie Rawlings-Blake'in Baltimore'da Belediye Başkanı, Marilyn Mosby'nin Baltimore eyalet savcısı olmasıyla birlikte; Siyah kadınlar yeni bir görünürlük kazandı. Yeni kimlikler ve sınırların ötesine geçildiğinden, basit bir iç/dış hali de kalmadı. Güçlü Siyah kadınların bu yeni görünürlüğü; orantısızca dövülen, tecavüze uğrayan, öldürülen ve hapse atılan Siyah ve Kahverengi kadınların görünmezliğiyle derin bir tezat yarattı.

AAPF'nin kurucularından olan, "kesişimsellik" teriminin yaratıcısı Kim Crenshaw, Siyah kadınların ve kız çocuklarının maruz

kaldığı ırkçılık ve ataerki arasındaki özel ilişkinin açıkça ifade edilmesinde çok önemli bir rol oynadı. Obama ile özdeşleşen, sadece Siyah ve Latin erkekler için "sosyal yardım ve yeni fırsatlar" yaratan ırk bazlı girişimi de *-My Brother's Keeper-* amansızca eleştirdi. Zira beyaz olmayan kız çocukları ve kadınlar sanki ırksal eşitsizlikten etkilenmiyormuşçasına dışlanıyor, görmezden geliniyor ve kenara itiliyorlardı.

Crenshaw, ırk sorununa getirilen bu tekil yaklaşımı, beyaz olmayan kız çocuklarını ciddi biçimde etkisiz hale getirmekle itham ediyor ve Obama'nın mirasının bir parçası olarak geriye kalan dışlayıcı bir ırkçılık anlayışı yarattığını savunuyor. Bu konudaki girişimlerin yeniden tasarlanmasını ve iki seçenekli bir mercekten uzaklaştırılıp, bütün toplumsal cinsiyetleri kapsayan bir ırk bazlı politikaya yönlendirilmesini öneriyor. *My Brother's Keeper* programına gösterdiği bu çözüme yönelik eleştirel tepki, aslında onu dışlayıcılıktan arındırıp kapsayıcı hale getirmeyi hedefliyor. Bu Siyah erkeklerin aleyhine konumlanan değil; ırk şemsiyesini biyolojik ve toplumsal cinsiyet çizgilerini de içerecek şekilde, beyaz olmayan insanların çok katmanlı topluluklarının üzerine doğru genişleten bir eleştiridir.

Kendisini kesişimsel feminizm yaklaşımına adayan Kim Crenshaw, Obama'nın girişimine ırkçılık karşıtı bir toplumsal tepkinin örgütlenmesine önayak oldu. Önce beyaz olmayan erkeklerden oluşan bir grup, Siyah kadınların ve kız çocuklarının dışlanmasını kınayan, kamuoyuna çağrıda bulunan bir açık mektup yazdı. Sonra Siyah kadınlardan ve beyaz olmayan diğer ırklara mensup kadınlardan oluşan bir grup da sesini yükselttiler. Mektuplar imza toplamak üzere yayıldı ve çok olumlu karşılıklar aldı; ancak Beyaz Saray'dan yeterli cevabı alamadılar. Bir sonraki adımda, Kim bir grup beyaz feministe *My Brother's Keeper* girişiminin beyaz olmayan kadınlar için kifayetsizliğinden duydukları kaygıyı ifade eden, programın dışlayıcı duruşuna net tepkilerini ortaya koymuş beyaz olmayan kadınlar ile erkeklere desteklerini gösteren bir mektup yazmaları çağrısında bulundu.

Beyaz feministler grubuyla bu mektup üzerinde çalışmak, bana 1970'lerin başlarında Siyah feministlerin beyaz feministlerden, hareketin içinde toplumsal cinsiyetle olduğu kadar ırkla ilgili de kapsayıcılık ihtiyacını karşılayacak bir eleştiri talep ettikleri zamanı hatırlattı. Irksal farkları toplumsal cinsiyetle ilgili her konuşmanın

bir parçası olarak kabul eden düzeltici bir hamle ihtiyacında ısrar ediyorlardı; çünkü toplumsal cinsiyet her rengin kapsamına giriyordu. Şimdi de biz beyaz kadınlardan istedikleri, onlar ırkın tek bir toplumsal cinsiyetten daha fazlasına dahil olduğunu söylerken dayanışma göstermemizdi.

Hal böyleyken, *My Brother's Keeper* programının beyaz olmayan kadınları ve kız çocuklarını da –babaları, erkek kardeşleri, kuzenleri ve arkadaşlarıyla beraber- kapsayacak biçimde genişletilmesi gerekiyordu.

Bizim grubun yazdığı mektuptan bir parçayı aşağıda sunuyorum:

> "... ırksal adaletsizlik, toplumsal cinsiyet adaletsizliğiyle ve cinsel şiddetle danışıklı bir şekilde var olduğu sürece; mizojiniye zemin yaratan ayrıcalığa hep birlikte karşı çıkmak, hangi renkten olursa olsun, bütün kadınların faydasınadır. Biz beyaz feministler olarak; beyaz olmayan bütün insanlar, kız ve erkek çocukları, kadınlar ve erkekler, eşcinseller, düzcinseller, translar vb. için tam eşitlik sağlanmasının peşindeyiz. Yıl 2017 olmuşken, şimdi toplumsal cinsiyet ve ırk arasındaki kesişimlerin ve örtüşmelerin bütünüyle farkına varma vaktidir. Bizim ülkemiz ne renk, ne de cinsiyet körüdür. Başkan Obama'nın imzası haline gelen ırk bazlı girişimin, toplumsal cinsiyeti dışarıda bırakmasına izin veremeyiz. Gelin bu ikisini ve hatta hepsini bir arada ele alalım. Herhangi birimizin gerçek anlamda bir değişim yaratmasına imkan tanıyabilecek çok az zaman vardır. Ve bu onlardan biri olabilir. Kadınların birbirlerinden bir şeyler öğrendikleri ve kararlılıklarını ırk, biyolojik ve toplumsal cinsiyet ile sınıf ayrımları üzerinden bir araya getirip harmanlamak için beraber mücadele verdikleri onlarca yıl düşünüldüğünde; artık topluca harekete geçmenin vakti geldi. Şu an birlik olma ihtimalini görmeyi güçleştiren kırılmalara değil, bu noktaya odaklanalım."

Planımız beyaz kadınlardan, eğer ırk ve toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin birbirlerine bağlı var olduklarına katılıyorlarsa, mektubu imzalamalarını istemekti. Ayrı ayrı bir sürü bağnaz girişimin ortasında içten içe patlayan bu dünyada, dışlayıcı kimliklere karşı duruş sergileyeceğimiz bir dönemdi bu. Çok büyük çaplı bir karşılık bulmayı ve sonra belki de olağanüstü bir sonuç almayı umut ediyorduk.

Birkaç ay içinde yazma işleri tamamlanmış ve biz artık mektubu imzalar için kamuoyuna duyurmaya hazır hale gelmiştik ki; o günlerde Michael Brown polis tarafından katledildi. Beyaz kadınlar tarafından, Siyah kadınların ve kız çocuklarının dışlanmalarına karşı, onların yararına kaleme alınmış bir mektubu ortalıkta dolaştırmanın hiç sırası değildi. Siyah feministler, Siyah camialardaki birçokları tarafından sık sık Siyah erkeklere karşı çıkan ırk hainleri olarak yazılıp çizilir. Michael Brown'ın hunharca katledilmesini izleyen süreçte; bizim Siyah kadınlar adına yükselen beyaz feminist seslerimizin, ne Siyah kız kardeşlerimize, ne de gönlümüzde yatan koalisyonel abolisyonist feminist çalışmalara bir faydası olabilirdi.

Yine de bu krizden, ırkçı mizojinist güç ağını ortaya çıkaracak başka bir mücadele filiz verdi. Kimberlé ile AAPF, benzer biçimde polis tarafından katledilen bütün Siyah kadınlara da dikkat çekmek üzere *#SayHerName* kampanyasını başlattılar. New York'ta çok sayıdaki Siyah kadının adaletsiz ölümlerine farkındalık yaratmak için gece nöbeti eylemi düzenlendi. O kadınların anneleriyle, sadece isimlerini söylemek üzere bir araya geldik. Rekia Boyd, Natasha McKenna, Yvette Smith, Miriam Carey, Shelly Frey, Darnisha Harris ve Tanisha Anderson; Trayvon Martin, Michael Brown, Tamir Rice, Philando Castile ve diğer birçok Siyah erkeğin yanı sıra polislerin ellerinde can veren Siyah kadınlardan sadece birkaçıydı. Hâlâ onların adlarına düzenlenen bir yürüyüş yok. Medyada yer almaları veya öfke ve protesto ile anılmaları ise yok denecek kadar az oldu. Üstelik son on beş yıl içinde polis tarafından öldürülen silahsız Siyahların %20'sinin kadın olması gerçeğine rağmen, bu kadınların ölümleri sağır edici bir sessizlikle karşılandı.

Siyah kadınların da hayatları önemlidir. 1977'de Combahee Nehri Kolektifi'nin, Boston'da Siyah kadınların peş peşe öldürülmeleri ve tecavüze uğramalarına cevaben yazdığı gibi; bu kadınlar hem dişi hem Siyah oldukları için öldüler. Cinsel şiddet ve tecavüz, Siyah ve Kahverengi kadınların gördüğü ırkçı muamelenin daha olağan biçimleri olarak tezahür ederken; ırkları ve toplumsal cinsiyetleri ise onları iki kat daha tehlikeye açık hale getiriyor.

Combahee Nehri Kolektifi, Siyah feminizm üzerine ilk ve en uzun ömürlü manifestolardan birine imza attı; manifestoda, lezbiyen ve düzcinsel Siyah kadınları sınırlayan çoklu ve üst üste binen baskılar teşhis ediliyordu. Siyah feminizm bildirisi bütün metniyle, ilk olarak

1979'da benim *Capitalist Patriarchy and the Case for Socialist Feminism* (Kapitalist Ataerki ve Sosyalist Feminizm Meselesi) adlı kitabımda yayımlanmıştı. Bu tarihi bildiride ırkçılık, cinsiyetçilik, hetero-cinsiyetçilik ve kapitalizmin iç içe geçmiş baskı sistemleri oldukları ve devrimci eylemleri zorunlu kıldıkları açıklanıyordu. Kolektifin alana sunduğu katkılar, 2017'de düzenlenen *National Women's Studies Association* (Ulusal Kadın Araştırmaları Derneği) Konferansı'nda bir yıldönümü kutlamasıyla anıldı.

Siyah kadınların uğradıkları şiddetle yan yana ilerleyen görünmezlik hikayesi devam ediyor. 2010'da Marissa Alexander, ev içi istismar durumlarındaki sayısız diğer kadın gibi, istismarcı bir kocaya karşı kendisini savunduğu için hapse atıldı. Nihayet hapisten çıkmasının ardından, Marissa dekarserasyon için mücadeleye başlayarak hapishanedeki kadınlar ve onların çocuklarının savunucusu haline geldi. Marissa'nın davası, mutlak bir adaletsizlik örneğiydi. Kendisinin suçlu bulunduğu günlerde, Trayvon Martin'i ateş ederek öldüren George Zimmerman ise masum bulunmuştu.

Trayvon, Zimmerman'ın kurşunuyla can verirken; Marissa kendisini ve çocuklarını bir tabancayla savunmaya çalıştığı esnada kimsenin öldüğü filan yoktu. Marissa da Zimmerman'ın yaptığı gibi Yerini Koruma/Geri Çekilmeme Yasası'ndan[17] faydalanmak istemiş, ancak sonuç alamamıştı. Hapse girdiği dönemde sekiz günlük bir bebeği vardı. Diğer rezaletler de saymakla bitmiyor: Örneğin bir polis memuru olan seri tecavüzcü Daniel Holtzclaw, kendisini durdurmak üzere işlem yapılıncaya dek, gözetimi altındaki çok sayıda Siyah kadına tecavüz etmişti.

Angela Davis, endüstriyel hapishane kompleksinde bugün halen devam eden insanlık dışı muamele ve zulüm sistemini kölelik olarak tanımlıyor. Bunun özellikle beyaz olmayan kadınların gerçeği olduğunu söylüyor. Ataerki kimi durumlarda Siyah erkeklerden daha

---

17 *Stand Your Ground Law*: Bazı eyaletlerde nefsi müdafaa kapsamında geçerli olan bir Amerikan hukuk ilkesi. Kişinin kendisini fiziksel saldırı veya ölüm tehdidi altında hissettiği durumlarda, önce geri çekilmesi veya kaçması gerekmeksizin tehdit kaynağına zarar verici (hatta duruma göre öldürücü) hamlede bulunabilme hakkıdır. Bazı eyaletlerde ise bunun tam tersi olan ve aynı durumlarda kişinin önce geri çekilmesini veya kaçmasını, son çare olarak karşı hamlede bulunmasını şart koşan *Duty to Retreat* ilkesi uygulanmaktadır.

"tehlikesiz" görerek, Siyah kadınlar ile beyaz kadınları bir tutabilir; ancak beyaz üstünlüğünün filtreleri buna ters düşen durumlar yaratır.

Siyah kadınlar, ABD hapishane nüfusunun en hızlı büyüyen dilimidir. Siyah ve LatinX kadınların okuldan uzaklaştırılma oranları, beyaz kadınlarınkinden daha yüksektir. Cinayete kurban gitme ve işsizlik oranları da daha yüksektir. Irkçılık meselesini halletmediğimiz sürece, mizojini olduğu gibi devam edecek; mizojiniyi topa tutmadığımız sürece de, ırkçılık daha fazla ilerleyecektir. Polis şiddeti, cinsel şiddet ve ev içi şiddet birbirlerine nasıl dolaşık haldeyse; ırkçılık, mizojini ve hetero-cinsiyetçilik de kendi farklı sınıf yapılanmalarında öyledir.

Sandra Bland'in adı şimdiye dek çok fazla duyuldu. Eğer kefalet parası olsaydı, hâlâ hayatta olacaktı. Hikâyesi şöyle gelişti: 28 yaşında Siyah bir kadın, beyaz bir polis memuru tarafından durdurulur. Kadın, polis memurunu dikiz aynasından görünce onun yolundan çekilmeye çalışır. Polis ise şerit değiştirirken sinyal vermediği gerekçesiyle, ona aracını sağa çektirir ve prosedürün çok ötesinde bir ceza yazar.

Sandra bundan rahatsız olup sinirlenir; kim sinirlenmezdi ki? Ancak polis daha fazla sinirlenir, tatsızlaşır ve gözü kararır. Durdurma başından itibaren zaten mantıksız görünmektedir. Kadına sigarasını söndürmesini söyler, o da reddeder. Polis bu kez arabadan çıkmasını söyler, ki muhtemelen bu usule aykırıdır, daha sonra onu yaka paça arabadan çekip çıkarır ve yere fırlatır. Sandra bu ufacık trafik kuralı ihlali yüzünden tutuklanır.

10 Temmuz 2015 Sandra -arkadaşlarının kısaltmasıyla Sandy- için sıradan bir gün gibi başlayıp, trajediye dönüşür. Bir ceza alıp yoluna devam etmek yerine, bir polis memuru tarafından dehşete sürüklenmiş, tutuklanmış ve hapse atılmış; kefaleti ise beş bin dolar olarak belirlenmiştir. Bu bedel haddinden fazla ve abartılıdır. Sandra'nın sicili temizdir ve buna rağmen kefaletini ödeyene kadar hapiste tutulmasına karar verilir. Kefalet, hiçbir yasal prosedüre uygun olmayan bir cezaya dönüşür ve Sandra'nın trajik ölümüyle sonuçlanır.

Üç gün boyunca tek başına bir hücrede tecrit edilmesinin ardından; hücresinde asılmış halde bulunur. Haber yayın organları bu duruma toplu bir öfke göstermek yerine, Sandra'nın hareketlerini sorgular. Acaba itaatsiz miydi, uyuşturucu kullanıyor muydu, dep-

resyonda mıydı? Ve sonunda da, intihar mı etmişti? Oysa Sandra Bland'in hiçbir suçu yoktu. Hem de hiç. Asıl suçlanması gerekenler, onu tutuklayan memur ve kefalet cezasını belirleyen yargıçtı.

Sandra Bland, bireysel kimliğiyle hiçbir ilgisi olmaksızın, Siyah bir kadın olarak idama mahkûm edildi. İşte beyazların üstünlüğüne inanan ataerkil adalet sistemi böyle bir şeydir. Böyle anlarda kendinizi savunmak için haklarınız veya etkin hukuksal korumalarınız olmaz. Kefalet ödeyecek paranız da yoksa, ölebilirsiniz.

Makul bir dünyada, herkes –özellikle beyaz insanlar- böyle bir şeyin nasıl olup da gerçekleşebileceğini sorgulardı. Daha en başta Bland'in tutuklanmasıyla, ceza niyetine bir kefalet konmasıyla, tek bir saat bile içeride tutulmasıyla çileden çıkarlardı. Oysa bunun yerine bir birey olarak değeri sorgulanıyor.

Burada problem, Sandra Bland veya yakın zamanda polis şiddeti ve hapis-devlet suistimaline kurban giden diğer insanların hiçbiri değildir. Onun ölümünden bu yana, beyaz olmayan daha pek çok kadın da hapisteki hücrelerinde ölü bulundu. Sandra Bland hapse girdiği gün, dava konusu bile edilebilecek hiçbir kabahati yoktu. Ölmeyi de hak etmiyordu. 10 Temmuz 2015'te Sandra Bland'in, kölelik döneminde esir edilmiş bir Siyah kadının sahip olabileceğinden daha fazla hakkı yoktu. Hiçbir kanun onu korumadı, tıpkı kölelik döneminde de korumayacakları gibi. Nasıl ölmüş olursa olsun, katili beyazların üstünlüğüne inanan kapitalist ataerkinin merhametsiz sistemiydi. Aşırı cezalandırıcı ve yozlaşmış bir polis devleti yüzünden öldü. Polis örgütü ve faaliyetleri aklın sınırlarını zorlayacak kadar şiddetli hale geldi. 21. yüzyılda neo-kölelik işte böyle bir şeydir.

Cenazeden önce Sandra'nın annesi Geneva Reed-Veal -beş kız çocuk sahibi bekar bir anne- kızını gömüp adalet arayışına başlayacağını söyledi: "Bu bebeği toprağa verir vermez, hazırım. Savaş ilan ediyorum."

Sandra Bland'in ölümünün üçüncü yılında, Keisha Blain ve Phillip Sinitiere adlı tarihçiler tarafından Afrikalı-Amerikalılar Düşünce Tarihi Derneği'nin internet sitesinde bir forum düzenlendi. Yazarlar polis şiddeti, beyazların üstünlüğüne inanan ataerki, gözetim devleti, Güney Amerika'da Afrika kökenli Amerikalıların tarihi, *#BlackLivesMatter,* Siyah feminizm, *#SayHerName* ve hapis-devlet konularını tartıştılar.

VII.BEYAZ ZİHİN VE ADALETSİZLİKLERİ

Jüri B29 kod adlı jüri üyesinin Trayvon Martin'in annesinden dilediği özrü dinledim ama pek idrak edemedim. Jüri üyesi, beraat kararından kendi payına acı çektiğini ve perişan halde olduğunu açıkladı. Zimmerman'ın suçlu olduğunu ve yaptığının cezasız kaldığını söyledi. Peki neden böyle oldu?

Bana kalırsa neredeyse tamamı beyaz ve tamamı kadın olan jüri üyeleri, kendilerini o gece Trayvon'ın yerine koymayı veya bir an için onun kendi oğulları olduğunu hayal etmeyi denemediler. Bunun yerine Zimmerman ve onun sözde korkunçluğuyla özdeşim kurdular. Sözde gerçeklere, yargıcın kanunları yorumlaması eşliğinde, beyaz (dişi) bir ırksal ayrıcalık prizmasının içinden baktılar. Hiçbiri -Puerto Rico'lu olmasına rağmen B29 da dahil olmak üzere- Zimmerman'a "kasıt" atfedemediler.

Bu davadaki ırk sorunu, beyaz ayrıcalığı ve onun bir tarafsızlık perdesiyle korunmasıdır. Irk, beyazlığı da kapsar. Ancak beyaz insanlar özünde "ırksallaşmış" değildir, zira onlar zaten standarttır. Hillary Clinton bir beyaz aday olarak değil, kadın aday olarak nitelendirilmişti. Barack Obama ise bir Siyah aday olarak nitelendirilmişti.

Bu da bizi "beyaz zihin" problemine götürür; ki bir biyolojik kategori olmaktan ziyade, bir görme biçimidir. Bu zihniyet belli bir mercekten görülene ve yorumlanana ayrıcalık tanır; o mercek de düzmece bir rasyonaliteye, bireycilik olarak bilinen farazi ve soyut bir kapsayıcılığa, bilimsel bir sözümona sebep-sonuç modeline ve yapay olarak ikiye ayrılmış 'ya öyle ya böyle' görüşüne riayet etmektedir. Karmaşıklık ve çokluk/çeşitlilik bir kenara itilir. Hukuk, özellikle de ceza hukuku, bu beyaz zihin çerçevesine gömülüdür.

Beyazlık bir bilme, işitme ve düşünme yöntemidir. Özgüllük, tarihsellik, öznellikler ve kıyaslanamaz sonuçlar yerine; bir evrensellik, nesnellik ve tarafsızlık anlayışına tutunur. Gri alanları olmayan doğruluklar ile yanlışlıkların egemenliği söz konusudur. İnsanlara *soyut* bireycilik anlayışının -ırk, sınıf, biyolojik cinsiyet, toplumsal cinsiyet ve engelli ayrımcılığı yoluyla- az kişiyi değil de herkesi kapsadığı telkin edilmektedir. Takınılan tutum ne kadar soyut ve tarihdışı olursa, kölelik yıllarının unutulması ve beyaz ayrıcalığının normalleştirilmesi de o kadar kolay olacaktır.

Hukukun özenli, mantıklı ve rasyonel kullanımını tüm kalbimle destekliyorum. Ancak bu rasyonalize edilmiş, normalleştirilmiş bir beyazlık veya rasyonalize edilmiş, doğallaştırılmış hetero-cinsiyetçi mizojini demek değildir. Düşüncenin iki kola ayrılması, rasyonalite adı altında anlamların karmaşıklık ve zenginlik ihtimalini zedelerse, cinayeti meşru kılar. Beyaz zihin hukuku, bu itibarla ölümcüldür.

Hukukun -kölelik sonrası dönem ve Jim Crow yasaları- renk körü olduğu söylenir; ancak hayatın akışında bu pek öyle değildir. Bu yüzden nasıl tasarlanmış olurlarsa olsunlar, yasaların yorumlanması ve uygulanması ırksal –ve cinsel- yanlılık ve öznellik içerir. Bu kısıtlama göz önüne alındığında; hukuk en iyi ihtimalle ırksal yanlılığı hesaba katarak ve ırkın önemli olduğunu onayarak adaleti tesis etmek için kullanılabilir. Bu bakımdan, hukuku hiçbir zaman adil varsaymamak gerekir.

Belli bir durumda hukukun kendisinin aklanması gerektiğini söylemek, hukuku soyutlamaya ve haklı çıkarmaya devam eder. Ancak en adil olduğu zannedilen yasalar bile daima pisliğe bulaşmış haldedir. Hukuk hiçbir zaman bütünüyle nesnel veya önyargısız değildir; olamaz da zaten. Amerikan hukuku beyaz varlıklı adamlar tarafından, diğer beyaz varlıklı adamlar dikkate alınarak yazılmıştır. Oysa hukukun tam kalbinden ırksallaşmış olduğuna dair bir bahis veya kabule rastlayamazsınız. Biyolojik cinsiyete, toplumsal cinsiyete veya sınıfa göre işlediği de hiç söylenmez.

Yüksek Mahkeme Yargıcı Rehnquist, gazilerin hakları ya da kürtaj tartışmaları sırasında sık sık Anayasa'da hamile kişilerden -ya da kadınlardan- bahsedilmediğine ve onların kapsam dışı olduğuna dikkat çekiyordu. Bu yanlılığa karşı koymanın tek yolu, beyaz olmayan bir kadının kalbiyle görmek, düşünmek ve anlam çıkarmaktır. Ancak bu görüş esasında öznel olmaktan ziyade, hukukun ırkçı ön-

yargısını giderici işlevdedir. Trayvon Martin davasının sonucunun, ırkla veya savcıların ve beyaz kadın yargıcın ırksal profillemesiyle ilgisi *olmadığının* söylenmesi kritik bir öneme sahiptir.

Bana kalırsa ırk, çoğu kez öyle olmakla beraber, bir kişinin salt ten rengiyle kodlanan bir şey değildir. Her zaman umulduğu gibi oyunu bozuyor olmasalar da, karma ırklı jürilere ihtiyaç duyulmasının sebebi budur. Adalet(sizlik) sisteminin beyazlığı, örtük önyargı ve yanlılık nedeniyle karmaşık yapıdadır.

Bu durum dikkate alındığında, tam-beyaz bir jüri herdaim sorunlara gebedir. Ancak elbette Jüri B29 konuya örnek teşkil etmiyor. Belki kendisi dışında bembeyaz olan jürinin sindirmesiyle, rengine rağmen beyaz bir kadın gibi oy kullandı. Ya da belki ırk sorununu hukuki hikaye içinde değerlendirmek yerine, ırkçılığı çözme işini -bunu yapamayacak olan- hukuka bıraktı.

Beyaz ayrıcalığı nerede ve ne zaman başlar? Bu beyaz zihin yanlılığı, Michael Brown'ın cinayetinde bir kez daha ortaya çıktı. Ülke çapındaki beyaz olmayan camialarda kalpler bir kez daha kırıldı. *Black Lives Matter* aktivistleri, askeri niteliğe bürünmüş polis teşkilatına, Siyah insanların bitmek bilmeyen gözetlenmelerine ve katledilmelerine hayır demek üzere Missouri eyaletine bağlı Ferguson'da harekete geçtiler.

Linç ve hadım etme, tarih boyunca Siyah erkeklere karşı hiç tereddütsüz kullanılagelmiştir. Eski tecavüz hikâyelerinde beyaz kadınlardan gelen suçlamalar düşünüldüğünde; beyaz üstünlüğü ile cinsel şiddet çok eskilere dayanan sorunlu bir geçmişe sahiptir. Beyaz kadınlık bu noktada, Siyah kadınların şiddete verdikleri tepkileri çetrefilli hale getiren sıkıntılı bir rol oynuyor. Bugün hâlâ Siyah kadınlar ve kız çocukları, özellikle de trans kadınlar, vahşi ırkçılığın hedef tahtasına konup saldırı ve tecavüzlerle karşı karşıya kalıyor. Taktikler aynı olmasa da ortaktır. Irkçılık, toplumsal cinsiyete özel durumları -öyle yapar gibi göründüğünde bile- Siyah kadınlara kadar genişletmiyor.

Beyaz feministlerin, Siyah erkeklerin zalimliklerine karşı beyaz olmayan kız kardeşlerimizin yanında yer alırken; hetero-mizojiniye açtıkları savaştaki görünmezliklerine karşı da onlara destek olmaları gerekiyor. Siyah kadınların görünmezliğine kayıtsız kalmak, ırkçılığın ataerkil ve mizojinist destek sistemlerine çanak tutmaktır. Beyaz erkeklik, militarizm ve mizojini; her biyolojik ve toplumsal

cinsiyetten, her sınıftan olmak üzere bütün Siyahları cezalandıran ırkçılığın dayanaklarıdır.

Ataerki, Siyah kadınları bazı bakımlardan beyaz kadınlarla bir görebilir; ancak hiçbir zaman onlara aynı ayrıcalığı tanımaz. Siyah insanların suçlulaştırılması ve insandışılaştırılması da Siyah kadınları ne korur ne kurtarır. Irkçılık, özünde zaten ta kendisi olan cinsiyetçiliği susturmak veya yok saymak için kullanılmamalıdır. Bu, Siyah kadınları daha da görünmez kılacaktır.

VIII. 2016 SEÇİMLERİ

Birçok kadının Hillary Clinton ile ilgili çekinceleri vardı: Çok elitistti, iş dünyasındaki büyük çıkar gruplarına çok şey borçluydu, Bill Clinton'ın ırk gözeten hapis-devletiyle fazla ilintili haldeydi. Bu kaygılara rağmen, Donald Trump'ın uç derecede mizojinist ve ırkçı kampanyası sonucunda Siyah ve LatinX kadınlar ezici bir çoğunlukla Hillary Clinton'a oy verdiler. Trump'ın *misogynoir* tavrı aleyhinde oy kullanmak için, Hillary ile tam bir uyum içinde olmaları gerekmiyordu.

Diğer yandan, sınıfsal ayrımların her kesimine mensup beyaz kadınlar ise çok yüksek bir oranda, %53'lük destekle Trump'a oy verdiler. (Toplamda da beyazlar %20 civarında bir farkla Trump'ı Clinton'a tercih ettiler: %58 Trump, % 37 Clinton). Ancak unutmayalım ki, oy kullanma hakkına sahip kişilerin neredeyse yarısı oy kullanmadı. Ve nihayetinde Hillary Trump'tan üç milyon daha fazla oy topladı.

Beyaz olmayan insanları, göçmenleri, Müslümanları canavar gibi gösteren ve bu topluluklara bu denli cehalet ve nefretle yaklaşan herhangi birinin, bırakın devlet başkanı olmayı, buna aday olabilmesi bile bana hâlâ akıl almaz geliyor. Acaba kendisinin mizojinist kabadayılığı dikkatleri dağıtıp, ırkçılığına kısmi bir kılıf olarak saldırılarını meşrulaştırmış; yani mizojinist duruşu, ırkçılığı ve İslamofobisine bir hareket ve yetki imkânı sağlamış olabilir mi diye merak ediyorum. Ve tek yapabildiğim de merak etmek: Önyargılar, nefretler ve korkulardan elde ettiği bu karışım, politikalarını tam anlamıyla nasıl böyle körüklüyor?

Pek çok beyaz kadın, Hillary Clinton'a yöneltilen mizojinist retoriği özümseyip destekledikleri için mi onun aleyhine oy kullandı? Aslında ona güvenmediler. Belki de bu beyaz kadınlar, Trump'ın beyazların üstünlüğüne inanılan eski güzel günlere dair maskülinist

(erkekçi) retoriğiyle kendilerini yeniden güvende hissettiler. Muhtemelen hâlihazırda bildikleri beyaz üstünlüğüne inanan bir ataerki, bilmedikleri çok ırklı bir dünyadan daha az tehditkar göründü.

Beyaz kadınlar, kendilerini beyaz ayrıcalıklarına dokunulmadan "yeniden büyüteceğini" vaat eden adama, ataerkil mizojiniyi olduğu gibi bırakmak pahasına bile olsa oy vermeye razı mı geldiler? Bir kez daha, beyazların çok yakında ABD'de bir azınlığa dönüşeceği gerçeğinin ırkçı beyaz kadınları korkuttuğunu düşünüyorum. ABD'nin beyazlığı azaldıkça (ve daha akışkan cinsiyetli hale geldikçe), beyaz kadınlığın ırksal hiyerarşisi iktidarını ve koruyuculuğunu kaybeder mi acaba?

Neden beyaz kadınlar, Siyah ve LatinX kadınların yaptığı gibi ırkçı bir baş kadın düşmanının aleyhinde oy kullanamadılar? Kadınların toplu bir kararla oy vermedikleri/veremedikleri yeni fark edilen bir durum değil. Peki, beyaz kadınların ırkçı bir kadın düşmanına oy vermeleri neyle açıklanabilir?

Beyaz kadınların, beyaz ayrıcalıklarını korumak adına ataerkini desteklemeleri ilk kez yaşanan bir şey değildir. Tarih boyunca birçok beyaz kadın, Siyah erkekleri şeytanlaştıran tecavüz ve linç hikâyelerini desteklemiş; çoğu kez kendi kocaları olan beyaz erkek tecavüzcüleri ise korumuşlardır. Linçler sözümona beyaz kadınlığı korurken, Siyah kadınlar beyaz adamların cinsel şiddetine maruz kalmışlardır. Crystal Feimster *Southern Horrors (Güneyin Dehşeti)* adlı kitabında, ataerkinin beyaz kadınları görünüşte koruyup "beyaz" oldukları için ayrıcalıklı kılarken, aslında nasıl boyunduruğu altına alabildiğini göstermektedir. Durdukları kaide hep sorunlu olagelmiş; ancak birçok beyaz kadın oradan vazgeçmeye razı olmamıştır.

Ben 2016 seçimlerinin beyaz kadınlar ile erkekler arasındaki bu ittifakın yanılgı olduğunu kanıtlayacağını, beyaz kadınların beyaz olmayan kadınlarla yan yana (ırkçı) mizojini aleyhine oy kullanacağını sanmıştım. Ama bunun yerine, *misogynoir* yaklaşımın sunduğu konfor oy kabininin içine kadar sızdı. Bana kalırsa, mizojininin seyrini belirlemek bu beyaz kadınlara daha rahat geliyor –Trump hâlihazırda tanıdıkları ve yönettikleri adamların pek çoğuna benziyor- ve beyaz üstünlüğünün olmadığı bir dünya korkutucu ve bilinmez görünüyor.

Çok sayıda beyaz kadın, ırklar arası dayanışma olasılığını trajik biçimde zedeledi. Birçok beyaz ana akım feminist Clinton'a oy verdiği halde, diğer (beyaz) kadınlar buna katılmadılar. Geçtiğimiz otuz yılda, beyaz olmayan kadınların beyazlığa tanınan ayrıcalığa göğüs gererek verdiği inanılmaz mücadelenin bir değişiklik yarattığını ve beyaz ayrıcalığının kökünü kazımak için ondan çok daha fazlasını yaptığını düşünmüştüm.

Yine de sırf Trump'ın seçilmesi ve Clinton'ın kampanyası bize koca bir enkaz bıraktı diye; çok ırklı, çok sınıflı bir kadın hareketiyle ilgili kararlılığımdan ve daha büyük devrim olasılıklarından vazgeçmek istemiyorum. Clinton'ın neo-liberal feminist programı, bir sürü kadın ve diğerleri için yetersizdi. Buna rağmen beyaz olmayan kadınlar onu desteklediler. Beyaz kadınların oylarının yarattığı yıkıntı, ırkçılık karşıtı beyaz kadınların üzerine eğileceği bir meseledir.

Ekonomi, ırk ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğine karşı devam eden mücadelede; kendimi beyaz olmayan kadınlar ile ırkçılık karşıtı beyaz kadınlar arasında köprüler kurmaya adayışım bakidir. Bunu yapamayacak bir dünyada yaşamak da istemem. Ancak söz konusu mücadele, ırkçı mizojiniye karşı sınıflar arası ittifakların kurulması için ırkçılık karşıtı beyaz feministlerin tarafına tam odaklanmayı gerektirir. Bu mücadele bizi ve işçi sınıfını eş zamanlı olarak dönüştürecektir. Trump'ın bu seçimi kazanması, Hillary Clinton'dan bile daha fazla, bizim yüzümüzdendir.

IX. KAPİTAL(İZM) ELEŞTİRİSİ YETERLİ GELMEDİĞİNDE

Thomas Piketty neden *Capital* adlı bir kitap yazıp da, ırkçılıktan ve ataerkinden gelen bir kazanç birikimi olarak servetin destekleyici unsurlarını göz ardı etti? Daha da önemlisi, sermayeyi tek başına işleyen bir şeymiş gibi gösterdiği yapıtı, neden ilericiler ve ana akım ekonomistler tarafından çığır açıcı bir kitap olarak görülüp bu denli alkış topladı? Belki de buna hiç şaşırmamak gerekir; ancak kör noktalarını onaylayıp geçmek onların daha da büyümesine neden olur.

Piketty, nüfus artışının serveti ve dolayısıyla sermayeyi derinden etkilediğini öne sürüyor; ancak bu iddiada nüfus artışının kaynağı olan cinsel yeniden üretim emeğine dair hiçbir kabul yok. Kitapta küresel nüfus artışının 1950-1970 arasındaki yıllarda zirveye ulaştığı ortaya konuyor. Bunlar da beyaz olmayanlar başta olmak üzere, bütün kadınların ev içi hayatının -sermaye *için* çalınan ücretsiz ev emeğinin- kilit yıllarıydı.

Piketty özellikle 18. yüzyıldaki Avrupa'ya ve ABD'ye odaklanıyor. Kitapta 18. yüzyıl köle ticareti ile tanımlanıyor; ancak sermaye birikimi ile köle emeğinin –veya köle tecavüzünün- nasıl büyük boyutlarda birbirlerinin devamını sağladıklarına dair bir analize yer verilmiyor. Köleleştirilmiş insanların mal gibi kullanılarak sermayeye eklendiğini tasdik eden Piketty; emeğin piyasa değeri veya sermayenin bir parçası olarak, köleleştirilmiş ve durumları tecavüzle daha beter hale getirilmiş Siyah kadınlar tarafından cinsiyete dayalı yeniden üretimine ise değinmiyor.

21. yüzyılda eşitsizlik, köleciliğin ırkçı tarihi göz önüne alınmadan telafi edilemez. Piketty, acımasız ırkçı eşitsizliğin bugün de sürdüğünün farkında; ancak sermayeye ilişkin özel bir konuma sahip olmadığına inanıyor. Hem ekonomik eşitsizliğin acımasızlığını

yansıtan, hem de çalıntı emekle küresel sermayenin yapılanmasına katkıda bulunan cinsiyete dayalı insan ticareti es geçiliyor ve yetersiz kuramlaştırılıyor.

"Sermaye değişmez bir kavram değildir" diyen Piketty, sermayenin o dönem yürürlükte olan toplumsal ilişkileri yansıttığını söylüyor. İşte bu nedenle *hem* ataerkinin *hem de* ırkçılığın, kendi yaklaşımı için epey önem taşıyor olması gerekir. Emek –sermayenin diğer tarafı- renklere, ırklara, biyolojik ve toplumsal cinsiyetlere dahil olur ve gücün yeni ifadeleriyle açık biçimde ortaya konur. Irksallaştırılmış, cinselleştirilmiş ve cinsiyetlendirilmiş emek de sermaye birikimine katkıda bulunur ve ondan kaynaklanan eşitsizliği inşa eder.

Aşırı ekonomik eşitsizlik, ırk ve toplumsal cinsiyet yapılandırmalarıyla daha da yoğunlaşır. Eşitsizlik basit bir biçimde aşırı değildir; özel olarak ırk ve cinsiyete göre aşırılaşır. Beyaz ve hetero-ataerkil ayrıcalık, sermaye için yenileyici bir güç yapılanması oluşturur. Zengin ve yoksul uluslar bu haksız kısıtlamalar içerisinde çağa uygun hale getirilir.

Ekonomi, sermaye, kazanç ve eşitsizlik konularında daha kapsayıcı bir anlayış geliştirmenin vakti geldi de geçiyor. Buna ulaşmadan, insanlığın tamamı için adalet söz konusu olamaz. %1'in aşırılıkları dikkate alındığında, dünya kapital(izm) kaosuna tanıklık ediyor. *Occupy* (İşgal Et) hareketi sistemin adaletsizliğini gözler önüne serdi. Küresel kapitalizmin, dev eşitsizliğin, biyolojik cinsiyet, toplumsal cinsiyet ve ırk boyunduruğunun üst üste binmiş sistemlerini birleştirmek içinse artık çok geç. Bu farkındalık olmadan, her biri diğerini desteklemeye devam edecek.

Kadın emeği birçok yeni modelle sermayeye katkı sağlıyor: Hizmet sektörü, teknoloji, ev içi işçiliği, ulusaşırı bakıcılık vb. Hetero-ataerkil sömürü, yerkürenin en yeni göçmenleri olarak kadınları ve kız çocuklarını hedef alıyor. Bu sırada cinsel şiddet, *#MeToo* hareketinde belgelendiği üzere, özel ve ailevi alanlardan çeşitli kamusal iş yerlerine yayılıyor. Çoğu zaman ücretli iş piyasasına cinsel şiddet damgasını vuruyor.

2014'te, dünyanın tarihindeki en büyük fast-food grevi gerçekleşti. Grev New York'tan Yeni Zelanda'ya, Brezilya'ya kadar yayıldı. ABD'de işçiler geçinebilmek için saat başı 15 dolarlık bir ücret talep ettiler. Göstericiler arasında beyaz olmayan kadınlar sayıca orantısız biçimde fazlaydı. Dünyanın günümüzdeki proletaryasını ve ser-

mayenin de en büyük kaynağını oluşturan bu kadınlar; 200 milyar dolarlık bir endüstriye karşı grev düzenleyerek, bilhassa CEO'ların sergilediği iflah olmaz açgözlülüğe dikkat çektiler.

Birkaç kişinin aşırı zenginliğinin diğer yüzü, milyonların içinde bulunduğu aşağılık çalışma koşullarıdır. Bangladeş'in Savar bölgesinde Rana Plaza binası yerle bir olduğunda ve çoğunluğu kadın binlerce tekstil işçisi enkaz altında kaldığında, bu adaletsizlik herkesin göreceği şekilde sahneye çıkmıştı. İçlerinden yaklaşık 1100 kişi hayatını kaybederken, 1400 kişi ise ağır yaralanmıştı. Erkekler de tahrip edici çalışma koşullarından muzdariptir. Türkiye'de Manisa ilinin Soma ilçesinde, kömür madeni işçileri sıklıkla çalışırken hayatlarını kaybetmektedir. Ezici yoksulluğun yanı başında büyüyen zenginlik, bugünün küresel iş gücünü belirlemek için korkunç mizojinist bir ırkçılık ile beraber entrikalar çevirmekle meşguldür.

Cinsiyete dayalı iş bölümünden meydana gelen görünür ve görünmez emek, sermaye üretiminin parçasıdır. Emek, kazanç ve sermayenin her birinin özünde, kadınların karşılığı ödenmeyen çalışmalarının sistemi desteklediği sayısız yolları içeren karma bir bütün yer alır. Eşitsizliği tek bir yönden ele almak da bu düzeneği korur. Madem kadınların ve kız çocuklarının uğraşıp didinen bedenleri sermayenin ayrılmaz parçalarıdır; abolisyonist sosyalist feminizmin de ayrılmaz parçaları olacaktır.

Piketty kitabını noktalarken, kontrolden çıkmış kapitalist treni yakalamak için her şeyi riske atmak ve daha yaratıcı düşünmek zorunda olduğumuzu söylüyor. Ancak kendisi yeterince risk almıyor. O halde daha fazla risk alalım ve abolisyonist sosyalist feminist bir devrim çağrısında bulunalım. Bunlar olurken, işe hiç değilse zenginleri *gerçekten* vergilendirerek başlamak noktasında ben de ona katılırım.

X. PAPA'NIN VAAZLARI YETERLİ GELMEDİĞİNDE

Irkçı mizojiniye karşı kör olma hali, Papa Franciscus'ta kendisini tekrar ediyor. Dizginsiz kapitalizmi adaletsizliğinden ötürü eleştiren Papa; bu tavrıyla birçok kesim tarafından ayakta alkışlanıyor, ki zaten alkışlanması da gerekir. Ancak dizginsiz ataerkinin ve ırkçı mizojininin suç ortaklığına dair de, hem kendisinden hem destekçilerinden gelecek bir eleştiriye ihtiyaç var. Rahiplerin bulaştığı çok sayıda cinsel şiddet ve tecavüz olayına yapılacak bir kınama ve bunları sona erdirmeye yönelik bir çözüm için de epey geç kalındığı söylenebilir.

Dünyanın dört bir yanındaki yoksulların çoğunluğunun ve mültecilerin %70'inin –çok yüksek oranda beyaz olmayan- kadınlar ve çocuklardan oluştuğu, herkesçe bilinen bir gerçektir. İşte bu nedenle, ataerkil ırkçı kalıplarda cinsiyetlendirilmiş işbölümü ile beraberinde gelişen seks ticareti ve kadına yönelik cinsel şiddetin üstesinden gelinmediği sürece, dünya çapındaki eşitsizliği ve yoksulluğu gidermek mümkün değildir.

Birleşmiş Milletler'in raporuna göre, her üç kadın ve kız çocuğundan biri yaşamları süresince en az bir kez fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalmaktadır. Bu da bir milyar insana tekabül ediyor. Papa Franciscus ise bu gerçekliklerden uzak durmayı yeğliyor. Beyaz olsun veya olmasın tüm kadınlar, hâlâ göz önünde görünmez muamelesine tabi tutuluyor.

Ölçüsüz kapitalizmin en yeni modellerinde, kendilerine özgü yeni ve kontrolsüz ırkçı ataerkleri hakimdir. Zorbalık, erkek-merkezci ve hetero-cinsiyetçidir. Bu da Papa Franciscus'un sessizce onayladığı bir dışlama kültürünü doğurmaktadır. Hatta Papa kimi zaman -2014'teki "Dünyaya Sesleniş" konuşmasında yaptığı gibi- kadınların

kendi bedenleri üzerinde egemen olma hakkını alenen yadsıyarak, kürtajı "kullan-at" tüketici kültürümüzün "dehşet verici" bir parçası olarak nitelendirmiş ve kınamıştır.

Gebelikten korunma yöntemlerini ve kürtajı seçme hakkı olmadan, kadınlar için adalet de söz konusu değildir. Kadınlar cinsel haklarına -bedenlerine ilişkin haklarına- sahip çıkmalıdır. Eşcinseller ve biyolojik cinsiyet ile toplumsal cinsiyet tercihlerine dair özgürlükler bütünüyle kapsanmadığı sürece de, adalet söz konusu değildir. Ayrıca cinsel dokunulmazlık ihlaliyle -pedofili ve tecavüz-ilgili gizleri ve duyulduğu varsayılan utancı tamamen gözler önüne sermeden de, hiç kimse için anlamlı bir adalet söz konusu olamaz.

Papa Franciscus'un mevcut sağ yönelime ve onun Katolik Kilisesi üzerindeki tahakkümüne meydan okumasındaki netlik, kadınlar ile kız çocuklarının çektiği ataerkil eziyete karşı sürdürdüğü mesafeli tavırla bulanıklaşıverdi. Bu eziyet hiç ses çıkarılmadan, üstü bile kapatılmadan öylece bırakıldı. Papa'nın bu tutumu, Kilise'nin hem içinde hem de dışında cinsel hakları ihlal edilen herkes için böyle olagelmiş; gebelikten korunma da bundan nasibini almıştır. Gebelikten korunma uygulamalarının olmadığı bir dünya, çok daha yoksul bir dünya olacaktır. Papa Franciscus basitçe kadınların doğum kontrol yöntemlerini kullanacaklarını ve herkesin bildiği bu sırrı kendilerine saklayacaklarını farz etmektedir.

Papa Franciscus 2013'te yayımlanan *Evangelii Gaudium* (İncil Öğretilerinin Sevinci) adlı apostolik çağrısında; açlık, şiddet ve "paraya tapma" belalarını kınıyor ancak bunları dişi ve erkek insan bedenlerinin bütün toplumsal cinsiyet türlerinde maddeleştirilmesine bağlamıyor. Kongo'da maden çıkarma meselesi üzerine yıllardır süregelen savaşlardan dehşete kapılan Papa, aynı savaşların garip bir şekilde tecavüzler yoluyla kadınların bedenleri üzerinde sürmesi gerçeğini tamamen savuşturuyor. Cinsel şiddet konusu, Kongo'nun madencilik sektörü yatırımlarının arasında kaynayıp giderken; küçük kız ve erkek çocukları dahil olmak üzere yoluna çıkan herkesi deviriyor.

Papa Franciscus, yoksulluğun "yapısal nedenlerinin" ortadan kaldırılması gerektiğini söylüyor; ancak hâlâ işaret ettiği tek yapı kapitalizm oluyor. Oysa şiddet ve açlıkla dolu dünyamız, kapitalist olduğu kadar ataerkil ve ırk ayrımcısıdır. Sosyalist feministler ve radikal feministler onyıllardır bunun kavgasını veriyorlar. Kilise'nin

%99 için var olması gerektiğine inanan bir grup radikal rahibeden oluşan *The Nuns on the Bus* (Otobüsteki Rahibeler), zenginlik ve yoksulluğa dair eleştirileriyle ABD'yi dolaşıp düşüncelerini halkla paylaşıyor. Hiçbir rahibenin, bazı erkek piskoposlar gibi müsrif harcamalar nedeniyle görevden uzaklaştırılmış olmaması kayda değerdir; ama yine de papazlığa layık görülmezler.

Yoksulluğun maruz kaldığı şiddet, biçim itibarıyla ırkçı ve ataerkildir. Emeğin yeni yapısal ilişkileriyle birlikte, cinsel şiddet de kendisine yeni meskenler bulur. Dünya genelindeki ev içi işçilerin çok büyük bir kısmını Filipinler'deki kadınlar oluşturmaktadır. Böyleyken nasıl olur da, onlara bedensel özerklik hakları sağlayacak bir adalet anlayışına dahil olmayı hak etmeyebilirler ki?

Başka yerlerde bakıcılık hizmeti vermek üzere kendi ülkesinden ayrılan beyaz olmayan kadınların sayısı gitgide artıyor ve bu kadınlar ailelerinden uzakta yaşayan ulusaşırı emekçiler haline geliyor. Çoğunlukla beyaz olan varlıklı ailelere ev içi iş ve çocuk bakımı hizmeti sunarlarken; kendi aileleri büyük sıkıntılar yaşıyor. Kapitalist ırkçı ataerkinin bu saldırgan türü, bütün göçmen iş gücünün yarısını korunmasız koşullarda çalışan ve cinsel istismar riskine açık olan kadınlara doğru kaydırmış durumdadır. Kadınlar pek seçim şansları olmadığı için kendilerini tehlikeye atıyor. Kadınların küresel kapitalist ırkçı hetero-ataerkinin ayarsız hırsı yüzünden kurmak zorunda kaldığı yeni, küresel, ulusaşırı aile düzenleri (varoluşları gereği); Papa'nın ekonomiyi iki kola ayırmasını -kadınların emeklerini hayatlarından ve bedenlerinden ayırmasını- geçersiz kılmalıdır.

Adalet bütün dişi bedenlere hitap etmelidir; onların hem cinsel istismardan ve ekonomik yoksunluktan kurtulmalarını, hem de neye ihtiyaçları olabileceğini seçme özgürlüğüne kavuşmalarını kapsamalıdır: Gebeliği önleyici uygulamalar, kürtaj, ya da normal süresinde tamamlanacak bir gebelik. Gerçek adaletsizlik ve şiddet, kadınları ekonomiden ve bedenlerinden koparma mantığıdır. Kişinin üreme hayatını denetim altında tutmak, o kişinin ekonomik üretim hayatını belirlemenin bir parçasıdır. Yoksulluk, kadın bedenlerinin ne yapıp ne yapmayacağına karar verme yetisiyle yakından ilişkilidir.

Papa Franciscus, siyasal iktisadın cinselleştirilmiş ve ırksallaştırılmış olmadığına, bireysel hayatın genel piyasa ile yakından bağlantılı olmadığına dair anlayışı devam ettiriyor. Farkında olmadan

Kilise'nin sırlarını koruyarak; kadınların bedenlerini iki parçaya ayırıyor, özelleştiriyor ve siyasetin alanından çıkartıyor. Kendisinin ve kapitalizme getirdiği –hem seküler olan hem olmayan- eleştirilerin etrafında dönen daha büyük hikâyeler, mevcut krizin bu adaletsiz yorumunu daha da yüceltiyor.

Papa Franciscus için adaletsizlik ekonomik dertlerle ilgili bir durumdur. Oysa biz –kadınlar ve erkekler, *non-binary* ve *gender-variant* (cinsiyet çeşitliliğini benimseyen) kişiler, eşcinseller ve translar, her renkten insanlar- diğer *yapısal* kimliklerin ekonomiyle ve ekonomi içerisinde birbirleriyle kesişme şeklinden muzdaribiz. Derdimiz ekonominin çok ötesindedir ve bu taraflı üslupla ele alındığı sürece eşitsiz konumu devam edecektir. Kilise'nin erkek-merkezci hetero-cinsiyetçi görüşleri anti-kapitalist retorikte gizleniyor olabilir, ancak hiç değişime uğramadan varlıklarını sürdürmektedir. Bu durum, tacizci ve yırtıcı ruhlu rahiplerin tekrarlanan ifşalarında bütünüyle gözler önüne serilmektedir.

ABD Yüksek Mahkemesi, kurumların kadın çalışanlarının doğum kontrol masraflarını karşılamayı reddetmelerine olanak tanımak üzere, kurumların dini inanç haklarını yeniden değerlendirmeye aldığında, endişeye kapılmıştım. Kilise ile devletin bir kez daha, seküler devletin sınırlarını aşan koyu bir dincilik adına kadın haklarını yadsıyan bir tür "seksülerizm"[18] oluşturacak biçimde çalışması oldukça rahatsız edicidir.

Mayıs 2018'de yayımlanan bir vaazda, Papa Franciscus bütün kadınları Meryem'e benzetti ve kadınların birer anne olarak içlerinde bulunan manevi enerjinin dünyayı iyileştirmek adına serbest bırakılmasından söz etti. Papa'ya göre kadınlara daha fazla yetki verilerek onların Kilise'deki karar verme süreçlerinde yer almaları sağlanmalıdır; ancak papaz olarak atanmamaları gerekir. Bunun da, Papa'nın kürtaj konusundaki tavrının da kabul edilir tarafı yok. Kendisi ceninin her türlü korunma hakkına sahip bir kişi olduğuna yönelik Kilise görüşünü tekrarlarken, bir kadının haklarının yeniden konumlandırılmasıyla hiçbir surette ilgilenmiyor. Kadınların hayatları ve bugünkü yoksulluklarının nedenlerine dair yeni bir merak veya anlayış geliştirdiği de yok.

---

18 *Sexularism*: Cinsel özgürleşmeyi seküler topluma indirgeyen, seküler sistemin bir meyvesi olarak gören düşünce. Joan W. Scott tarafından yaratılan bir sentez terimdir.

Papa Franciscus soylu bir tutumla, aşırılığı ve dünyevi serveti kişisel olarak reddetmeyi seçmiş biridir. Daha önceki ruhani liderlere göre çok daha basit, mutlu bir yaşam sürüyor. Ancak ne Vatikan'ın kurumsal servetini yeterli ölçüde eleştiriyor, ne de bu devasa zenginliğin kurumun mensubu olan kitlelere yeniden dağıtımına dair bir fikir öne sürüyor. Kişisel güç ile siyasal güç, bireysel güç ile yapısal güç aynı şey değildir.

Papa Franciscus'un mütemadiyen sergilediği en büyük komedi, kapitalizm eleştirisiyle yan yana duran mizojinist ırkçılığı ile hetero-cinsiyetçi ve dar kapsamlı "adalet" anlayışıdır. Cinsel şiddet konusunda da, doğum kontrol ve kürtaj uygulamalarına yönelik biyolojik ve toplumsal cinsiyet hakları konusunda da fısıldamayı ve sessiz kalmayı sürdürüyor. Kendi cemaatinin binlerce mensubunun uğradığı cinsel hasara suç ortağı olmaya devam ediyor.

Elbette burada asıl sorun, tek başına Papa Franciscus olamaz; ancak sözümona kapitalizmin şiddetini eleştirirken ataerkini, cinsel şiddeti ve kapitalizmin ırkçı dayanaklarını suçlamaktan aciz olan bu söylemi devam ettiren herkes, *hepimiz* için adaleti tesis etmeyi gerekli kılmaktadır.

XI. PROLETARYA BEYAZ ERKEKLER DEMEK DEĞİLDİR

Dünya altüst olmuş görünüyor. %1'lik kesim, hayatlarımızın büyük bölümünü kendi menfaatlerine göre yönlendiriyor. Doğruyu söyleyenler hapsi boylarken, yalancılar serbest kalıyor; güvenlik demokrasinin önüne geçiyor; Julian Assange devletlerden şeffaflık talep etme iddiasındayken, ilericiler onun tecavüzle suçlandığını unutup geçiyor; sağ cenah aktivistleri her yerde çocukların gerçek fırsatlar ve temel ihtiyaçlardan mahrum kalmasına göz yumarken, bir kadının kendi bedeni üzerindeki –özellikle kürtaj- haklarına saldırıyor; beyaz olmayan insanlar gitgide daha yüksek bir oranda mülteci ve evsiz durumuna düşüyor.

Çok şey değişiyor: toprak ve hava ve onlarla beraber işler, sınıflar, ırklar, toplumsal cinsiyetler ve biyolojik cinsiyetler. Feminizmler de değişmelidir; zira kadınların hayatları da her yerde değişmektedir. Ancak kadınlar ve kız çocukları için birçok şey değişmeyip yerinde saydığından, mizojininin varlığını sürdüren yapısal yanlarının halen düzeltilmeye ihtiyacı vardır.

Meydana yeni proletaryalar çıkıyor; sınıfın kendileri için yeni, dağınık ve karmaşık biçimlerde de olsa hâlâ önem arz ettiği, dünyanın dört bir yanındaki kadınlar. Belki de abolisyonist sosyalist feministlerin *proletarya* terimini Marx'tan geri alıp yeniden keşfetmesinin zamanı gelmiştir. "Belki" diyorum; çünkü her renkten üç milyar civarında kadının muazzam bir çeşit yelpazesinde oluşturduğu bu topluluğa ne ad verdiğimiz fark eder mi, emin değilim. İşçi sınıfı tasvirlerinin büyük bölümü bir çarpıtmadan ibarettir. Küresel işçi sınıfı hiçbir zaman ezici bir çoğunlukla beyaz olmamıştır. Bu işçi sınıfında yer alan birçok beyaz işçi de Trump destekçisi değildir: Patronlarına duydukları nefret, Trump'a duydukları sevgiden

fazladır. Bu nedenle, dilerim kadınların yeni bir işçi sınıfı oluşturup oluşturmadıklarını sorgularken, eskinin yanlış tasvirlerini yeniden üretmem.

Yine de şundan eminim ki; kadınların bedenlerini her türlü -cinsel istismar ve tecavüzden, kürtaj kavgasına ve ücret eşitsizliğine kadar- denetim altına alma kavgasına karşı kitlesel seferberlik pek kolay olmasa bile, bu çabaların siyasi açıdan dibine kadar mizojinist olduğunu kabul etmenin vakti geldi.

Bu kadınlar proletaryası, adını kadınların emek piyasasının sistemi içerisinde sahip oldukları yapısal konum ile onun cinsel istismar ve cezalandırmayla uygulanışından almaktadır. Kadınlar ve kız çocukları, her çeşit işte -ev içi hizmet, çiftçilik, göçmen işçilik, tarım işçiliği, yeniden üreticilik, tüketicilik, duygulanımsal emek, köle işgücü ve ücretli emeğin diğer birçok türünde- görev alır. Bilfiil emek olarak tanımlanan doğum, yalnız kadınlara özgüdür. Bu yeni proletaryanın büyük bölümünü, son derece çeşitlilik arz eden seks işçilerinin yanı sıra dünyada zikzaklar çizerek dolaşan göçmen kadın işçiler, su taşıyan ve odun toplayan kadınlar ve kız çocukları, Çin'de *dagongmei* adı verilen ve Apple gibi şirketler için canlarından bezdikleri fabrikalarda binbir zahmetle çalışan geçici kadın işçiler oluşturmaktadır.

Kongo'da ve Ruanda'da vahşice tecavüze uğrayan ve cinayete kurban giden kadınlar ile kız çocuklarının büyük çoğunluğunun dışarıda çalışanlar -yakmalık odun toplayanlar- olması önemsiz bir ayrıntı değildir. Bu proleter kadınlar, *susturulmuş bir sır* misali, bir çeşit cinsiyet sınıfını meydana getirirler. Toplumsal cinsiyet şekil değiştirmeye devam etmektedir. Bu, kadınların yaptıkları ile yapmaları beklenenlerin ardı arkası kesilmeyen bir değişim halinde olması demektir. Hillary Clinton cam tavanı kırmaktan söz ediyordu. Bense çoğumuzu bodrumdan çıkarmanın derdindeyim.

ABD'de her 10 anneden 4'ü, ailenin ana geçimini sağlarken; kadınların %80'inden fazlası da aile üyelerinin ekonomik refahına önemli bir katkıda bulunuyor. Yine de çok sayıda kadın, bütün uğraşıp didinmelerine rağmen yoksul kalmaya devam ediyor; ki bunda ırkları ve ulusları epey büyük bir role sahiptir.

Günümüzde kadınların hayatlarının birbirine benzemeyen gerçeklikleri, her zamankinden daha fazla ortadadır. Ekonomik eşitsizlik arttıkça, beyaz kadınlar ile beyaz olmayan kadınlar arasındaki

fark da büyümektedir. İlerleme çok az kişi için geçerli oldukça ve çoğunluk uzun bir geçmişe dayanan kenar mahallelerde yaşamaya devam ettikçe, bu fark daha da derinleşir.

Bazı –çoğu zaman beyaz- kadınlar için gerçekleşen ilerlemeyi görmezden gelmek hatalı olacaktır; ancak birçok beyaz olmayan kadın için yeterli bir rahatlamanın söz konusu olmadığını fark etmemek de aynı şekilde sorunludur. ABD'de Siyah Amerikalı hanelerin medyan (ortanca) net varlık değerinin, 2053'e kadar sıfır seviyesine düşmesi bekleniyor. Bu da ülkedeki bütün Siyahların yarısının net varlığının olmayacağı anlamına geliyor.

ABD silahlı kuvvetleri, 1973'te zorunlu askerliği sona erdirdi ve gönüllü askerlerden oluşan bir orduya dönüştü. Aynı yıl *Roe v. Wade*[19] davası karara bağlanarak, kürtaj kadınlar için yasal bir hak haline geldi. Kadınların kürtaj tercihinin anayasal bir hak olarak onaylanması; cinsel taciz ile tecavüzün ciddi bir sorun olmaya devam ettiği orduda, kadınların kendi bedenleri üzerindeki cinsel haklarının hiçe sayılmasıyla yan yana duruyor. Şu an, 2019'da, Trump'ın Yüksek Mahkeme'ye atayacağı yargıçlar olarak Neil Gorsuch ve Brett Kavanaugh'u seçmesiyle de, yasallaşmış kürtaj topun ucuna yerleşti.

Kadın emeğinin hikâyesi ve buna dair mücadeleler dünya genelinde sürüyor. Kısa süre önce Vietnam'daydım. Sapa'nın dış tarafında kalan dağlarda Vietnamlı kadınlar her yerde, her tür işi yapıyorlar. Aileleri için durmak bilmeden çalışan bu kadınlar, toplumlarının bel kemiği ve enerjisi konumundalar. Onlarla yaptığımız toplantılarda, ev içi şiddetten ve tecavüzden ne kadar muzdarip olduklarını da öğrendim. Şöyle bir geçmişe gidip; Vietnam Savaşı'nı ve özellikle Vietnamlı kadınlar üzerinde yarattığı travmayı, 1971'de Pentagon'a karşı düzenlenen Kadınlar Yürüyüşü'ne katılışımı ve savaş karşıtı aktivizmimi düşündüm.

Arap Baharı, Tunus ve Mısır'daki kadınlar için yeni umutları beraberinde getirmişti; ancak çok geçmeden, erkekler sokaklarda kol gezip kadınları aktivistlikleri nedeniyle cezalandırmaya başladılar.

---

19 1969'da Jane Roe takma adıyla (g.a. Norma McCorney) kürtaj hakkı için mahkemeye başvuran Teksaslı hamile bir kadının mücadelesi, 1973'te Yüksek Mahkeme'nin verdiği kararla bir dönüm noktası olarak sonuçlanmış ve hamile bir kadına -özel hayata saygı hakkı uyarınca- kürtaj yaptırma özgürlüğü tanınmıştır.

Afganistan'da bıkmadan usanmadan eğitim haklarını talep eden cesur kadınlar; hâlâ Afgan askeri kuvvetlerinin insanlığa sığmaz tecavüzlerine maruz kalıyor. Her çeşidinden İslami feministler, şiddetli karşı çıkışlara rağmen şeriat hukukunu demokratikleştirmek ve ataerkine meydan okumak için bastırıyorlar. Türkiye'de Recep Tayyip Erdoğan yeniden seçildikçe, adeta her seferinde diktatörlük hakları tescillenmiş oldu. Kendisi sık sık Türkiye'deki kadınların en az üç çocuk sahibi olması ve kürtajın tamamen yasaklanması gerektiğini buyuruyor.

Brezilya her ikisi de kadın haklarına büyük destek veren bir kadın devlet başkanı -Dilma Rouseff- ve bir kadın polis amirinin görevde olduğu bir dönem geçirse de; bilhassa yoksul kadınların uğradığı tecavüzlerde artış kaydedildi. 2018'de ise bir sağ cenah seferberliği sonrasında, bariz bir mizojinist olan Jair Bolsonaro başkanlığa seçildi. Benzer sorunlar Hindistan'da da yaşanıyor. Bindiği bir otobüsteki erkeklerin saldırısına uğrayan Jyoti Singh Pandey'nin işkenceyle tecavüz edilerek öldürülmesinin ardından, Hindistan'ın her yerinde ve dünya genelinde düzenlenen büyük çaplı tecavüz karşıtı gösteriler; tecavüz yasalarında iyileştirici değişiklikler yapılmasını sağladı. *One Billion Rising* (Bir Milyar Ayaklanıyor), oluşan enerjiyle bu cinsel travmaya meydan okumak üzere 270'ten fazla ülkede tecavüz karşıtı protesto gösterileri başlattı.

Guatemala ve Meksika'da yüzlerce kadın cinayetine karşı sergilenen bir aktivizm söz konusudur. Haiti, Filipinler ve Somali'nin başkenti Mogadişu'da evsizler için barınaklar yapılıyor. Cinsel şiddet, kadınları kendi çalışan bedenlerine ve dünyanın bedenine bağlıyor. Kadınların emeği -ücretli işin yanı sıra doğum, çocuk yetiştirme, yemek yapma ve yaşamı idame ettirmede sarf ettikleri emek- onları aynı zamanda birbirlerine de bağlıyor. Güçlü mevkilere gelen kadınlar, çoğu kez bu sömürü ve boyunduruk ilişkilerini allak bullak ediyor.

ABD iş gücü içerisinde, her zamankinden çok daha fazla kadın yer almaktadır. Ancak bu durum eşitliğe dair pek bir şey ifade etmediği gibi; gücün yeniden düzenlenişinin bir göstergesi de değildir. Daha çok 2008'deki ekonomik gerileme ve erkeklerin -özellikle de beyaz işçi sınıfından erkeklerin- çok yüksek oranda yaşadıkları iş kayıplarına dair bir fikir verir. Bu değişimler feminizmler ve kadın haklarından ziyade, küresel ırkçı ataerkil kapitalizmin taleplerinin

eseridir. Yine de kadınlar genellikle bu değişimleri, kendilerini birey olarak güçlendirmek adına kullanmışlardır.

Kadınlar, mizojinist ırkçılığa rağmen yeni küresel proletaryanın en geniş kesimi haline geldiler. Otomobil fabrikalarındaki Çinli kadınlar, daha yüksek ücretlerin yanı sıra sendika kurma hakları talep ediyorlar. Filipinler'den ve Karayipler'den gelen göçmen kadınlar, New York'ta dadı olarak çalışan kadınlar için bir sendika kuruyorlar. Dünyanın dört bir yanındaki bu kadınlar, bu mücadele içindeki proletaryanın bel kemiğini oluşturuyorlar.

Modern mizojini, daha önceki örneklerinden daha az kadın düşmanı değildir. Erkekliğin ayrıcalıklı konumu bugün varlığını ekonomik açıdan daha farklı ve değişik alanlara dağılmış dışavurumlarla göstermektedir. Bir zamanlar kölelik, ayrıcalıklar konusunda malikâneden tarlaya ayrımlar söz konusu olsa bile, bütün Siyahları derin yoksulluğun pençesine sürüklüyordu. Bugün ise Siyah ve/veya kadın olmak, geçmiştekinden daha fazla ekonomik çeşitlilik arz etmektedir. Eskinin eve ekmek getiren erkek ve evin sorumlusu kadın figürlerinden oluşan geleneksel beyaz ataerkil ailesi; yerini çok daha çeşitli modellere, örneğin bekâr ebeveynli ailelere, eşcinsellerin, karışık ırkların, transların vb bulunduğu karma ailelere bıraktı. Aile yapılarının şekil verilebilirliği kayda değer bir olgudur; ama aynı zamanda kurulu güç sistemlerini devam ettirir.

Sovyetler Birliği'nin 1989'da dağılmasından önce, Doğu Avrupa'daki kadınların omzunda ev içi, ücretli ve tüketici emeklerinden oluşan üçlü sorumluluk yükü vardı. Birçok Afrika ülkesinde kadınlar, yoksulluk nedeniyle hayattan kendi paylarına düşenin çok daha fazlasını yüklendiler. İkinci Dünya Savaşı'nda ise, ABD'de ve İngiltere'de kadınlar mühimmat fabrikalarını doldurmuşlardı.

Hindistan, Tayland ve Kamboçya'daki yoksul kadınlar, zengin aileler için gebelikte küresel dış kaynak kullanımının parçası olarak taşıyıcı annelik yaparken; başka sınıflardan kadınlar da onların sömürülmesine katkıda bulunuyor. Sakineh Mohammadi Ashtiani adındaki İranlı bir kadın, zina suçlamasıyla taşlanarak öldürülme tehdidi altındayken; Hillary Clinton İran'ın cumhurbaşkanı ile nükleer pazarlığı için görüşmeler yapıyordu. Güney Afrika'daki kadınlar çarpıcı rakamlarda tecavüz ve AIDS illetiyle boğuşurken, Devlet Başkanı Jacob Zuma karman çorman cinsel hayatıyla övünüyordu.

Yeni feminizmler, özellikle abolisyonist sosyalist olanlar, ulusaşırı sömürüye ve kadınlar ile kız çocuklarına yönelik şiddete karşı yeni proletaryalar ile birlikte saf tutmalıdır. Kadınların ve gezegenin sağlığı buna bağlıdır.

XII. TRUMP'IN BEYAZ ÜSTÜNLÜKÇÜ MİZOJİNİ KAOSU

Ta-Nehisi Coates, Trump'ın ilk beyaz devlet başkanımız olduğunu söylüyor. Bununla kastettiği ise Trump'ın göçmenlere, Müslümanlara, Siyahlara ve beyaz olmayan diğer insanlara karşı düşmanca ırkçı bir söylemi aktif olarak kullanan ve kullanımını yaygınlaştıran ilk başkan olmasıdır. Sonuçta Obama dışındaki bütün başkanlar beyazdı ve hatta birtakım ABD başkanlarının köleleri de vardı; ancak bu beyaz üstünlüğü anlayışının varlığı çok eskiye dayanmakla beraber, saldırganlığı yeni sayılır.

Coates, Trump'ı salt mizojinist ilan etmekten ziyade, Trump'ın beyaz üstünlüğü anlayışının "cinsel bir zemine" sahip olduğunu ifade ediyor. Köle tecavüzlerinin tarihi ile Trump'ın cinsel saldırı konusundaki atıp tutmalarından söz ediliyor; ancak ataerkil toplumsal cinsiyetin yapısal konumuna dair yine tek bir kuram ortaya konmuyor. Ben Coates'in tanımına alternatif olarak, Trump'ın ilk beyaz üstünlükçüsü mizojinist devlet başkanımız olduğunu iddia ediyorum.

Trump'ın kadınlara yönelik aleni mizojinist yaygarası, beyaz üstünlükçüsü horozlanması kadar belirgindir. Bunlar birbirlerini ayrılmaz ve sinerjik bir biçimde sarmalıyor. İçindeki seks avcısı, onun ırkçı ve kapitalist politikalarını belirliyor. Cinsiyetçiliği ve ırkçılığı yalanlarına, yanlış adımlarına ve tacizlerine yön vererek onları açığa çıkarıyor. Burada mühim olan soru Trump'ın bir ırkçı mı yoksa cinsiyetçi mi olduğu değil -ki her ikisi de olduğu biliniyor- sürekli değişen heveslerine ve tehlikeli yol haritasına uydurmak için ideolojiyi nasıl kullandığıdır.

Siyasetçilerin belirli bir ideolojiye çok fazla bağlanamadığı, zira durum ne gerektiriyorsa karşılayabilmek adına esnekliği korumak zorunda oldukları eskiden beri söylenir. Anti-komünist Soğuk Sa-

vaş retoriğiyle meşhur olan Nixon, daha sonra beklenmedik biçimde Sovyetler Birliği ile Coca Cola ticaretinin yolunu açmıştı. Bu ani değişim, Soğuk Savaş'ın yerini soğuk paranın alması şeklinde özetlenmişti. Trump ise çok daha tutarsız ve amansız görünüyor.

Şu da bir gerçek ki, ABD beyaz üstünlüğüne dayalı çoğunlukçu bir ülke olarak yaşadığı özel evresinin sonuna yaklaşmış bulunuyor; beyazların üstünlüğünden yana olanların bu duruma tepkisi ise öfke, histeri ve şiddetli ters tepme şeklinde gerçekleşiyor. Belki de geleneksel beyaz üstünlükçüsü ulus devlet modeli, artık küresel sermaye için bir zamanlar olduğu kadar işlevsel değildir. Belki ABD, son derece açgözlü ve ırk temelli bir küresel kapitalizme ve onun neo-liberal avcılığına engel teşkil eden bir eski beyaz çoğunluk ulusundan arda kalanlarla yaşıyordur.

Ancak ABD – Trump ve Cumhuriyetçiler aracılığıyla- beyaz azınlık üstünlüğüne dayalı yeni bir devleti ortaya koyuyor da olabilir. Kapitalizm ve beyaz üstünlüğü yanlıları birbirleriyle savaştıkça, geri kalanlarımız açık çatışmaya maruz kalıyor. Trump ya bir son gösteridir, ya da bir tür yeni başlangıç teşebbüsüdür. Her halükarda eski kafalı ve beyaz erkek üstünlüğünden yana olan onları-kasıklarından-yakala yaklaşımı, kendisine karşı bir direnişi harekete geçirmiş gibi görünüyor. Trump korumaya çalıştığı güç sistemini sağlama almaktan ziyade deşifre edebilecek türden kaba saba, maço bir fiziksel varlık sergiliyor.

Bu düşüncelerin ardından, Trump'ın Afganistan'da 17 yıldır süren savaşta en güçlü konvansiyonel (nükleer olmayan) bombayı atmış olması anlam kazanıyor. Hiçbir elverişli dış politika açıklamaksızın, hoyrat ve vahşi hareketlerde bulunan Trump; Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'ndaki konuşmasında, Kuzey Kore'yi savaşçı dış politikasını sürdürmesi halinde tamamen yok etmekle tehdit ediyor. Daha sonra Kim Jong-un'a yaranmak için atağa geçiyor ve nükleer silahlardan arınma sözü veriyor. Trump şımarıklığının ve kaprisinin emrindeki devasa bir askeri cephaneyle tehlikeli bir zorbadır. İran ile yapılacak nükleer silahların yayılmasını önleme antlaşmasında süreci baltalarken, eş zamanlı olarak Türkiye'de Erdoğan ve Mısır'da Sisi gibi diktatörleri ayartmaya çalışıyor.

Dış politika uzmanı Phyllis Bennis'e göre, Trump ABD emperyal dış politikasını kendine özgü bir yasa dışı kaba kuvvet modeliyle sürdürüyor. Acaba bu "kaba kuvvet" onun beyaz eril mizojinist his-

terisini açık bir şekilde ortaya çıkarabilir mi diye merak içindeyim. Kuku avuçlamaktan tecavüze ve bombalamaya, Trump her konuda cinselliğe dayalı vahşi fiziksel dürtülerine başvuran kötücül bir avcıdır. Kabinesi erkek ağırlıklıdır. Sözümona bir sağlık hizmetleri yasa tasarısı hazırlayacak olan komitesi, 13 beyaz erkekten oluşuyor. Kızı Ivanka onun kadınları sevdiğini söylüyor ve de kendisinin kalçasını veya poposunu ellemesinde de buna aykırı bir durum görmüyor. Trump, etrafını kendisi gibi adamlarla çevreliyor. İlk olarak Steve Bannon ile Jeff Sessions kötü niyetli ve gladyatörvari[20] bir beyaz üstünlüğü anlayışını harekete geçirdiler. Hem akıl dışı hem de yasa dışı olan güç kullanımlarının özellikle mizojinist bir tarafı vardır.

Bütün bunlar olurken, fazlasıyla askeri bir karaktere bürünen polis memurları -bir kısmı çocuklara ait olan- Siyah bedenler üzerinde ölümcül kuvvet uyguluyor; ki muhtemelen bu unutulmaya yüz tutmuş beyaz üstünlüğünün son nefeslerinin bir diğer tezahürüdür. Bu sırada Trump da yeniden kürtaj karşıtı bir gündem oluşturarak; doğum kontrolü ve aile planlaması karşıtı, transfobik açılımlara sahip kadın düşmanı bir sağlık yasa tasarısıyla meşgul oluyor.

Trump'ın kürtaj karşıtı duruşu tek bir mesele olarak kalmayıp, aslında birçok konuyu içinde barındırır. Hangi renkten ve sınıftan olursa olsun bütün kadınlar kürtaj ve üreme haklarına erişimsizlikten darbe alır; ama bundan en çok etkilenenler yoksul ve belgesiz (kayıt dışı) kadınlardır. Bu nedenle kürtaj ekonomiye bağlanmış bir meseledir. Irksal bir meseledir. Ve bir kadın meselesidir. Kürtaj, daima kadın hakları için nabız ölçme amaçlı kullanılan bir gösterge olmayı sürdürmektedir.

Kürtaj ve mizojini, üreme haklarını desteklediğini iddia eden kişiler tarafından bile çoğu zaman kenara itilen ve yanlış anlaşılan kavramlardır. Üreme hakları ırksallaşmış ve ekonomik, yoksulluk ırksallaşmış ve cinselleştirilmiş olmasına rağmen; bu gerçeği kavrayan kamusal figür yok denecek kadar azdır.

---

20 Steve Bannon'ın 'kültür savaşçıları' adını verdiği milliyetçi ve aşırı sağ popülist siyasetçiler yetiştirmek üzere, İtalya'da yer alan 800 küsur yıllık Certosa di Trisulti Manastırı'nda kurmak istediği Yahudi-Hristiyan Batı Akademisi'ne gönderme. Bannon idealindeki bu eğitim merkezini yeni nesil bir 'Gladyatörler Okulu' olarak tanımlıyor.

Bernie Sanders, Nebraska'nın Omaha şehrinde yapılan yerel seçimlerde, kürtajla ilgili sorunlu bir geçmişe sahip olmasına rağmen başkan adayı Heath Mello'yu desteklemeye karar verdi. Sanders'ın tavrı, sırf bir meselede kendileriyle aynı görüşte değiller diye insanları dışarıda bırakmamak şeklindeydi. Üzgünüm Bernie, ama kürtaj bir tek mesele değildir, hele herhangi bir mesele hiç değildir. Nancy Pelosi de Bernie ile aynı fikirdeydi. Gerçekten mi? Hâlâ mı? Dünyanın dört bir yanında kadınlar yoksulların en yoksulu konumundayken; görülmesi ve anlaşılması bu kadar zor olan nedir?

Bana göre kürtaj her zaman tartışma konusu olmuştur ve aynı zamanda tartışmaya kapalıdır. Bu, belli başlı konuların daima "devrimci" sözünün ne anlama geldiğini keşfetmeye yarayacağını açıklayan bir politikadır.

Hillary Clinton kürtajın güvenli ve yasal olmasından, ancak bunun nadiren uygulanmasından yana olduğunu söylemişti. *#Feminism4the99* (#99içinFeminizm) hareketi ise, her insan için eşitlikçi olması gereken bir dünyada kürtaj hakkına tam erişim talep etmektedir. Dünyayı iyi ve eşit bir yere dönüştürürseniz, kürtaj da farklı bir tercih haline gelir. Ancak sözde yaşam yanlısı *(pro-life)* Demokratlar ile Cumhuriyetçiler dünyayı daha iyi bir yere dönüştürmeye çalışmıyor. Bunun yerine kürtaj yapan doktorları ve onlara ihtiyacı olan kadınları cezalandırmayı yasalaştırıyorlar.

Mizojini, Kahverengi ve Siyah çoğunluklu dünya için bir araç haline geldikçe beyazlığı azalabilir. Her renkten abolisyonist sosyalist feministler ise bunun aslında böyle olmadığını görmelidir. Ama bunu görmemizin daha zamanı var; beyaz maskülinist erkekler ve hetero-cinsiyetçi ırkçılar saldırgan yöntemleriyle hâlâ iş başındalar.

Küresel sermaye değişen bir dünyaya ayak uydurmaya çalışırken, uluslar güçsüz düşerek çırpınıyor ve gitgide daha fazla insan yerinden yurdundan olup güvencesiz kalıyor. Milyonlarca kişi –Suriyeliler, Nijeryalılar, Rohingyalar, Filistinliler- yerlerini terk etmek zorunda kalıyor ve mülteci veya göçmen olarak yaşıyor. Buhran geçiren insanlar her yere hareket halindeler. Bu insani açmaz dikkate alındığında, var olan sınırların bir anlamı kalmayacak; liberal ve neo-liberal demokrasi de her zamankinden daha fazla kusurlu bulunacaktır.

Neo-liberal doktrinin özünde salt ekonomik olmadığının altını çizmek isterim. ABD'de neo-liberalizm, başlangıçta eşitlikçi kadın

hakları ve sivil haklar hareketlerinin elde ettiği kazanımlara karşı güçlü bir tepki olarak doğmuştur. Neo-liberalizm ile yeni muhafazakârlığın en son versiyonu, 1970'lerden bu yana ABD'nin fazla eşitçi olduğunu, toplumsal cinsiyet ve ırk eşitliği beklentilerinin kapsam olarak çok genişlediğini, öyle ki hükümetin bu talepleri karşılamasının imkânsız hale geldiğini savunmaktadır. Küresel kapitalizm katılaşarak yeni taahhütler ortaya koymaktadır.

Neo-liberallere göre, devletin gerçekleştirebileceklerine dair beklentiler düşürülürse, insanların daha az beklentiye girmeleriyle beraber devlet daha iyi işleyecektir. Hem devletin hem de halkın beklentilerini küçültme ve yeniden yapılandırma, kol kola ilerleyen süreçlerdir. Bugün Cumhuriyetçiler bunu idari devleti dağıtma olarak adlandırmaktadır. Ulusal anıtları ve onlara ait kamu arazilerini küçültmek de bu zihniyetin önemli bir parçasıdır. Ancak unutmayın ki, bu tepki 1960'larda sivil haklar ve kadın hareketlerinin kazanımlarıyla başlamıştır.

Burada anlaşılması gereken birtakım temel gerçekler söz konusudur. Amerika'da devlet çoğunlukçu beyaz üstünlüğü, erkekler ve kendisini idame ettiren yapılar ile ilgili bir buhran geçirmektedir. Ancak Seçiciler Kurulu, stratejik taksimat[21] ve oylamalara getirilen hukuk dışı kısıtlamalar gibi eski yapısal destekleyici unsurların yanı sıra; bunları koruma savaşı veren beyaz erkekler ve kadınlar da halen varlıklarını sürdürmektedir. Bu durum plantasyon ekonomilerinin sona erebileceğine, ancak eski köle efendilerinin zorbalıklarını ve ayrıcalıklarını devam ettirebileceklerine dair bir işarettir.

Tarihçi Tera Hunter, Amerikan İç Savaşı sonrasında doğan ortakçılık[22] sistemi, *Reconstruction* (Yeniden Yapılanma), Jim Crow ve kölelik sonrası evlilik yasalarının kaotik ortamında Siyah kadınların

---

21 *Gerrymandering:* Seçim bölgelerinde sınırların, bir siyasi parti veya kişinin çıkarına göre değiştirilerek düzenlenmesiyle yapılan seçim hilesidir. 1800'lerin başında Massachusetts eyaleti valisi Elbridge Gerry, seçim sonuçlarını kendi partisi lehine çevirmek üzere bir bölgede bu taktiği uyguladığında; bölgenin yeni sınırlarının haritada bir semenderi (*salamander*) andırması nedeniyle 'Gerry+salamander' birleşimiyle bu şekilde anılmaya başlamıştır.

22 Bir toprağı işleyen kişinin, kira olarak tarla sahibi ile ürünleri (çoğu kez yarı yarıya) paylaşması usulüne dayanan tarım sistemi.

mücadelesiyle dolu kaygı verici yılları anlatır. Hunter'ın da ortaya koyduğu gibi, resmi bitişler gerçekte yaşananı yansıtmaktan epey uzaktır. Plantasyon ekonomisi, *köle* evliliğini ne lüzumlu görmüş ne de istemişti; onun derdi Siyah kadınların emeklerinin tümünde -çocukları dahil- hak iddia etmekti.

Thomas Jefferson kölelik karşıtı söylemlerde bulunuyordu; ancak kendisi de birçok köleye sahipti. Bu kölelerden Sally Hemings ile kurduğu koca bir gölge ailesi vardı; beyaz kızına da uygun bir çeyiz niyetine, düğün hediyesi olarak 27 köle vermişti. Karısı Martha'nın ölümünün ardından "sahip olduğu" kölelerin özgürlüklerine kavuşması gerektiğini açıklasa da, bu hiç gerçekleşmedi.

James Maddison'ın eşi ve Virginia malikânesinin ev sahibesi Dolley Madison, evliliği yoluyla köleler edinmişti. Siyah köleler ona ataerkil bir evlilik sistemi içerisinde toplumsal statü kazandırıyordu; bu sistem ona kocasına kıyasla az olsa da, köleleştirilmiş "yardımcılarına" kıyasla sayısız haklar sunuyordu. Kölelerinin hayatları bütünüyle onun isteklerine göre -ikinci evlilik sonrası başka yere yaşınma vb- şekilleniyordu.

Plantasyon ekonomisi nihayet sona ermiş olsa da, onun işleyişini sağlayan beyaz mizojinist ve kapitalist üstünlük anlayışı devam etmiştir. Kölelik sınıf, cinsiyet ve ırkın sımsıkı iç içe geçmesiyle oluşmuştur. Bunların her biri, aynı zamanda hepsidir. Benzer biçimde, Siyah kadınlar ve erkekler -birbirlerinden farklı konumlarda da olsa- yeni gelişmekte olan ekonomide özgür insanlar olarak yerlerini almışlardır; ancak hakları yoktur. Bu durum ırkçı, kapitalist ve mizojinist sistemin klasik çelişkisidir: Özgür olmak, eşit olmak demek değildir. Bir şeylerin son zamanlarını yaşıyoruz, ancak önümüzde yeterince yeni bir başlangıç yok.

Eğer ırkçılık karşıtı beyaz kadınlar -yeterli sayıda olmaları durumunda- önemli yasal kazanımlar ile sivil haklar ve kadın hakları mücadelelerinin arasından sıyrılıp gelen bu korkunç mirasın farkına varırsa, başarı efsanesinin ötesine geçebiliriz. Barack Obama ilk Siyah devlet başkanıydı, hem bütün bunlar sayesinde hem de bunlara rağmen.

Abolisyonizm -beyaz üstünlükçüsü mizojini ve onun kapitalist bağlantılarının yanı sıra, günlük uygulamalardaki ırkçı mizojininin de ortadan kaldırılması- vizyoner çerçevemizin özünde yer almalıdır. Asimilasyon, reform, uyumsama, bütünleşme ve eşitlik; sınıf,

cinsiyet, ırk ve toplumsal cinsiyetle örülü temel yapıya dayanıyorsa, yeni bir temel düşünülmelidir. Bir sınıf hiyerarşisinden ziyade ortak bir alanda, hiçbir zaman tek bir renge, biyolojik cinsiyete, toplumsal cinsiyete veya fiziksel yeterliğe özgü olmayan bir beden maddeleştirmesiyle başlayabiliriz.

Seks avcısı olduğu bilinen ve kendisi tarafından da alenen sergilenen, bizzat atadığı meşhur cinsel tacizci erkeklerden oluşan zümresiyle beraber birçoğumuza ve dünyaya rahatlıkla dehşet saçan birinin halen ABD başkanı konumunda bulunduğunu; bir sürü beyaz kadının da onun bunları yapmasına fırsat verdiğini düşünmek beni çileden çıkartıyor.

Irkçılık karşıtı feministler, yaşadığımız bu zamanı nasıl değerlendiriyor ve harekete geçiyorlar? Şiddet karşıtı aktivist yoldaşım Eve Ensler, "Biten bir şeyin sınırında nasıl yaşarsınız?" diye soruyor. Ben de onunla beraber merak ediyorum; bir şeyin gerçekten bittiğini nasıl anlarsınız? Ve arda kalanları, değişimi tamamına erdirmek üzere ne şekilde kullanacağınızı nasıl bilirsiniz?

XIII. "#METOO, #TIMESUP, #USTOO, #SEXUALSPRING"[23] HAREKETLERİNİ DEVRİMLEŞTİRMEK

Mizojinist güç için cinsel istismar her an her yerde olabilir. Ataerkil ırkçı ayrıcalığının içerisinde büyüyüp gelişir. 2007'de Tarana Burke tarafından adı konan *#Metoo* hareketi, özellikle beyaz olmayan kız çocuklarının içinde yaşadığı bu gerçekliği gözler önüne serdi.˙ Cinsel taciz hayatın her alanında -gözdağı vermekten tecavüze kadar- çeşitli biçimlerde görülebilir. Failler ise çoğu kez sessizlikle ve utanç duygusuyla korunur.

Film endüstrisindeki beyaz şöhretlerin *#MeToo* etiketini kullanmaya başlamasıyla, hareket ulusal çapta gündeme oturdu. Harvey Weinstein'in cinsel nitelikli kötü davranışlarının ortaya dökülmesi, iş hayatındaki seks avcılarının adlarıyla ifşa edilme dalgasını başlattı. Açıklanan isimlerle gitgide daha çok erkek -deyim yerindeyse- dibi gördü. Tahtından indirilen Weinstein hapsi boylayabilir[24]; ancak bunun cinsel şiddeti bitirmeye yönelik uzun vadeli etkisi bilinmezliğini koruyor.

Tecavüzü ifşa etmek, mizojiniyi sona erdirmek demek değildir. Bilgi sahibi olmak, güç sahibi olmak demek değildir. Haberdar olmak eyleme geçirebilir veya olayları saptırabilir. Zira cinsel şiddetin etrafını kuşatan sessizlikler, tepkiyi karmaşık hale getirmektedir. Ancak bilmemek de suç ortaklığını bozmaz. 'Haberim yoktu' demek, beni eylemde bulunma sorumluluğundan muaf mı tutar? İnsanlar

---

23 Sırasıyla: Ben De, Vakit Tamam, Biz De, Cinsel Bahar.

24 67 yaşındaki Weinstein, 11 Mart 2020'de geçmişte işlediği tecavüz ve cinsel saldırı suçlarından 23 yıl hapis cezasına çarptırıldı.

kimi zaman bilmemeyi ve eyleme geçmemeyi mi tercih eder? Konuşmam gerektiğini biliyorsam ama konuşamıyorsam, bunun sonucu ne olur? Bazı insanların neden sustuğunu anladığımız durumlarda bile, sessiz kalmayı kabul etmeyeceğimizden nasıl emin olabiliriz?

Yapısal gerçeklikleri ele almakla ilgili sorunlar da mevcuttur. Hollywood, hizmet sektöründen veya hapishane kompleksinden; ya da ev hizmetlilerinin, dadıların, evde hasta bakıcılık yapanların, ev temizlikçilerinin ve mahkûmların sistematik biçimde istismara uğradıkları yerlerden farklıdır. Cinsel taciz, ayrımcılık, şiddet ve sarkıntılık kadınların yapacağı işlerin bulunduğu her yerde var olan sorunlardır.

Eril ayrıcalığın ve cinsel şiddetin yapısal varlığı her yerde geçerlidir. Şüphesiz ki bu istisnai, bireysel bir problem *değildir.* "Her yerde" veya "her zaman" demenin ne kadar riskli olduğunun farkındayım. Ancak ataerkil ırkçılık, evrensel olarak hiyerarşik ve cezalandırıcı bir sistemle işleyen, güç sağlayıcı ve aynı zamanda güç yadsıyıcı bir düzendir. Özel hikayelerle dolu olmasına rağmen evrenseldir. Hesaplaşılması en zor olan tarafı, ırkçı cinsel tahakküme güç veren yapısal düzenin çoğu kez görünmez kılınması ve/veya anlaşılmaz ve açıklanamaz hale getirilmesidir. Ataerkinin yapısı da kısmen bu sayede, böylesine bilmezden gelinen bir güç olmaya devam etmektedir.

Kadınların -*cisgender*[25] kadınlar veya kendisini kadın olarak tanımlayanlar- cinsel şiddetin aynı anda hem bireysel hem de yapısal olduğunu savunmaları; politik bir sorunun kişisel bir çözümü olmadığı anlamına gelir. Peki, cinsel şiddete mahal veren yapısal güç nedir? Bu güç planlı bir yapıdadır; bedenlerimizi ve hayatlarımızı değersizleştirerek, onların korunmasızlığı üzerinden denetim kurmak üzere tasarlanmıştır. Tecavüz ve cinsel şiddetin temelini oluşturan yapı, kadına yönelik sistemik ve sistematik bir metalaştırmayı şekillendirir. Dehşet verici, manipüle edici ve karalayıcı bir dinamiğe sahiptir. Aynı zamanda mizojinist güç tarafından alkış ve takdir toplar.

#MeToo ve #TimesUp hareketlerinin damga vurduğu bu dönemde yaşanan ihlalleri, kadınların geçimlerini güvenceye alabilme hakkını çiğneyen cinsiyete dayalı iş bölümü içerisindeki daha geniş bir

---

25 Biyolojik (doğumda atanan) cinsiyeti ile toplumsal cinsiyeti örtüşen kişiler için kullanılan terimdir.

siyasi yapılanmanın parçası olarak görmek çok önemlidir. Neden cinsel şiddet sorununun giderilmesi adına, herkes için garanti altına alınmış bir asgari gelir veya saati 15 dolarlık bir maaş; veya üreme sağlığı adaleti ve sağlık hizmetleri ile kürtaj uygulamalarına tam erişim; veya kadınların kolay kolay alınmadıkları işlere girmelerine olanak tanınması; veya bir işe bağlı olmaksızın sunulan çocuk bakım hizmetleri (anaokulu/yuva vb) ve ebeveyn izni gibi çözümler düşünülmüyor?

Neyin gerçek bir değişim yaratabileceğini bilmek şu an için imkânsız görünüyor. Ancak atılması gereken adımlar hep birlikte, birbirimiz için bu hakları talep etmekle başlıyor. Bireysel yaşamlarımız ile mizojini, ırkçılık ve kapitalizmin güçlü yapıları arasındaki daimi bağlantının farkına varmak bir başlangıçtır. *#Feminism4the99* hareketi etrafında bir toplumsal adalet anlayışını güçlendirmek, gerçek bir meydan okumadır. Misyonu gençlerin hapse konmasına son vermek olan Project Nia'nın kurucusu Mariame Kaba; cinsel şiddet, hapsetme sistemi, akıl hastalıkları, polislik faaliyetleri, yoksulluk ve hepsinin içinden geçen mizojini arasındaki derin bağlantıların bilincinde olan, dönüştürücü bir adalet tasavvur etmektedir.

Ataerkinin bütün ırkçı ve kolonyalist/kapitalist türlerinin bir tezahürü olarak, iktidarın cinsel dokunulmazlık ihlali/taciz/tecavüz ile evrensel boyutta desteklenmesi söz konusudur. Bu çarpıklık kadınları utandırmakta, sindirmekte ve cezalandırmaktadır. Yeterli bir değişim yaratacak kolektif, politik, yapısal tepkiler sergileyebilmek adına sessizliklere son verilmelidir.

Irkçı ataerkini, cinsel dokunulmazlığın ihlali ve cinsel şiddeti yok etmeye yetecek ölçüde yeniden düzenlemek mümkün değildir. Cinsel şiddetin tam anlamıyla karşısında durulacak ve kökü kurutulacaksa; mizojinist gücü ve ayrıcalığı kodlayan servet ve şöhret hiyerarşisi devrilmek zorundadır. Bedenlerimizin yanı sıra benliğimizin her bir boyutunun da münferit olarak metalaştırılması yeniden tasarlanmalıdır. Beyaz üstünlüğüne dayalı hiyerarşi artık bir son bulmalıdır. Cinsel ihlal, kapitalist yapıların -insani ihtiyaçlar yerine kazanç vaat eden, beyaz olmayan kişilerin insanlık dışı ayrımcılığa uğradığı beyaz tahakküm sisteminin- her köşesinde var olan bir insandışılaştırma biçimidir.

Weinstein yüzlerce kadına tecavüz etti ve cinsel tacizde bulundu. Bill Cosby içimizden 60 küsur kişiye uyuşturucu ilaç vererek

tecavüz etti. Larry Nassar 300'den fazla kız çocuğunun cinsel dokunulmazlığını ihlal etti. Bu kişisel bir güç zehirlenmesinden daha fazlasıdır. Çarpıcı rakamlar ve tekerrür hali, çok güçlü bir telafi ve çözüm ihtiyacını gözler önüne sermektedir. Sistemi tamir etmeye çalışmak yeterli değildir. Cinsel sömürü yapıları önüne geçilemez ve görünüşe bakılırsa sarsılmaz vaziyettedir. Liberalizm yetersizdir; zira feshedilmesi gereken ırkçı ataerkinin bizzat temelini korumaktadır. Reform da yine hiçbir şeye yetmez. Devrimsel nitelikte hedefler belirlemeliyiz.

#MeToo, güç sistemlerini ört bas eden sırları açığa çıkaran kolektif bir politik ifadedir. Salt ayrı ayrı hikâyelerden oluşan, münferit nitelikteki kişisel ithamlar olarak anlaşılmaması gerekir. Diğer hareketlerle birleşecek bir harekete dönüşmeye ihtiyacı vardır. Tarana Burke ve başka birçok aktivist, kendilerini bunu yapmaya adamıştır.

#MeToo, kapsamını bütün savaşlara ve onların Ruanda'dan Bosna'ya, Suriye'ye, Myanmar'a ve Filistin'e uzanan tecavüz kamplarına; tecavüze uğrayan ve köle olarak alınıp satılan Ezidi kadınlarına kadar genişletmelidir. Her mesleğe, her işyerine, her hapishaneye, her ıslahevine yayılmalıdır.

Cinsel dokunulmazlık ihlalinin, siyasi bir statüye ihtiyacı vardır. Devrime olan ilginin yönlendirilmesine ve harekete geçirilmesine yardımcı olmak için, siyasi vizyonda temellendirilmeye ihtiyacı vardır. Bu suç üst üste binen, karşılıklı bağımlı, bozguncu ve kapsamlı insandışılaştırma sistemlerini bir arada tutan maya olarak ele alınmalıdır. Cinsel şiddet karşı konulması zor bir olgudur; yaşamayı epey zorlaştırır.

#MeToo hareketinin bugünkü tekrarı, neo-liberal Amerika'da gerçekleşmektedir. Çoğu zaman aşırı bireyci ve aşırı apolitik bir ifade tarzından muzdariptir. Yönümüzü cinsel ihlalin bireysel vahşeti ile onun yapısal ayrıcalığı arasındaki bağlantıya çevirmeliyiz. Aksi takdirde erkekler bireysel olarak cezalandırılır, ancak cis/hetero/beyaz ayrıcalığın hiyerarşisi –muhtemelen o gün için yeni bir düzenlemeyle- olduğu yerde kalır. Bizim harekete geçmemiz gereken nokta; münferit erkeklere yetki veren ırkçı mizojininin uygulamalarını açığa vuran ve birbirine bağlayan bireysel hikâyelerdir.

1960'lar ile 1970'lerin radikal feministleri, kişisel olanın politik olduğuna ve cinsiyetin bir politikası olduğuna dair açılımlarıyla meşhurdur. Ancak bu açılım, fazlasıyla hak ettiği devrimsel ve ya-

pısal atağın gelişimine katkıda bulunmamıştır. Çoğu zaman, kişisel olan salt politik olana veya politik olan salt kişisel olana indirgenmektedir ve iç içe geçtikleri alanlara bir atak gerçekleştirmek bir hayli zordur.

Bu hesaba katıldığında, kadınlar sık sık sınırlarımızı belirleyen baskılarla bizzat ilişkili hale gelmektedir. Bunu bir suçlamadan ziyade, her birimizin içinde yer aldığımız güç yapılarına gömülü olduğuna ve sessiz kalmanın koruma işlevi gördüğüne dair bir kabul olarak dile getiriyorum.

Ben kişisel olan ile politik olanı, bireysel olan ile yapısal olanı çözme hevesindeyim. Gücün bireysel ve yapısal alanları daima birlikte yaşar; olağanüstü, ırkçılık karşıtı, anti-kapitalist feminist düşünceyi böylesine zorlaştıran da budur. Bu, yapısal *olan* ikilemin bir parçasıdır; ve bu yapısal ikilem küreseldir.

Küresel sermaye çoğu kez beyaz erkekler üzerinden hüküm sürer ve onlar da ulus-devletlerden ziyade –eskiden bildikleri yerler olan- küresel ekonomi bölgelerine hükmeder. Ekonomik sınırlar ne kadar önemsiz olursa, milliyetçilik de o kadar beyaz üstünlüğü yanlısı, yenilenmiş ırksal ve cinsel kimliklerle inşa edilir.

Trump, saldırgan cinsiyetçi tavırlarına rağmen, elini beyaz kadınlarla güçlendirmeye çalışıyor. Buyruklarını yerine getirenler, öncelikle beyaz kadınlardan oluşuyor. Sarah Huckabee Sanders, Trump'ın basın sözcüsü olarak her gün halka yalan söylüyor; ABD Eski Birleşmiş Milletler Büyükelçisi Nikki Haley, Siyonizmin ve İsrail savunma kuvvetleri tarafından barışçıl göstericilere karşı gerçekleştirilen kırım ve katliamın savunucularından biriydi; CIA Başkanı Gina Haspel önce işkenceyi savunmuş, ardından zorda kalınca bunun bir hata olduğunu ama ahlaken kınanacak bir şey olmadığını söylemişti; Eğitim Bakanı Betsy DeVos devlet okulları hakkında pek bir şey bilmiyor ve umurunda değil; Melania Trump, Donald Trump'ın eşiymiş gibi davranırken Ivanka Trump da feminist numarası yapıyor.

Beyaz dişi bedenler mizojiniyi bizzat idare ettikleri gibi, kadınların %99'unu da eylemlilikten mahrum bırakabiliyor. Bütün bunları koruyan cinsel şiddeti söküp atmak, şu an her zamankinden daha önemlidir. Mevcut yapının bir parçası haline gelmek özgürleştirici bir strateji değildir. Abolisyonist ve devrimci olma potansiyeli taşıyan reformların peşine düşülmelidir.

XIV. ABOLİSYONİZMİ ŞEKİLLENDİRMEK

Abolisyon, radikal ve devrimci taahhütler gerektirir. Bu da meselenin köküne inmek ve mevcut hetero-kapitalist, beyaz üstünlükçüsü, mizojinist, engelli ayrımcısı ataerkinin zengin-fakir, beyaz-beyaz olmayan, engelsiz-engelli, cis-trans ikiliklerini güçlendirmesine izin veren bir dizi yolu takip etmek demektir.

Abolisyonizm, devrimci tahayyüllerin iç içe geçmiş, bütünüyle kapsayıcı, çok katmanlı bir politikasıdır. Peki acaba mizojininin abolisyona konu ve gerekçe olmasının önündeki engel nedir? Hem aile içinde hem de savaşlarda yaşanan mizojinist cinsel şiddet, neden herkes bildiği halde en iyi saklanan sır oluyor? Hangi ırktan olursa olsun kadınlar ve kız çocukları; erkeklerin karıları, kızları, kız kardeşleri, teyzeleri/hâlâları, büyükannneleri oldukları için mi? Belki bu korkunç, zulmedici güç yapılanmasını ört bas eden de zaten bu yakınlık durumudur.

Irkçılık ve sınıfsal ayrıcalık sistemleri içerisinde, her seferinde suç ortaklığının yeni türlerini buluyorum. Abolisyonist feminizmimiz, beyazlara ayrıcalık tanıyan ekonomik sınıf ve hetero-ataerki hiyerarşilerinin yanı sıra, ırksal ve cinsel şiddetin her bir türünü *ilga etmeye* adanmalıdır. Bu görme ve ortadan kaldırma hareketi, tamamlanmayan ve devam eden bir süreçtir; ki belki de hep böyle olacaktır.

James Baldwin'in beyaz olmanın bir renkten öte bir tavır olduğunu, insanın kendisini beyaz gördüğü ölçüde beyaz olduğunu ve bu nedenle beyazlığın bir seçim olduğunu, Siyahlar içinse renklerinin bir seçim değil bir "durum" olduğunu söylerken; yeterince incelikli gördüğünden emin değilim. Ancak denkliğin olmayışı, beyazlığın bir seçim sayılması, *hepimizin* içinde yaşadığı zamanlar için beyazlara fazladan bir sorumluluk atfedilmesi noktalarını beğeniyorum. Bunlar beyaz ve ırkçılık karşıtı abolisyonist sosyalist feministler için ne demektir? Bizim sessiz kalma ve yüzleşmekten kaçınıp tereddüt

etme lüksümüz yok demektir. Orta yol da yok; uzlaşma da yok demektir.

Benim bunu fark edişim uzun zaman öncesine, Siyah feminist arkadaşlarımla beraber çalıştığım zamana dayanır. 1970'lerin ortasındaki beyaz ana akım kadın hareketinin, açıktan ve durmadan ırkçılıkla itham edildiği günlerdi. Gloria Watkins, nam-ı diğer *bell hooks*, ile dostluğum o dönemde benim için epey kritik bir öneme sahipti.

Ayrıcalığıma meydan okumalıyım ve beyaz olmamalı/beyaz gibi davranmamalıyım; bu seçim ayrıcalığını yapısal ama aynı zamanda kişisel bir mesele olan bir devrimi gerçekleştirmeye yardım etmek için kullanmalıyım. Eğer Frantz Fanon ve güvenilir yazar Frank Wilderson haklılarsa ve beyaz insanlar kendi fiziksel varlıklarında devletin vekilleri rolünü üstleniyorlarsa, bu gayriresmi *vekilleştirme* yok edilmelidir.

Ben Siyahlara ve beyaz olmayan insanlara yönelik şiddetin son derece uzun bir geçmişe sahip olması gerçeğine dikkat çekmek için, *en-yeni-yeni* ırkçılık ifadesini kullanıyorum. *En-yeni-yeni ırkçılık,* homojenliğin yerine karmaşıklık, akışkanlık ve köle ilişkisinin bizatihi modernleştirilmesini koyar.

Siyahi kölelik, Profesör Saidiya Hartman'ın tasviriyle insandışılaştırmanın nihai biçimiydi; insanları ailelerinden, özellikle annelerinden ve yer duygusundan koparıyordu. Bugünün ırkçılığı, artık gerçek bir kölelik sistemine eklemlenmiş olmasa da; onun yerine kölelik ile çarpıcı benzerlikler taşıyan hapis cezası üzerinden, bir hapishane/polis devleti eliyle uygulanmaktadır.

Beyaz tahakkümü, Siyah olmayı birçokları için güvenlik ve fırsatlarla bağdaşmaz bir hale getirmektedir. Wilderson gibi afro-pesimistler, Siyahların yaşamındaki bitmek bilmeyen mülksüzleştirmeyi anlatırlar. Modern Siyah yaşamının bir diğer önemli düşünürü Jared Sexton, Siyahlığa duyulan bu nefreti "tutsak ten" kavramıyla ifade eder; edebiyat eleştirmeni Hortense Spillers ise Siyah kadınların bedenlerinden "tenin hiyeroglifleri" diye söz eder. Siyahlık bugün hâlâ *Black Lives Matter* ve *#SayHerName* gibi hareketlerle sergilenen direnişlerde meydan okumaya devam etmektedir.

Saidiya Hartman "kölelik sonrası bir hayatta" ve köleliğin "yarattığı bir gelecekte" yaşadığını yazmıştır. Hartman "bugünün zincirlere vurulmuş insanlar tarafından yaratıldığını", bu nedenle "köleliğin uzaktan değil yakından hissedilen bir şey olduğunu" hatırlamamızı

ister. Nitekim Freddie Gray'in Baltimore polisi tarafından öldürülmesi de bizi bu geçmişe götürdü. Boynu kırılmıştı. Bir mahkemeye de jüri önüne de çıkarılmaksızın, bir çeşit infaz gerçekleşmişti. Eyalet Savcısı Marilyn Mosby, tutuklamanın daha baştan yasaya aykırı olduğuna hükmetti. Kara Panter Partisi'nin eski üyesi Eddie Conway de, polislerin modern zaman linci düzenleyen bir çete olduklarını söyledi.

Dekarserasyon aktivistleri Angela Davis ve Ruthie Gilmore'un onyıllardır savunduğu üzere, hapishane sistemi içerisinde kölelik *yeni-eski* ve *en-yeni-yeni* biçimleriyle mevcuttur. Davis ve Gilmore hapsetme sisteminin günümüzde ırkçılığın bel kemiği olduğunu, yayılım kriterleri sayesinde Siyahların çoğunluğunun günlük hayatına sızdığını ortaya koymaktadır. Siyah tutsak bedenler, çağdaş biçimiyle ceza devletinin içinde ve dışında daima yer almaktadır.

Köleliğin ve lincin bu daha yeni türleri, direnişçi avukat/aktivist Bryan Stevenson'ın önderliğindeki *Equal Justice Initiative* (Eşit Adalet Girişimi) tarafından teşhir edilmektedir. Brooklyn Müzesi'nde düzenlenen bir sergide, linç eylemlerinin nasıl dışarıdaki ağaçlardan içerideki elektrikli sandalyeye geçtiğini belgeleyen sanat çalışmaları ve arşiv materyalleri kullanılmıştır. Ben de Siyah Amerikalıların yüzyıllar boyu yaşadıkları vahşeti anmak üzere, Alabama'nın Montgomery şehrindeki Miras Müzesi ve Linç Anıtı'nı[26] ziyaret etmiştim.

Genç Siyah erkeklerin üst üste katledildiği polis cinayeti haberleri, beyaz üstünlüğünün ölüm saçan şiddetini bir kez daha gözler önüne seriyor. Bu haberlerin geçmişte Abner Louima'nın, Rodney King'in ve Central Park Beşlisi[27] davasında haksız yere hapse atılan Siyah gençlerin maruz kaldıkları ahlaksızlık ile bağlantısını kurmamız gerekir. Bugün çok iyi bilindiği üzere, Trump o dönem beş gencin idam edilmesi için çağrı yapmıştı. Suçsuz bulunup aklanmaları ise ancak yıllar sonra gerçekleşmişti.

Kalief Browder'ın hayatını unutma lüksümüz de olmamalıdır. Mahkemeye hiç çıkarılmadan New York Rikers Adası'ndaki cezaevi-

---

26 bkz. *National Memorial for Peace and Justice and the Legacy Museum.*

27 1989'da Central Park'ta meydana gelen tecavüz olayında –hiçbir kanıt olmaksızın- haksız yere hüküm giyen, yaşları 14- 16 arasında değişen beş genç, yıllarını hapiste geçirdikten sonra 2002'de asıl suçlunun itirafıyla aklanmıştı.

ne konan Siyah genç Browder, orada sürekli şiddet görerek ve çoğunlukla tek kişilik hücrede tecrit halinde tutularak üç yıl geçirmişti. Bir sırt çantası çalmakla suçlanıyordu. İtiraf pazarlığı (suçunu itiraf eden kişinin ceza indirimi alması) tekliflerini ise masum olduğunu söyleyerek geri çeviriyordu. Masumiyetini savunmayı sürdürdüğü üç yıl boyunca, gardiyanların defalarca tekrarlanan ağır tacizleri eşliğinde hapiste çürümeye terk edildi. Nihayet davası karara bağlanıp Rikers Adası'ndan tahliye edildiğinde; Kalief hapishanedeyken yaşadıklarıyla baş edebilecek durumda değildi. Çıktıktan kısa süre sonra kendisini öldürdü.

Polisin icra ettiği hak ihlallerinin kayıt altına alınmasını sağlayacak cep telefonu kameraları gibi yeni teknolojik imkânlarla beraber, Siyah bir devlet başkanının göreve gelmesi birçok kişi için yeni bir hesap sorulabilirlik ve şeffaflık ortamının sağlanması adına bir umut olmuştu. Ancak Obama, Michael Brown'ın öldürülmesi ve ardından gelen Ferguson ayaklanmasını anlatan *Whose Streets?* (Kimin Sokakları?) adlı belgesel filmde de aktarıldığı gibi, adaletsiz göründüğünde dahi hukukun üstünlüğünden yana durdu. Güvenlik kameralarındaki görüntüler de polis vahşeti için bir hesap sorulabilirlik yaratmaya yetmedi. Bu durum, Missouri'nin St. Louis şehrinde silahsız Siyah bir adamı silahla vuran beyaz polis memuru Jason Stockley'nin beraatinde bir kez daha açığa çıktı. Beyaz bir polisin, Siyah bir adamı hiçbir tahrik unsuru bulunmadığı halde öldürmesine karşılık hiçbir bedel ödemesi gerekmemişti. Bunun üzerine protestocularla dolup taşan St. Louis sokaklarında, Ferguson'u anımsatan sahneler yaşandı.

Acaba bugünün dünyasında, Audre Lorde "efendinin araçları" hakkındaki fikrini nasıl güncellerdi? Yönetici kadroları bütün toplumsal cinsiyetlerden ve cinsel yönelimlerden kişilerle dolu olan gruplar -birkaçını saymak gerekirse; *Black Lives Matter* (Siyahların Yaşamları Önemlidir), *Million Hoodies* (Bir Milyon Kapüşonlu), *Hands Up United* (Eller Yukarıda Kolektifi), *Dream Defenders* (Düş Savunucuları) hareketleri- artık daha çeşitli bir direnişçi topluluğu yaratmış durumdalar. Irkçılık yanlısı aktivistler de, ırkçılık karşıtı olanlar da daha fazla çeşitlilik barındırıyor.

Irkçılık karşıtı beyaz feministler olarak, kendi beyaz ayrıcalığımıza ne izin vermeli ne de onu seçmeliyiz; ancak her biri daima önem arz eden Siyah ve Kahverengi hayatlara -mahallelerde, okullarda,

parklarda, restoranlarda, her yerde- yakın olmalıyız, çok yakın... Öncelikle beyazların egemenliğindeki serveti, bir vergi veya beyaz olmayan toplulukların günlük hayatına fayda sağlayan altyapılar inşa edecek başka bir telafi sistemiyle yeniden dağıtarak, ırkçılığa ve mizojiniye saldırmaya hazır olmalıyız.

Abolisyon sayesinde beyazlık, bir fark gözetilmeyen bir ayrım ve ayrıcalıksız bir kimlik haline gelecektir. Beyaz üstünlüğü gerçek anlamda ortadan kaldırılacaksa, beyazlıktan eser kalmaması gerekir. Beyaz ırk diye bir şey olmadığını söyleyen tarihçi Nell Painter ile birlikte bu umudumu koruyorum. Ancak daha yapılacak çok şey var.

XV. DEVRİMCİ BAĞLAR KURMAK

Ben sivil haklar, engelli hakları, yerli halkların hakları ile cinsiyet, toplumsal cinsiyet, ekonomi, göçmen, mülteci ve çevresel adalet hareketlerini birbirlerine bağlama umuduyla yazıyorum. Bu bağ kurma ihtiyacı da, bir direnişin tek başına yeterli olmaması gerçeğinden doğuyor. Gezegenin karşı karşıya kaldığı buhranlar çok sayıda ve birbirleriyle ilişkilidir: Şiddetli ve öldürücü sel baskınları, tsunamileri ve tayfunlarıyla sadece iklim felaketi bile her yeri kasıp kavurur. Bunlardan en fazla muzdarip olanlar ise dünyanın en yoksullarıdır. Ve bu yoksullar orantısız biçimde kadınlar ve onların çocuklarından oluşur.

Ancak ABD'de gezegenin geçirdiği buhranların yanı sıra, sağlık hizmetleri ile hapis-devlet gaddarlığının yarattığı travma da söz konusudur; özellikle Siyah, Kahverengi veya belgesiz göçmen iseniz. Hareketler arasında ortak bağlantı noktaları üzerinden ilişki kurmak elzemdir. Benim bunun nasıl yapılacağını görme yöntemim, herhangi birinin kendi içinde barındırdığı çokluk halini göz önüne almak ve bu kolektif aktivizm potansiyelini ortaya sermek üzere cinsiyet, sınıf, ırk, toplumsal cinsiyet unsurlarına bakmaktır.

1955'te, 14 yaşındaki Emmett Till beyaz bir kadını taciz ettiği[28] iftirası üzerine öldürüldü. 1964'te sivil haklar için gönüllü çalışan Siyah James Chaney ile beyaz Mickey Schwerner ve Andrew Goodman Ku Klux Klan (KKK) tarafından öldürüldü. 1969'da Kara Panterler üyesi Fred Hampton, Chicago polisi tarafından vurularak öldürül-

28 Emmett Till'in öldürülmesinin ardından görülen davada, katiller çocuğun beyaz bir kadına tecavüze kalkışması gibi yorumlamalar yaratacak ifadelerde bulunmuştu. Ölümünden yıllar sonra, söz konusu beyaz kadın 'dokunmak' dahil olmak üzere bunların hiçbirinin gerçek olmadığını itiraf etti.

dü. 1991'de Los Angeles'lı bir Siyah olan Rodney King, beyaz polisler tarafından acımasızca öldüresiye dövüldü. New York'ta beyaz polis memurları tarafından kırık bir süpürge sopasıyla anal yoldan cinsel saldırıya uğrayan Louima, ABD'ye gelmeden önce Haiti'de bir elektrik mühendisiydi. Yani renk, sınıfı da gölgede bırakmaktadır. Bu noktada koalisyon çalışmalarının üstüne eğilmesi gereken yapısal bir hikâye söz konusudur.

Bugünün şiddet eylemlerinin ortasında, dağınık haldeki çok sayıda örgüt ve eylemleriyle *Black Lives Matter* doğdu. *Black Lives Matter* ve *Hands Up, Don't Shoot* (Eller Yukarıda, Ateş Etme) hareketlerinin, ekonomik ve toplumsal cinsiyet temelli eşitsizliğin yapısal kalıntılarındaki ırkçı nefreti yıkmak ve ortadan kaldırmak için verdikleri mücadele devam ediyor. ABD'nin her yerindeki Siyah insanları temsil eden politik bir kolektif olan Siyah Yaşamlar Hareketi; beyaz bakışın ve onun cezalandırıcı ellerinin yönünü değiştiriyor ve bunları sert biçimde eleştiriyor. Hareket, beyaz üstünlüğüne karşı devrimci bir atağa geçilmesini talep ediyor.

Dalit sınıfı kökenli Hint yazar ve aktivist B. R. Ambedkar'ın da vaktiyle sorguladığı gibi, ırkçılığı yok etmek nasıl bir şey olurdu? *Black Lives Matter* aktivistleri bu sorular üzerinde durup, değişim için yeni taktiklere başvuruyor. Gösterileri kendiliğinden gelişen, yerel örgütlenmeli eylemler olsa da; aynı zamanda bütünsel niteliktedir. Topluluk, ırksal adalet için cinsiyet, ırk ve sınıf ayrımlarının kesişimsel bağlantılarını özümseyen yeni bir hareket ortaya koymaktadır.

Obama'nın devlet başkanlığı yapmış olması önemlidir, zira Siyah bir adamın bireysel yaklaşımla ırkçılık sorununu çözemeyeceğini göstermiştir. Irkçılık bireysel bir sorun değildir ve kimsenin istese bile bireysel çabayla bunun üstesinden gelmesi söz konusu olamaz. Yapılar başlı başına çürümüş ve tıkanmış haldedir, dolayısıyla taahhütler devrimci nitelikte olmalıdır.

Black Lives Matter aktivistleri, ırkçılığa kemikleşmiş çevrelerin dışından destek veren sistemlere çomak sokuyor. Bozgunu adaletsizliğin teşhiri için, adaletsizliğin teşhirini ise bozguna uğratmak için kullanıyorlar. Polis memurları sorumlu tutulana dek, Dick Cheney ve çetesi savaş suçlarından hüküm giyene dek ve Filistin özgürlüğe kavuşana dek sokaklarda olmaya devam edecekler. BLM için özgürleşme mücadeleleri uluslararası ve küreseldir. ABD'deki aktivizmle-

rinin başlangıcında, özgürlük mücadeleleri arasında uluslararası bir bağ kurmak üzere Filistin'e gitmişlerdi. Zira onlara göre, kölelik ticaretinden Filistin özgürlük mücadelesine, kendi kaderini tayin hakkı için verilen hiçbir savaş ulusal sınırlara mahkum değildir.

Farklılıklar arası çalıştığımızda, hiç değilse geçici olarak dahil olduğumuz ayrımların sınırlarını aşabiliriz. Burada nihai hedef bir olma değil; beyaz olmayan bütün insanların -göçmen veya göçmen olmayan, mülteci veya mülteci olmayan, yerli, Siyah, LatinX, Kızılderili, trans, engelli, Müslüman- oluşturduğu karma ve rengârenk bir dayanışmadır. O da bunların her biri arasında cins, ırk ve sınıf boyutlarıyla bağlantılar kurmaktan geçer.

Bağlantılar, farklılıklar arasında ve farklılıklar ile dayanışmaya olanak tanır. Koalisyon siyaseti, çoklu ama ortak hedeflerin varlığını kabul eder. Siyasal örgütlenme, bizi ayıran kategorilerin ötesine geçmeli, kendi iç gerilimleriyle güçlenen bir dayanışmaya dönüşmelidir.

Şimdi hareketlerarası ve kesişen eylemler zamanıdır; öyle ki bu eylemler belki de henüz bilinmeyen veya hiç düşünülmemiş yeni ittifaklar kuracaktır. Bu da her bir talebin içinde var olan kesişimlerle, çaprazlama harekete dönüşen otonom eylemleri desteklemek demektir. Ne tür yeni ittifaklar oluşabileceği ise ancak çalışmalar devam ederken görülebilir.

BYP100 (*Black Youth Project*/Siyah Gençlik Projesi); *Black Lives Matter* (Siyahların Yaşamları Önemlidir); North Carolina'da, Papaz William Barber'ın liderliğinde kurulan ırkçılık karşıtı halk hareketi *Moral Mondays* (Manevi Pazartesiler); *#SayHerName* (Onun Adını Söyle); SURJ (*Showing Up for Racial Justice*/Irksal Adalet için Ortaya Çıkıyoruz); beyaz olmayan insanlara yönelik suçlulaştırmaya son vermek için uğraşan hareketleri birleştirme projesi *Mass Freedom* (Toplu Özgürlük); CTU (*Chicago Teachers Union*/Chicago Öğretmenler Sendikası); *National Disability Rights Network* (Ulusal Engelli Hakları Ağı); tıp alanındaki ırkçılığı ortadan kaldırmayı amaçlayan *White Coats for Black Lives* (Siyah Yaşamlar için Beyaz Önlükler); *Fight for $15* (15 Dolar Mücadelesi); ROC (*Restaurant Opportunities Centers*/Restoran Olanakları Merkezleri) Birliği; OUR (*Organization United for Respect at Walmart*/Walmart'ta Saygı için Birleşik Örgütlenme); 8 Mart Uluslararası Kadınlar Grevi; Kadınlar Yürüyüşü; Chicago'da R3 koalisyonu (*Resist, Reimagine, Rebuild*/Diren, Yeniden Hayal Et, Yeniden İnşa Et); *#DAPL* (Dakota Access Petrol Boru Hattı) aktivist-

leri; kadınların öncülüğünde bir uluslararası insan hakları topluluğu olan *Code Pink* (Pembe Kod); *Jewish Voice for Peace* (Barış için Yahudilerin Sesi); *#M4BW* (*March for Black Women*/Siyah Kadınlar için Yürüyüş); *#Feminism4the99* (%99 için Feminizm); *100 Women of Color* (100 Beyaz Olmayan Kadın); Harvard ve Berkeley'deki Direniş Okulları; *Black Women's Blueprint* (Siyah Kadınların Eylem Planı); ABD'nin dört bir yanından taban örgütlerini bir araya getiren *People's Congress of Resistance* (Halkın Direniş Kongresi); LGBTQIA ve yerlilerin toprak hakları için savaşan topluluklar... Bunlar bugün ABD'de faaliyet gösteren binlerce direniş grubundan sadece birkaçıdır.

Black Lives Matter hareketinin ulusal ağı ve koalisyon ortakları tarafından başlatılan Beyond the Moment (Anın Ötesi) kampanyası; 1 Mayıs 2017'yi Göçmenlik ve Gümrük Muhafaza (ICE) kurumunun düzenlediği baskınlara karşı çıkma ve işçilerin -özellikle göçmen ve belgesiz işçilerin- haklarını arama günü ilan etti. Siyah ve Kahverengi insanlar, göçmen toplulukları, ekonomik yönden güvencesizler, kadınlar, çocuklar, engelliler, LGBTQIA camiası, çalışma hakkımızı korumak için uğraşanlar, temiz hava ve su hakkımız için savaşanlar; değerleri kapitalist-mizojinist beyaz üstünlüğü ideolojisine dayanan bir azınlık yüzünden saldırılara maruz kalıyor.

Hareketlerin meydana getirdiği bir hareket, insanların çifte-riskli ve belirsiz özgüllük hallerinin iç içe geçmesini kabul eder ve hesaba katar. Bunu yaparken aynı zamanda insanların çoklu konumlarının, ikiliklerinin, tümelliklerinin gelişmesine de izin verir. Cins, sınıf ve ırkın birbirleriyle kesiştiklerini söylemek yeterli değildir; bunlar daha ziyade, hâlihazırda çoklu ifadelere sahip olan benlikleri ve uygulamaları biçimlendirir.

Bizler cinsiyetçilik, ırkçılık, beyaz üstünlüğü, militarizm, çevresel bozulma, engelli ayrımcılığı, hetero-cinsiyetçilik ve transfobi ipleriyle birleşiyoruz *ve* bölünüyoruz. Cinsiyetçi ve ırkçı şiddet pek çoğumuzu –özellikle beyaz olmayan, Kızılderili ve göçmen kadınları- baskılıyor. Bu noktada birbirine geçmiş, karma bir yoldaşlık ihtimali gerçekleşme aşamasındadır.

Çalışmalarımız en temelde geniş kapsamlı ve bütünüyle kucaklayıcı olmayı üstlenmelidir. Dünyayı ve iklimi korumak düşünüldüğünde, çevresel ırkçılığın ve çevresel cinsiyetçiliğin de tehlike olarak adlandırılması gerekir. Genellikle çevresel adaletin babası olarak

nitelendirilen Robert Bullard, insanların karşı karşıya kaldığımız iklim felaketinden eşit şekilde mağdur olmadıklarını vurgulamaktadır: ABD içinde ve dışında, en yüksek riskli bölgelerde yaşayanlar beyaz olmayan insanlardır. Onlarca yıl iklim hareketine öncülük eden, İrlanda'nın eski cumhurbaşkanı Mary Robinson ise; işlerin son derece kötüye gittiğini ve en korunmasız insanlar için ufukta karaltısı beliren faciayı görmezden gelmenin akla ve vicdana sığmadığını söylemektedir.

On yıldan fazla zaman önce yaşanan Katrina Kasırgası ile gayet açıkça görüldü ki; kadınlar, özellikle de beyaz olmayan engelli kadınlar, kasırgalar sırasında bambaşka zorluklarla yüz yüze geliyor. Evlerinden tahliye edilerek Superdome Stadyumu'na taşınan kadınlar ile çocukların fotoğrafları hep gündemde olduğu halde; Katrina çoğunlukla ırkçılığı ve yoksulluğu gözler önüne sermesiyle konuşuldu, kadınlara vurduğu darbe ise yok sayıldı. Hayatlarına Houston'da devam eden 150.000 Katrinazede, yakın zaman önce Harvey Kasırgası ile kendilerini bir kez daha aynı durumda buldular. Irk ve toplumsal cinsiyet –sınıf ile beraber- bugün iklimsel risk karşısında hasar görme derecesini belirleyen unsurlardır.

Beyaz olmayan her ırktan yoksul insanlar kuraklık, sel ve tsunamilerin neden olduğu sefaletle diğerlerinden çok daha vahim biçimde karşı karşıyadır; ve her biyolojik cinsiyet, toplumsal cinsiyet, cinsel yönelim, fiziksel yeterlik ve coğrafi konum kategorisinde yoksullar mevcuttur. İklim değişimi aradaki uçurumları daha da derinleştirir; dolayısıyla bu krizlerin çözümü bu eşitsizlikleri gidermeye yönelik olmalıdır.

Bombalar ve füzeler (üretimleri ve yarattıkları tahribat) küremizi ısıtıyor. Suriye, Irak, Afganistan, Gazze ve Yemen'deki savaşları desteklemek tüm dünyada insan varlığını tehlikeye atmaktan ayrı düşünülemez. Dünyayı soğutmak ve şiddetin her türlüsünü bitirmek için militarizm ve savaşlara son vermeliyiz. Irkçılık karşıtı, militarizm ve emperyalizm karşıtı, mizojini karşıtı bir iklim adaleti için; her birimizi ve bizimle beraber gezegeni kurtarmak için gereken devasa ortaklığa erişmek adına farklılıkları kabul etmek şarttır. Özellikle Küresel Güney'deki yerli halkların kadınları, uzun süredir eko-sosyalizm hareketlerinde ön planda yer almaktadır.

Irkçılık karşıtı, feminist, sosyalist aktivizm ve yazarlıkla geçen kırk yılın ardından; düşlemeye çalıştığım bu dünyaya doğru daha

anlamlı bir değişime özlem duyuyorum. Radikal görüşlü arkadaşlarımın çoğu da –seçim politikaları ve alternatif politikaların ister içinde ister dışında çalışıyor olsunlar- daha fazlasını ümit ediyor. Trump'ın zaferinden kısa süre sonra pek çok ilerici grup tarafından düzenlenen toplantıda gözlemlediğim buydu.

Yaklaşık kırk farklı direnişçi grup ve aktivistin temsil edildiği toplantı, New York-Stone Ridge'te gerçekleştirildi. Katılımcılar sosyalist feministler ve şiddet karşıtı feministler, çevresel adalet ve iklim değişimi topluluklarının liderleri, Siyah aktivistler, Kuzey Dakota'lı Kızılderili aktivistler, engelli hakları, hapishane reformu ve abolisyon, Filistinlilerin hakları gibi mücadelelerin öncülerinden oluşuyordu. Böyle karma ırklı ve toplumsal cinsiyetli bir grup ilerici olarak, birbirimizi nasıl destekleyeceğimizin stratejisini geliştirmek üzere bir araya gelmiştik. Kendimizi *Hareketlerin Hareketi* olarak adlandırdık ve yeni şekillenen topluluklar ile birbirimizi ve temsil ettiğimiz birçok direnişçi grubu destekleme sözü verdik.

Bu yeni radikal yoldaşlık, 8 Mart 2017'deki Uluslararası Kadınlar Grevi'nin organizasyon komitesinin bir parçası olarak çalışırken de belirgindi. ABD'de uzun zamandır ilk kez, solcu feministler en fazla sayıda kadını kapsayacak bir feminizm (%99 için feminizm) arayışıyla, farklı cephelerden sosyalistler olarak bir araya geliyordu. Siyah feminist aktivist ve yazar Barbara Smith ile Combahee Nehri Kolektifi'nin bildirgesini yazdığı dönemde kurduğumuz dostluktan bu yana birlikte çalışmamıştım.

ABD organizasyon komitesini, Profesörler Tithi Bhattacharya ve Cinzia Arruzza yönetiyordu; kadınların sömürülmesine ve ücret alan/almayan kadınların, beyaz olmayan kadınların, Kızılderili kadınlarının ve daha birçoklarının ezilmesine son vermeye adanmış çoklu sosyalist feminist gruplardan oluşan koalisyonumuzun öncüleri de onlardı.

ABD'de Uluslararası Kadınlar Grevi, kadınları yaptıkları işlerin bütün çeşitliliği içinde örgütlemeyi; ücret ekonomisi ile ev, toplumsal hayat ile özel hayat arasındaki sınırları aşmayı hedefliyordu. Örgütlenme New York ve Los Angeles'taki geniş çaplı gösteriler eşliğinde ABD'nin büyük bölümüne yayıldı. Bu umut kırıcı zamanda burada yazdıklarım için dayandığım gücün çoğunu, işte bu arkadaşlar ve siyasi ağlardan alıyorum. Şimdiye dek, Trump'ın gündemini bozmaya ve devam eden direnişe yürekten adanmış binlerce protesto grubu ve örgüt kuruldu.

Trump'ın zaferinin üzerine direnişçiler, koruyucular[29] ve protestocular onun yönetimine dair hiçbir şeyi *normalleştirmememiz* gerektiği konusunda uyarıda bulundular. Şimdi ise belki de, direnişçilerin direnişi *normalleştirmemesi* gerektiğini söyleme zamanıdır. 2018'deki protestoların son aylarında, Trump sağa sola saldırıp tweet atmaya ve korkunç cezalandırma yasalarını yürürlüğe koymaya devam ettikçe daha net anlaşıldı ki; direniş tek başına yeterli olmuyor. Daha güçlü bir bozguna ve meydan okumaya ihtiyacımız var; bunun tam olarak neye benzediğini henüz bilmesek de...

Trump'ın seçilmesinin hemen ardından başlayan büyük çaplı yürüyüşler ve direnişe katılan birçok kişinin –seyahat yasaklarına[30], sınır dışı etme uygulamalarına, Dakota Access Boru Hattı'na, aile planlaması haklarına yönelik saldırılara, yoksul insanların ve Obamacare[31] sisteminin hedef alınmasına, iklim değişiminin yadsınmasına- aralıksız isyanı son derece yüreklendiriciydi. Başkanlık yemin töreninden sonraki gün Kadınlar Yürüyüşü için sokaklara dökülen milyonlarca kişi ve seyahat yasaklarını protesto etmek için havalimanlarına akın eden onbinler, ihtiyaç duyulan kargaşayı teşvik etti ve gerçekleştirdi. Trump'ın kazandığı seçim bizi uyandırdı.

Ancak çirkin siyasete devam ediliyor. Trump cahil kibiri ve küstahlığının gazıyla giriştiği yeni ve eski savaşlar üzerinden yalpalayarak ilerliyor. Kömür madeni işçileri adına konuşur gibi yapıyor, ancak pek çok kömür işçisi onu sahiplenmiyor. İşçilerin çoğu çağ

---

29 Dakota Access Petrol Boru Hattı'nın açılmasına karşı düzenlenen gösteriler sırasında, Standing Rock Sioux kabilesi ve onlara destek veren aktivistler kendilerine 'protestocu' (*protester*) değil, 'koruyucu' (*protector*) adını vermişlerdi. Suları, toprakları ve yaşam tarzlarını korumak için mücadele eden bu insanlar için, manası çok daha derin olan bu tabir kullanılmaya başlandı.

30 Trump'ın göreve gelmesinden itibaren belirli aralıklarla uygulamaya koyduğu, Müslüman ülkelerden ABD'ye girişleri engelleyen kısıtlamalar. Birçok eyalet mahkemesi ve kimi zaman Yüksek Mahkeme tarafından onaylanmadıkları görülse de, listede yapılan eklemeler-çıkarmalar ile sık sık gündeme getirilmiştir.

31 ABD Eski Başkanı Obama tarafından 2010'da yürürlüğe konan sağlık sigortası sistemiyle ilgili reform (Hasta Koruma ve Düşük Maliyetli Bakım Yasası).

dışı, düşük ücretli ve tehlikeli işler yerine iyi işler istediklerini dile getiriyor. Önemli bir *gerçek*: Birleşik Maden İşçileri sendikası hiçbir zaman Trump'a destek vermedi. İşin aslı şu ki Trump, ABD Çalışma Bakanlığı'nı emek karşıtı lobicilerle ve sendika karşıtı şirket yöneticileriyle doldurdu.

Trump "hayal kuranlar"[32] olarak adlandırılan insanları önemsediğini söylüyor; ama DACA (Çocukken Gelenlere Ertelenmiş Muamele) programını sona erdirip, kendisinin bağlı olduğu ırkçı ve milliyetçi değerler yüzünden 800 bin gencin hayatını tepetaklak etmeye kalkışıyor. Sonra bu genç insanlar için yasal bir çözüm bulmak üzere Demokratlarla anlaşma yapmış gibi görünüyor. Her gün yeni bir *tweet* atıyor; ancak bunu doğrulayacak hiçbir tutarlı politikanın esamesi okunmuyor. Aksine tutarsızlığıyla politikalarının çoğunun acımasızlığını pekiştiriyor.

Trump'ın bir icraatı da birçoğu onlarca yıldır ABD'de yaşayan, çalışan ve vergi ödeyen göçmenlerden oluşan Haiti'liler, Salvador'lular ve Honduras'lılar için geçici koruma statüsünü yürürlükten kaldırmak oldu. 273 bin Amerika doğumlu çocuğun, onları ailelerinden ayırma potansiyeli de bulunan bu fesihlerden etkilenmesi bekleniyor.

Trump'ın ortaya koyduğu, hem sığınmacıları hem de Meksika ile Orta ve Güney Amerika'dan gelen bütün göçmenleri adeta suça sürükleyen sıfır hoşgörülü bir göç politikasıdır. Kendisine ait işletmeler ezelden beri kayıt dışı –genellikle kadın- işçileri çalıştırmıştır. Sınır dışı etme ve aile ayırma uygulamaları, en son çocukların hapishane benzeri kafeslerde alıkonmasıyla, tahammül edilemez ve insafsız hapsetme sistemini çok daha beter hale getirdi. Bu ailelerin çektiği acının haddi hesabı yoktur ve sonuçlar yürek parçalayıcıdır.

---

32 *Dreamers*: ABD'ye çocuk yaştayken yasa dışı yollarla gelmiş ve orada büyümüş belgesiz (kayıt dışı) göçmenler. Bu insanlara birtakım koşulları yerine getirmeleri durumunda sınır dışı edilme muafiyeti ve belirli haklar tanınmaktadır.

XVI. DEVRİMCİ OLASILIKLAR YARATMAK

Ben sosyalizm ile radikal feminizmler, feminizmler ile ırkçılık karşıtı sosyalizm, abolisyonizm ile kuir bir feminizm arasındaki sınırları ortadan kaldırmak istiyorum. Bu yolları izleyerek yeni devrimci stratejiler bulabilmeyi düşlüyorum.

Bu ülkenin her gediğinden, yerleşimci sömürgeciliğin ve sonrasında köleciliğin içine gömülüp yeniden üretilen beyaz ayrıcalığının amansız vahşeti çıkıyor. Aslında herkesin bildiği bu kirli sır, mülksüzleştirme ve aşağılama aracılığıyla adaletsizliğin yeni biçimlerinde kendisini tekrar ediyor. Kalıcı çare olarak ise, sadece abolisyon ve devrim görünüyor.

Açlık, evsizlik, hastalık, mutsuzluk, savaş, yalnızlık, umutsuzluk, kaçışlar ve kayıplar her yanı sarmış durumda. Ancak daha iyi bir seçenek var ve dünya genelinde bunu bilen insanların sayısının gitgide arttığını düşünüyorum. Bu artış ABD'deki insanlar için de geçerlidir. Siyasetçilerin gün geçtikçe daha cezalandırıcı bir hale gelmesinin ve alçaklaşmasının sebebi budur. Bu yüzden sağcı hükümetler bir yandan direnişi bastırmaya, diğer yandan halkı kışkırtarak kendi rejimlerine destek sağlamaya uğraşıyor. Abolisyonist sosyalist feminizmi öğretmeye ve onun çatısı altında seferber olmaya çalışmak, devasa bir zorluk olmayı sürdürüyor. Yine de ben inanıyorum ki; şu an içinde bulunduğumuz acımasız koşullar, özgürlük mücadelelerini de mecbur kılıyor. Ve bu mücadeleler hayal edilmelidir ki, gerçekleşebilsinler.

Ekonomik eşitsizlik utanç verici ve akla mantığa sığmaz boyutlara vardı. Beyazların üstünlüğü, beyaz olmayan insanlar için ölümcül olmaya devam ediyor. İslamofobi ve göçmen karşıtı politikalar yaşanması mümkün olmayan hayatlar yaratıyor. Katrina, Harvey, Irma

ve Maria Kasırgaları sadece birer doğal afet değildi. Porto Riko'nun çektikleri -genel olarak Karayipler ile birlikte- siyasal gündemin en acil ele alınacak maddelerinden biri olmalıdır. Bunlar beyaz adamın eseri, kapitalist iklim felaketleridir. Kasırgaların en büyük mağdurları, hasardan en az sorumlu olanlardır. Bütün bu adaletsizlik gerçekten yıkıcıdır. İşte bu nedenle, artık vakit geldi.

Beyaz üstünlüğü bağımsız bir sistem olmadığına göre, eğer gezegenin başına gelen iklim felaketine bir son vermeye kararlıysanız, bu sefaletin çevresel ırkçılığını da hedef tahtasına yerleştirdiğinizden emin olun. Üreme adaleti için savaşmaya kararlıysanız, gebelikten korunma ve kürtaj haklarının *bütün* kadınlar için güvenle erişilebilir olmasına da odaklanın. Yerli halkların toprak haklarına inanıyorsanız, yerli kadınların cinsel şiddete maruz kalmadan yaşaması gerektiğini de net biçimde belirtin. Tek ödeyicili sağlık sisteminden yanaysanız, aşırı ilaç kullanımına bir son verilmesini de talep edin. Vaatlerinizi çoğul tutun ve hiçbir konuyu hariç tutmadan ortaya koyun. Bu şekilde devrimci bir duruş geliştirin.

Occupy (İşgal Et) hareketinden, *Moral Mondays* (Manevi Pazartesiler) protestolarına, Ferguson'dan Gazze'ye ve 2014'teki Halkın İklim Yürüyüşü'ne; hepimiz beraber yol almalıyız. Devrim olasılığı işte burada, farklılıklarımızı birleştirerek bütün hareketlerimizden tek bir hareket inşa etmekte, ayrı ayrı dertlerimizden bir dayanışma kurmakta yatıyor.

ABD'nin modern bir kisveye bürünmüş despotluğu, gaddarlığı ve ulusaşırı büyük şirketlerle yaptığı işbirliği karşısında; çoğumuzu içine hapsetmeye çalıştığı sınırları ortadan kaldırabilmek için yaratıcı olmamız gerekiyor. Geçmiştekilere benzer bir devrim beklemeyin. Bizim geleceğe dönük bir devrime ihtiyacımız var; *haksız yere* en çok acıyı çekenlere hesap verebilecek, onların ön saflarda yer alacağı, yol göstereceği bir devrime...

Direniş yetmez. Reform yetmez. Sivil haklar yetmez. Kadın hakları yetmez. Başka bir deyişle; liberalizm ve liberal feminizm, daha önce işe yaradıkları olmuşsa bile, şu an işe yaramaz. Bize gereken devrimci yöntem abolisyondur. Ancak *yeni* olanı devrimsel yollarla nasıl düşleyeceğimizi bulmamız gerekiyor.

Ilımlılık, özellikle de beyazların ılımlılığı çözüm değildir. Ilımlılık ancak bugün karşımıza çıkan en büyük zorluk olabilir. Bir grup Siyah dini lider *New York Times* gazetesinin serbest kürsü sayfasında

yayımlanan bir köşe yazısında; ılımlı beyazların da gidişatın değişmek zorunda olduğunu gayet iyi bildiklerini, ancak tıpkı 1960'larda beyaz liberallerin çoğunun sivil haklar için yapılan protestoları ya da Martin Luther King'i desteklemeyişleri gibi, kendi rahatları ve güvenliklerinin derdine düştüklerini ifade etti. Eğer en doğru anı veya kusursuz protestoyu bekliyorsanız, öyle bir şey olmadığını bilin. Sivil haklar hareketi genellikle resmedildiğinden çok daha dağınık, daha başıbozuk ve kimi zaman da daha şiddetliydi. Size öyle gelmiyor olsa bile, şimdi tam zamanıdır.

Güç sistemleri bir anda aşınmaz. Aşınma aralıklı tekrarlar sonucunda gerçekleşir ve kendi kendilerine çökmezler. Ancak siyasal yapıların diğerlerinden daha savunmasız olduğu anlar vardır. İşte bunun öyle bir an olduğunu düşünüyorum. İklim felaketleri ve onların yarattığı tehditlerle daha da şiddetli biçimde açığa çıkan, aynı zamanda gözümüzü karartmamızı sağlayan bir tekillik anında bulunduğumuzu umuyorum.

Siyah kadın hareket liderleri, Siyah bedeni evrensel adaletin tecelli edeceği yer olarak öne çıkarıyor. *Black Lives Matter* kurucularından Alicia Garza'nın söylediği gibi; Siyahlar gerçekten özgür olduğunda, *bu dünyada yaşayan herkesin* özgür olma ve özgür kalma şansı *artacaktır. Black Women's Blueprint* kurucularından olan ve 2017 yılındaki *March for Black Women* adlı yürüyüşü düzenleyen Farah Tanis, ırkçılık ile mücadelede Siyah kadınların önemine dikkat çekiyor.

Evrenselciliğin dışlayıcı tarihi, Siyah, Kahverengi ve LatinX dişi bedenlerin tarafında meşruiyetini tamamen yitiriyor. Bu çarenin hep akılda tutulması gerekir: Sözde (beyaz) evrensellikler, belirsizliğin adaletsizlik için bir maske işlevi görmesi gerçeğini gizler. Soyut bireyler beyaz ve erkek varsayılır. Oysa bireyin toplumsal cinsiyeti, rengi ve ırkıyla belirlenmesi; demokratik talepler için yeni bir kapsayıcı alan yaratır. Tarihin büyük kısmı kapsayıcı ve adilmiş gibi gösterilen dışlayıcı haklarla kararmışken; bazı şeyleri bir de bu şekilde denemenin zamanıdır.

Frank Rich, Chris Rock'a Barack Obama'nın seçilmesinin ilerleme anlamına gelip gelmediğini sorduğunda; Rock, "Evet, beyazlar için bir ilerlemeyi işaret eder" diye cevaplamıştı. Nitekim Siyah bir başkana sahip olmayı sorun edecek taraf beyazlardı, Siyahlar ise buna dünden razıydı. Rock, çocuklarının Amerika'nın şimdiye dek yetiştirdiği en iyi beyazlara denk geldiğini söylemişti. Irkçılık karşıtı

beyazların daha iyi beyaz insanlar yetiştirmeye devam edebilmesini sağlamalıyız.

Chris Rock'ın iyimserliğini alıp değerlendirmeye çalışacağım; ama Frantz Fanon'un sözünü de hatırlamadan edemiyorum: "Biz sadece artık -birçok sebepten ötürü- nefes alamadığımız için isyan ediyoruz." Eric Garner'ın ölmeden önce tam 11 kez "Nefes alamıyorum" diye yalvarışını aklınızdan çıkarmayın.

Siyah bir devlet başkanı, Siyah bir kadın bakan, Siyah bir başsavcı, Siyah bir genelkurmay başkanı, ABD ordusunun seçkin eğitim çavuşu okulunu yöneten Siyah bir kadın komutan gördük; ancak bu tür değişimlerin özgürleşme için yetersiz olduğunu biliyoruz. Gitgide askeri niteliğe bürünen bir polis devleti, her toplumsal cinsiyetten Siyah bedenleri riske atmaya devam eden merhametsiz bir ırkçılığı planlarken; bir yandan da bu ırkçılığı Siyah bedenlerle çeşitlendirmektedir. Karmaşıklığı kökten bir değişim olarak yorumlamamak gerekir; daha ziyade, tamamen farklı heterojenliğiyle modern ırkçı mizojiniyi açığa çıkarır.

Örgütlenme, farklı değişim taleplerinin iç içe geçmesi nedeniyle, değişen ve bütünleşen önceliklerle sürecektir. Eğer abolisyonist sosyalist feminizmin yöntemini herkes için sağlık hizmeti, *#MeToo* hareketi ya da üreme adaleti içerisindeki çoğulculuğu görmek için kullanırsak; bu kesişimsel mücadeleyi ortak amacımız yönlendirecektir. Bu iş, birlikte yol almaya çalışırken güvenmeyi ve sevmeyi gerektirir.

İnatçı ve can sıkıcı tartışmalar ile çatışmalar yaşanacaktır. Ancak böyle anlar bize farklılıklarımızı müzakere etme fırsatı verir; öyle ki bu konuşmalar isyanın en temel yapı taşları haline gelir. Bu mücadelelerden daha önce deneyimlenmemiş ittifaklar ve olasılıklar doğar. Kişilerin, daha hazır olduklarının farkına varmadan eyleme geçmeleri gerekecek; bu kolektif eylemler yeterince hazır olunduğunu ortaya koyacaktır.

Evet, sonraki stratejilerin ne olacağı henüz belli değil; ancak hâlihazırda direnişte olan çok sayıda insan ve grubun, devrimci eylemlerin gelişim sürecini başlattıklarını düşünüyorum. Beyaz olmayan insanlar ile ırkçılık karşıtı beyazlar, yeni olasılıklar inşa ediyor. Bugün sağcı mizojinist beyaz üstünlüğü anlayışına direnen binlerce grup var ve şimdi birbirimize bağlanmamızın, kendimizi açmamızın tam zamanıdır. ABD'de günlük hayatı çok büyük çapta felce uğ-

ratmak, bu görünürlüğün artmasına yardımcı olabilir. Unutmayın, sağcıların yönetimi ele geçirmeleri genellikle çoğunluğun desteğiyle değil, pek az kişiyle gerçekleşir.

İlerici hareketlerin kolektif gücünün, görünür olmaya ihtiyacı vardır; ki sivil itaatsizlik eylemleri de gitgide çoğalıyor. Aktivist film yapımcısı Bree Newsome, Güney Carolina Konfederasyonu bayrağını indirmek için göndere tırmandı[33]. *Black Lives Matter* defalarca otoyolları kapatan gösteriler düzenledi. Başkent Washington'da, göçmen çocukların alıkonmalarına karşı çıkan 600 civarında kadın tutuklandı. Aktivist Therese Patricia Okoumou, anne babalarından zorla alınan bu göçmen çocukların kafese kapatılmalarını protesto etmek için Özgürlük Heykeli'ne tırmandı.

Bundan sonraki adımlar kamusal eylemleri kapsayacak; bu eylemleri işyerlerimizde, tüketici kimliklerimizle ve ulusaşırı ittifakları tanıyarak gerçekleştireceğiz. Hâlihazırda bu tür çalışmalar yapan (ve şimdiye dek adı geçmeyen) birçok gruptan bazıları şunlardır: Yoksulluk ve soykırımı ortadan kaldırmayı hedef edinen *Project South* (Güney Projesi); *pro-Immigrant Cosecha Movement* (Göçmen Yanlısı Cosecha Hareketi); *National Domestic Workers Alliance* (Ulusal Ev İşçileri İttifakı); silah karşıtı bir öğrenci hareketi olan *Never Again* (Bir Daha Asla); Mijente topluluğunun LatinX, Siyah ve kuir destekçisi *#FreeOurFuture* (Geleceğimizi Azat Edin) hareketi.

İnsanlar, gündemdeki birçok talep etrafında birleşebilir: Herkes için düşük maliyetli, tek ödeyicili sağlık hizmeti sistemi; hapishanelerin ilga edilmesi ve yerlerine geçebilecek alternatifler; evrensel temel gelir güvencesi; doğum kontrolü ve kürtaja tam erişim; karbon emisyonunun sıfıra indirilmesi; tüm yurttaşlar için, devlet tarafından finanse edilen kaliteli çocuk bakımı ve okul öncesi eğitim programları; devasa askeri harcamalara son verilmesi, bunun yerine kaynakların altyapı ve konutlandırmaya tahsis edilmesi; Filistin'in adalet ve özgürlüğe kavuşması; fosil yakıtların kullanımı ile hidro-

---

33 2015'te Güney Carolina'da, ağırlıklı olarak Siyahların gittiği bir kiliseye saldırı düzenleyen bir kişi, 9 kişiyi katletmişti. Saldırının ırkçı niteliğinin ortaya çıkmasının ardından; Amerikan İç Savaşı dönemindeki kölecilik yanlısı Güney eyaletlerinin simgesi olan ve tüm itirazlara rağmen eyalet kongre binası önünde dalgalanmaya devam eden Konfederasyon bayrağı da protestonun hedefi olmuştu.

lik kırılma yöntemiyle petrol ve kaya gazı çıkarma işleminin yasaklanması; herkese düşük maliyetli konut sahibi olma olanağı; göçmenlerin salt statülerinden ötürü tutuklanmasının durdurulması, göçmen haklarının savunulması ve sığınak şehirlerin[34] çoğalması; engellilerin tüm olanaklara kavuşmasının sağlanması; yerli halklara toprak haklarının verilmesi; Siyahlar ve Kızılderili topluluklarının zararlarının tazmin edilmesi; Porto Riko'nun sömürgeleştirilmesine son verilmesi.

Bunlarla bağlantılı olarak konut adaleti; Michigan'a bağlı Flint şehrindeki temiz su mücadelesi; seçmen sindirme operasyonlarına son verilmesi; eşit işe eşit ücret; cinsel sağlığın korunması; saati 15 dolardan hesaplanacak asgari ücret; ücretli aile izni[35]; LGBTQIA için adalet; düşük maliyetli üniversite eğitimi; yenilenebilir enerji üretiminin geliştirilmesi; kabile topluluklarının haklarının tanınması; vekâlet savaşlarından her koşulda uzak durulması gibi konularda da birçok girişim mevcuttur. Bu meseleler için mücadele ederken bunları birbirleriyle ilişkilendirmek, tepeden tırnağa bir devrim yapma sürecinde ilerlemeye katkı sağlar.

Hareketler arasında yeni bağlantılar kurulurken de insanlar kendi temel mücadelelerini yürütebilir. Saydığımız bu amaçlar uğruna çabalamak, milyonlarca kişinin hayatlarını başka bir yöne çevirip değiştirmeye başlayacaktır. Bu siyasi girişimler özünde yeterli olmasalar da; ırk, toplumsal cinsiyet ve ekonomi alanlarında adaleti sağlama sürecini başlatıp sürdürme işlevine sahiptir. Tarih daima yeni olasılıkları işaret eder, yeter ki biz onları görelim ve değerlendirelim. Yaşadığımız hayatlar bizi radikalleştirmeye devam edecektir.

Devrim bir süreçtir. Bir an değildir. Tek bir olayda geçen bir şey de değildir. İlerici insanların kültürün önemli bir bölümü üzerinde

---

34 *Sanctuary City:* ABD'de, kayıt dışı göçmen sakinleri konusunda federal otorite ile işbirliği yapmayı reddeden ve bu insanların statü bilgilerini paylaşmayan yerel yönetimlere verilen addır. Bu sayede hayatlarını kaçak olarak değil, normal vatandaşlar gibi idame ettirme şansına kavuşan kayıt dışı göçmenlerin; bir suç işlediklerinde de sadece suçun karşılığı olan cezayı çekmeleri/ödemeleri mümkün oluyor. Diğer türlü ise, her ne olursa olsun statülerinden ötürü sınır dışı ediliyorlar.

35 Hastalık vb durumlarda eş (veya partner), çocuk, ebeveyn başta olmak üzere yakın aile üyelerinin bakımı için alınan izindir.

yarattığı etki, hareketler arasında devrimci bir dayanışma kuracak ilişkiler geliştirebilir. İnsanların hangi kimlikleriyle olursa olsun -işçiler olarak, tüketiciler olarak, ebeveynler olarak, bakıcılar olarak- iş durdurmalara başlamasını ve büyük çaplı eylemlerle yeniden birleşmelerini umuyorum.

Devrim yaratacak bir değişim imkânsız görünüyor olabilir; ancak bugün imkânsız görünen bir siyasete her zamankinden daha fazla ihtiyaç vardır. Beyaz bir ırkçılık karşıtı olarak, beyaz kadınları ve ırkçılık karşıtı beyaz feministleri beyazlığımıza ve bunun emperyal ayrıcalığına karşı koyduklarından emin olmaya davet ediyorum. Bu imparatorluk anlayışının kalbinde yaşarken, bunu hiç unutmamaya çok dikkat etmeliyiz. Ben küresel feminist ve şiddet karşıtı aktivist topluluk *One Billion Rising*'in (Bir Milyar Ayaklanıyor) şiarını benimsiyorum: Ayaklan, Altüst Et, Bağ Kur.

Trump'ın seçilmesinden bu yana düzenlenen –beyaz olmayan kadınların öncülük ettiği ama beyazların ağırlıkta olduğu– birçok kadın yürüyüşünün vaadi, kapsayıcı ve sevgi dolu olabilecek bir harekettir. Irkçılık karşıtı beyaz feministler de kendilerini bu ideale karşı sorumlu hissetmelidir. Yürüyüşçüler pankartlarında ve sloganlarında çok büyük bir umudu taşıyor. Yürüyüşe neden katıldıkları sorulduğunda, ülkenin dört bir yanından kadınların sayısız cevabı var: Herkesin eşit olması için; sivil haklar için; trans bireylerin hakları için; Filistin için; göçmenler için; mülteciler için; herkes için; Trayvon Martin için; her şey için; dünyanın her yerindeki kadınlar için; engelli kadınlar için; şimdikinden daha fazla şey görmek ve bilmek için; bedenlerimiz için; üreme sağlığı haklarımız için; Rohingyalar için; Porto Riko için; pek çok şey için; dünya için; sevgi ve iyilik için.

Yine de ırkçılık karşıtı beyazlar uyanık olmalıdır. Emperyal beyaz feminizm bir sorun olarak bakidir. ABD imparatorluk inşasının yararına işleyen bu feminizm; geçmişte -en son Irak, Afganistan ve Suriye'de- ABD'nin yürüttüğü savaşları haklı çıkarmak için, Batı'nın kadın hakları kriterlerini kullanmıştır. Müzakere etmekten çok dayatır. Özgürleştirmekten çok tahakküm altına alır. Kendisini kadınların ihtiyaçlarının biricik belirleyicisi ilan eder. Tüm dünyada sınıf hiyerarşilerinin lehine hareket eder, çoğu kadını kapsam dışı bırakır. %99 için savaşan feminizm ile alakası bile yoktur.

2011 yılında, Mısır'ın Tahrir Meydanı'nda gerçekleşen ayaklanmanın hemen ardından New York'ta düzenlenen bir panelde, dos-

tum Nawal el Saadawi'nin bir soruya verdiği yanıtı anımsıyorum. Ünlü bir Mısırlı feminist olan Saadawi, kendisine ABD'deki insanların Mısır'daki devrimi desteklemek için ne yapabileceği sorulunca, "Kendi devriminizi yapın ve bizim için hükümetinizi değiştirin." demişti.

İnsanların nihayet, karma bir abolisyonist sosyalist feminist devrim başlatmaya hazır olduğunu umut ediyorum; ihtiyacımız olan budur. Bu feminizm ne kadar kapsayıcı ya da demokratik olsa yeridir; şimdiye dek en görünmez olanları da içine alarak genişlemeye devam edecektir. Çalan çırpan, askeri zihniyetli ve kurumsal bir güç yapısına karşı; topluluklarımızla, ailelerimizle, gezegenimizle ve dolayısıyla hep birlikte hareket etmeliyiz. *Apartheid* koşulları var oldukları her yerde -özellikle Filistin'de- bu yüzyılın en zorlu imtihanı haline gelmiştir. Cinsel istismar ve şiddetin her türlüsü hedef alınmalı ve sona erdirilmelidir.

Her renkten kadınlar, halen *Fight for $15* (15 Dolar Mücadelesi) hareketinde başı çekiyor; *Standing Rock* ve Dakota Access Boru Hattı direnişinin öncüleri Kızılderili kadınlarıydı; iklim felaketine karşı seferberliklerin ve polis şiddetine karşı girişimlerin çoğunu beyaz olmayan kadınlar başlattı. Eğer tecavüz, ensest, rızasız cinsel temas vb her tür cinsel şiddetle uğraşıyor olmasalardı; kadınların daha neler başarabileceklerini bir düşünsenize. Kendilerini ve başkalarını utanmadan, korkmadan veya suçlanmadan sevebilir ve bu enerjiyi başka yerlere aktarırlardı.

Cinsel şiddetin, sömürü şiddetiyle beraber gezegenden silinmesi mümkün olsaydı; dünya barışın ne olduğunu öğrenebilirdi. Vizyonunuzu tersyüz edin ve genişletin. Bir devrim yapın ve her insanın bedenini her tür şiddetten kurtarın. Tavrınızı belli edin. Bize orta yol diye bir şey bırakılmadı; Trump'ın yardakçıları o kadar cömert değiller. Ben öyle hazırım ki. Hazır olan o kadar çok insan tanıyorum ki. Artık vakti geldi.

Beyaz üstünlüğünün, mizojininin ve kapitalizmin ortadan kaldırıldığı bir dünyanın nasıl bir yer olacağını bilmiyorum. Ama hepimiz için bunu öğrenmenin vakti geldi. Beyaz olmayan insanlar zaten başından beri hazırlar. Michael Brown'ın öldürülmesinin ardından, *Black Lives Matter*'dan yoldaşların Ferguson sokaklarında haykırdığı gibi:

"Özgürlüğümüz için savaşmak bizim görevimiz.
Kazanmak bizim görevimiz.
Birbirimizi sevmeli ve desteklemeliyiz.
Kaybedecek tek şeyimiz, zincirlerimiz."[36]

Hizipçiliğinizi evde bırakın. Katıksızlığınız da orada kalsın.

Vakit geldi; bu kadar emin olduğum bir şey daha yok.

İçimizde devrimci olmaya hazır pek çok kişi olduğuna inanıyorum ve buna güveniyorum. Tam olarak denemeden bilemeyiz.

Gelin, gerekli değişimler için bastıralım ve onları yaratalım. Bunu beraber başardıkça, ihtiyacımız olan toplulukları kuracağız ve yeni bir insanlık inşa edeceğiz.

Herkesin nefes alabileceği bu devrime bir isim bulacağız. Bu, rengârenk ihtişamlarıyla bütün kızlarımızın ve hevesli oğullarımızın devrimi olacak. Onlar bu dünyanın sağlam ve adil bir yer olmasını sağlayacaklar. O zaman çocuklar bir daha hiçbir yerde savaşların bedelini ödemeyecek, sırf sınırın ötesine geçtikleri için ailelerinden ayrılıp ABD'de kafese tıkılmayacaklar. Ben üzerime düşeni yapmaya hazırım.

---

36 Siyah devrimci Assata Shakur'a ait olan bu sözler, zaman içinde Siyahların mücadelesinin ve özellikle *Black Lives Matter* eylemlerinin baş sloganı haline geldi.

XVII. BİRKAÇ EKLEME

Bu kitabın yazımını 2018 ara seçimlerine birkaç ay kala tamamladım. O zamandan bu yana çok şey yaşandı. Trump'ın nefret ve korku tellallığını harmanladığı yaklaşımı doruğa ulaştı. Milliyetçi/mizojinist/yabancı düşmanı ırkçılığını, suçlular ve istilacılar diyerek devamlı saldırdığı Orta Amerikalı göçmen kervanları üzerinde sergiliyor. Ve bir sürü beyaz kadın hâlâ Cumhuriyetçilere oy veriyor; birçoğu -özellikle Texas, Georgia ve Florida'da- beyaz üstünlüğünü desteklemeyi seçiyor.

Trump -özellikle Siyah kadın gazetecilere karşı- iğrenç tavırlarını, her seferinde daha da ileri götürüyor. Beyaz erkekler ile başka kimsenin girmesine izin verilmeyeceğini vaat eden ortak Amerika ülküsü dışında, herkesi ve her şeyi şeytan gibi gösteriyor. Ben bunları yazarken, 5000 askeri birlik ABD'nin güney sınırı boyunca kurulan çadırlara yerleşmiş halde, göçmen kervanını bekliyor.

Ara seçimlerin asıl meselesi Trump'tı. 2018 seçimleri, Demokratların zaferinin çok arzulandığı bir referanduma dönüştü. Demokratlara bakış açısının ne kadar değiştiği, seçmen katılımını artırma etkinliklerinin ne kadar yeterli veya işe yarar olduğunun sorgulanması önemli değildi; Trump'a karşı direnişin parçası olan çoğu kişinin başka seçeneği yoktu. Peki, bu yeterli oldu mu?

Eleştirmenler daha ne kadar demokrasiyi demokratikleştirmek için uğraşacak? Beyazların ağırlıkta olduğu kırsal kesimleri kollayan seçim sistemini alt etmek mümkün müdür? Seçmen katılım düzeyi ne kadar artarsa artsın, Cumhuriyetçi seçmenleri ön plana alacak şekilde stratejik taksimat uygulanmış bölgelerin sonuçlarını hükümsüz kılabilir mi? Senato, mevcut yapısıyla, 'bir insan, bir oy' ilkesiyle tanımlanan adil temsile izin verecek durumda mıdır? Kölelik sisteminin ve devletin köleci eyaletlere verdiği payenin bir ka-

lıntısı olan Seçiciler Kurulu, bir gün adil bir yer haline gelebilir mi? Seçim arenasında hilenin yeni bir şey olduğu söylenemez; ancak bu hilekârlığın 2018'de, tarihinde hiç görülmemiş biçimde ifşa olduğu da bir gerçektir.

Gelinen noktada, sonuçlar umut vericidir. Önceleri soluk mavi görünen mavi dalga[37], Demokratların Temsilciler Meclisi'ndeki büyük kazanımlarıyla korkutucu bir dalgaya dönüştü. Kadın adaylar rekor düzeyde başarı elde ettiler: Şu an 131 kadın Kongre'de. Seçilen kadınlardan ikisi Amerikan yerlisi, ikisi Müslüman, biri Somali'li bir göçmendir. Bugüne dek Arizona'dan Senato'ya seçilen ilk kadın, aynı zamanda bir biseksüel ve şimdi Kongre'deki koltuğunda oturuyor. Amerikan Anayasası'nın Dördüncü Ek Maddesi'ni onaylayan Florida'da, böylelikle 1,5 milyon eski hükümlü oy kullanma hakkına sahip olacak. Bu durum 2020'de Florida'yı maviye boyayabilir.

Bütün bunlar şaşırtıcı ilklerdir; ancak ne kadar fark yaratacaklarını ileride göreceğiz. Ben bu yazıyı bitirirken; Stacey Abrams, Brian Kemp'e karşı verdiği Georgia valisi olma savaşını, makama Kemp'in geleceğini doğrulayarak sona erdirdi; ancak seçmen kayıtları üzerinde oynama, seçmen sildirme ve baskılama, oy haklarına erişim yetersizliği ve oy kullanma noktalarının kapatılması gibi birçok rezaletle dolu adaletsiz bir seçimi kabullenmediğini de açıkça ifade etti. Bu yaşananlar bana Georgia'da bir neo-Konfederasyon açılımı gibi geliyor.

Peki bu kimlerin demokrasisi? Trump Cumhuriyetçileri –ister liberal, ister neo-liberal kisvesinde olsunlar- demokrasiyi artık kendi azınlık statülerini desteklemek için geçerli görmüyor. Bunun yerine, Franklin Roosevelt döneminde başkan danışmanlığı yapmış olan Bertram Gross'un "dost görünümlü faşizm" adını verdiği düzeni tercih ediyorlar. Brett Kavanaugh'nun Yüksek Mahkeme üyeliğinin onaylanması için düzenlenen oturumlarda karara varıldı. Erkekler kadınlara saldırıp, bununla ilgili yalan söyleyerek ceza almaktan sıyrılabilirler. Tıpkı Clarence Thomas ve Kavanaugh gibi Yüksek Mahkeme yargıçları bile olabilirler. Kötü tasarlanmış demokrasimiz emekleye emekleye, ama darmadağın bir halde, bugünlere gelebildi.

---

37 *Blue Wave:* 2018 ara seçimlerinde Demokratların yükselişiyle ortaya çıkan, genel seçimlerde kazanmalarına yönelik oluşan beklenti, Demokrat Parti'nin renginden ötürü böyle adlandırılmıştı.

Bana kalırsa ülke 2018 sonrası kritik –ya da tekil- bir ana doğru ağır ağır ilerliyor. Demokrasi –ne liberal ne de neo-liberal- birçok kişi için gayet iyi işliyor. Ancak ekonomik eşitsizlik yeni zirveleri zorladıkça, ırk temelli anlaşmazlıklar ve gaddarlıklar arttıkça, çeşitli yayın organlarında mizojini bombardımanı yapıldıkça, gitgide daha fazla insan kendilerini dışlanmış ve dışarıda bırakılmış hissediyor.

Haklarına ihtiyacı olan ve onların peşine düşen daha fazla insan oldukça, beyaz olmayan insanların –özellikle Siyah kadınların- katılımı arttıkça, her birimize vaat edilen demokrasi için diretmeliyiz. Belki de artık tarihi ilkler ilan etmek yeterli değildir. Belki adalet vaadi, bu yeni kitleler ve onların talepleriyle sert kayaya toslamıştır. Ya da belki aktivistler eşitliğe ve özgürlüğe hiçbir zaman kavuşamazken; sadece mizojinist ve ırkçı hetero-ataerkinin daha fazla hakkaniyete doğru evrimleşip modernleşmesini sağlamaktadır.

Oylamanın uygulanışı eşitsiz ve ırkçıysa, oy vermek yetmez. Günlük hayatlarımızda ırksal, cinsel ve sınıfsal adalete doğru gerçek bir ilerleme kaydetmemiz için, oylama sisteminde devrimci reformlar yürürlüğe konmalıdır.

Belki de Demokratlar arasındaki beyaz olmayan yeni radikal kadınlar -Alexandria Ocasio-Cortez ve Ayanna Pressley gibi- hem Senato'nun mevcut temsil yapısının, hem de Seçiciler Kurulu'nun ilga edilmesi gibi devrimci reformları başlatacaktır. İkisinin de kökleri kölelik dönemi gereksinimlerine dayanmaktadır. 2020'nin odak noktası ilerici bir seçim için seferber olmaksa, elektronik ortamda oylamayı herkes için güvenli ve kullanışlı hale getirin. Seçim gününün bir tatil günü, işten izinli olunan bir gün olması gerekir. Demokrasiyle birebir aynı şey olmayan demokratik seçim için, ihtiyaç duyulan erişilebilirliği yaratın. Umarım bu işin içinden, günlük hayatı katılımcı, bütünüyle özgür ve eşit hale getirmenin bir yolunu bulmuş olarak çıkarız.

2018'e dair bir önemli aydınlanmamı daha paylaşma gereği duyuyorum. 1981'de *The Radical Future of Liberal Feminism* (Liberal Feminizmin Radikal Geleceği) adlı bir kitap yazmıştım. Ataerkil ırkçılık ile kadın hakları arasındaki çatışmaların çok endişe verici olduğunu, bu nedenle liberal feminizmin kendisini radikalleştireceğini savunuyordum. Ancak birçok beyaz ve liberal –aynı zamanda sağcı- kadının beyaz üstünlüğüne olan bağlılıklarına yeterince önem atfetmemişim. Oysa birçok beyaz kadın ellerine fırsat geçti-

ğinde, her yanından ataerki akıyor olsa bile, beyazlıklarından doğan menfaatlerini korumayı seçiyordu. Bu kadınlar ırkçı ataerkine desteklerini aynı şekilde sürdürdüler.

2016'da olduğu gibi 2018'de de, Georgia ve Florida gibi çeşitli kilit eyaletlerdeki beyaz kadınlar inanılmaz yüksek bir oranda Cumhuriyetçi adaya oy verdiler. Georgia'daki valilik yarışında oy kullanan kadınların %52'sinin, Stacey Abrams'a *değil de* Brian Kemp'e oy vermiş olması aklımın sınırlarını epey zorluyor. Bu nasıl mümkün olabilirdi? Ne düşünüyorlardı ki? Elbette düşündükleri, kendi beyaz kırılganlıkları ve sözde güvenlikleriydi.

Cumhuriyetçilere –ve daha önce de Trump'a- oy veren beyaz kadınların tercihlerinde, beyazlıkları diğer kimliklerinden daha ağır bastı. Sınıf, cins, toplumsal cinsiyet ve ırkları beyaz üstünlüğünün gölgesinde kaldı. Pek çok beyaz kadın için sınıf da, toplumsal cinsiyet de ırktan önce gelmez. Beyaz kadınlar tarih boyunca, ırkçılığı ve onun içinde barınan mizojiniyi neredeyse hep desteklemiştir. Feminist *olmayan,* ama sağ görüşlü ve ırkçı olan beyaz kadınların sayısı haddinden fazladır. Tarihte plantasyon işleten köle sahibi adamlarla evlenen beyaz kadınlar, kölelik düzeninin acımasızlığına bizzat ortak oluyorlardı. Onlar beyaz ekonomik ayrıcalıklarının tadını çıkarmakla meşguldü. Köleleştirilmiş kadınlar durmaksızın tecavüze uğrarken, onlar kafalarını çevirip görmezden/bilmezden geliyorlardı. Çoğu kez linç güruhlarında yer alıyorlardı. Halka açık bir insan asma gerçekleşse seve seve katılacağını ve ön saflarda yer alacağını söylemesinin ardından GOP[38] Mississippi senatörlüğüne getirilen Cindy Hyde-Smith'i unutmayalım. Geçmişte şiddet saçan, korkunç ve acımasız ırkçı uygulamalara engel olmayıp destek veren beyaz kadınlar; bugün de kenara itilen, susturulan, yok sayılan veya insandışılaştırılan Siyah kadınları savunmaktan çoğu kez kaçınmaktadır.

Bununla beraber, çeper-kentlerde (*suburb*) yaşayan eğitimli kadınlar ise 2018 seçimlerinin büyük bölümünde Demokratların tarafına kaymıştır. Eğitimli çeper-kent kadınları, kestirme yoldan orta ve üst-orta sınıf mensubu beyaz kadınlar demektir. Yani belki de bu özel senaryoda, 2020'de sınıf ile toplumsal cinsiyetin birleşerek Trump aleyhinde, hatta kazara ırkçılık aleyhinde bir oylama yarat-

38 *Grand Old Party* (Eski Büyük Parti): Cumhuriyetçi Parti, İç Savaş döneminden kalma bir yakıştırmayla halen bu şekilde de anılmaktadır.

ması mümkündür. Şu çok açık ki; bu işin çözümü kadınların karmaşık, çoklu ve kesişimsel kimliklerinin seferberliğindedir.

Irkçılık karşıtı beyaz bir feminist olarak; beyaz kadınların beyaz olmayan kadınlara, özellikle de Siyah kadınlara ihanetini önlemenin zorluğunu ta derinden hissediyorum. Beyaz kadın seçmenleri hedefleyip, onları beyazların üstünlüğünü ve beslediği mizojiniyi reddetmeye teşvik etmek gerekecektir. Ancak bu kadarı yetmez; zira insanlar menfaatleri için oy verdiklerini düşündükleri ölçüde duruşlarını korurlar. İşte bu nedenle ırkçılık karşıtı beyaz kadınların, Trump'çı retoriğin altını kazarken ayrıca ırklar arası yeni ittifaklara önayak olacak devrimci reformlara yönelik de çalışmaları gerekir.

Irkçılık karşıtı beyaz kadınlar bu süre zarfında, beyaz kadınların dayanışması diye bir şey olmadığını da; beyaz kadınlarla ya da beyaz kadınlar arasında homojen direniş kız kardeşliği diye bir şey olmadığını da anlamalıdır. Beyaz üstünlüğü üzerine kurulu sistem, bütün beyaz kadınların işine yarayan bir durum olduğundan; ırkçılık karşıtı beyaz kadınlar olarak, ırklar arası ittifakları kristal berraklığında inşa etmeliyiz. Bütün beyaz kadınlar beyaz ayrıcalığının yapısal belirleyicilerinde suç ortağı olduklarından; bu ayrıcalığa –ve dolayısıyla kendimize- karşı çıkmak için her fırsatı değerlendirmeliyiz. Irkçılık ortadan kaldırılmalı ve beyaz kadınlar bunun sonuçlarından korkmamalıdır.

Bu da beyaz olmayan kadınları can kulağıyla dinlemek ve onlarla birlikte düşünmek demektir. Eğer tedirginlik hissetmiyorsam, dinlemiyorum demektir. Gidişata bakınca bulunduğum konumdan huzursuz olmuyorsam, üzerime düşeni yapmıyorum demektir. Bir adaletsizlik durumunda asla sessiz kalmamalıyım; ırkçılığın doğurduğu zorluklarla savaşmak, beyaz olmayan birinden önce benim sorumluluğumdur. Hiçbir zaman rengin önemli olmadığını düşünmeyin. Hiçbir zaman adaletsizliğe karşı gelemeyeceğinizi düşünmeyin ve bundan korkmayın. Kesinlikle bir hata yapmaktan korktuğunuz için sessiz kalmayın. Her şeyi riske attığınızda, ihtiyacınız olan destek size gelecektir.

Ben ırkçılık karşıtı beyaz bir feminist olarak, dünyanın ve içinde yaşayan insanların maruz kaldığı her tür aşağılamayı ortadan kaldırmak için savaşmaya kararlıyım. Bu durumda, Siyah kadınlara düşman kapitalist ataerkinin sona ermesini talep etmek ve onu desteklemeye devam eden beyaz kadınların rahatını mümkün olduğunca kaçırmak için elimden gelen her şeyi yapmalıyım.

Önümüzde sadece tende ve tinde kurabileceğimiz kız kardeşlik vardır. Ortadan kaldırılması gereken ırkçı, cinsiyetçi ve sınıfsal bölünmeler vardır. Şu an bir kız kardeşlik birliğinden söz edilecekse, o da *misogynoir* karşısında devasa bir katılımla oy kullanan Siyah kadın seçmenler arasındadır. Öyleyse onları takip edin ve hiç değilse oy kullanırken Siyah bir kadın gibi davranın.

Sonuç olarak; bugün kapsamlı ve yeni bir ırkçılık karşıtı feminist işçi sınıfı için ender rastlanır bir olasılık söz konusudur. Eğer gerçekleşirse, başta kadınlar olmak üzere emeğin farklı alanlarındaki bütün toplumsal cinsiyetler ve ırklar onun içinde yer alacaktır: Batı Virginia, Oklahoma, Arizona, ve California, ve Yunanistan, ve Arjantin'de grev yapan öğretmenler; Ulaştırma Güvenlik İdaresi çalışanları; hava trafik kontrolörleri; ev içi işçileri; uçuş personelleri ve Google çalışanları vb. Bu örgütlenme devingen, onarıcı ve canlandırıcı olmalıdır. Ben %99 için feminizm *(#Feminism4the99)* doğrultusunda yürümeye, risk almaya, merak etmeye, grev yapmaya ve bağ kurmaya devam etmek istiyorum.

Yazar Tayari Jones, "ahlaklı ile ahlaksız arasında bir orta nokta olmadığını", "adaletin nadiren ortada durduğunu" söyler. Irkçılık karşıtı beyaz kadınların olmaları gereken yer de orta değildir. Bizim beyaz ayrıcalığının her biçimine karşı -en çok da mizojini, iklim felaketinin reddi, yabancı düşmanlığı, milliyetçilik ve insanların acı çekmesi amacıyla kullanıldığında- uçlarda yer almamız, aşırıcı olmamız gerekir. Bunun için, her şeyi riske atmaktan çekinmeyin.

TEŞEKKÜRLER

Bu kısa kitap, politik yazım ve aktivizmle dolu hayat projemin bir parçası. Çoğu yerinde *vücuda geliş* sürecinin büyük bölümü kısa kesilmiş haldedir; zira şu an yazabilmemin tek yolu bu. Buradan çok eskiye dayanan, ama yeni biçimler aldığını umduğum birtakım düşüncelerle ilerliyorum. Bu tartışmanın temelini oluşturan birçok kitap ve makaleyi *http://zillaheisenstein.wordpress.com* adresindeki Web sitemde bulabilirsiniz. Düşünsel birikimimi borçlu olduğum her şeyin bir dökümünün yanı sıra politik hayatımı mümkün kılan yazarlar ve aktivistlerden oluşan dev kadroları da bulabileceğiniz yer o kitaplar ve makalelerdir. Hepsine ayrı ayrı teşekkür ederim.

Buradaki metinlerin eski versiyonlarına sık sık yer veren *The Feminist Wire* editörleri, sıra dışı feminist meslektaşlarım ve yoldaşlarım Tamura Lomax ile Monica Casper, geçen yıllar boyunca düşüncelerimin gelişiminde tamamlayıcı bir rol üstlendiler.

Beni 2016 başkanlık seçimi hakkında konuşmam için davet eden FLACSO (Facultad Latinoamericana de Ciencias Sociales) Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Programı'ndan Gioconda Herrera'ya ve Quito/Ekvador'daki kadınlara teşekkür ederim. Haydarabad/Hindistan'daki *Urban Action School'dan* (Kentsel Eylem Okulu) Anju Manikoth, Meena Menon ve Tejaswini Madabhushi'ye; Mumbai'den P. K. Das ve Tilu Bal Das'a beni ağırladıkları için teşekkürler. Milliyetçilik ve feminizm konularında Trump ile Modi'nin karşılaştırıldığı toplantılar ve tartışmalar benim için ufuk açıcı oldu.

Tokyo'daki Ochanomizu Üniversitesi'nde düzenlenen Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Programı'nda birlikte geçirdiğimiz vakitler için, ev sahipleri Miyuki Daimaruya ve Mariko Adachi'ye minnettarım. Hiroşima'da toplantılar ve söyleşiler düzenlediğimiz anti-militarist feministlere de teşekkür borçluyum. WAM (*Women's Active Museum on War and Peace*/Savaş ve Barışa Dair Aktif Kadın Müzesi) yönetici-

si ve İkinci Dünya Savaşı'nda "rahatlatıcı kadınlara"[39] karşı işlenen cinsel suçlar için savaş tazminatı çalışmalarında etkin rol oynayan Mina Watanabe ile birlikte gerçekleştirdiğim ziyaret, cinsel şiddet ve emperyal güce dair anlayışımı derinden etkiledi. St. Petersburg/ Rusya'da, Alexander Kondakov'un ev sahipliğinde *gay* aktivistlerle düzenlenen toplantılar ve söyleşiler; Putin'in homofobik ve mizojinist milliyetçiliğine dair düşüncelerime paha biçilmez katkılarda bulundu.

Buradaki metinlerin çoğu, 2016 seçimlerine ve sonrasındaki direnişte görev almama uzanan siyasal katılımımla ilgilidir. Bu katılım Afrikalı-Amerikalı Politika Forumu'nun yanı sıra *One Billion Rising* (Bir Milyar Ayaklanıyor), *#SayHerName* (Onun Adını Söyle), *#InternationalWomenStrike* (Uluslararası Kadınlar Grevi) ve *#Feminism4the99* (%99 için Feminizm) hareketleri ile birlikte yürüttüğüm etkinliklerimi içermektedir. *One Billion Rising* ile yaptığım çalışmalarda, adalet ve devrim anlayışımızı cinsel şiddeti merkeze koyarak yeniden yazma ihtiyacı kafamda berrak bir hal aldı. Eve Ensler, Kim Crenshaw, Laura Flanders, Susan Celia Swan, Beverly Guy Sheftall, Tithi Bhattacharya, Barbara Smith ve Cinzia Arruzza ile birlikte çalışmak; *yoldaş* tabirine bir kez daha, yeni bir anlam kazandırdı. Stone Ridge toplantısında bir araya geldiğim pek çok değerli kişinin yanı sıra; Michelle Alexander, Winona LaDuke, Eddie Glaude, Rosa Clemente, Dara Baldwin, Naomi Klein ve Phyllis Bennis ile tanışmak *neredeyse* Trump'ın seçilmesini telafi edecek kadar güzeldi.

Facebook'taki -kimilerini henüz şahsen tanımadığım- "düşünce" arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunmak ve onlara ne kadar değer verdiğimi söylemek istiyorum. Facebook'a sizin ne düşündüğünüzü ve ne söylediğinizi görmek için sabırsızlanarak giriyorum. Çoğu kez sizin paylaşımlarınızdan, neler okuyabileceğime dair fikirler ediniyorum. Bundan haberiniz olsun veya olmasın, bu kitapta siz de varsınız. Imani Perry, Salamishah Tillet, Brittney Cooper, Darnell Mo-

39 *Comfort Women*: İkinci Dünya Savaşı öncesinde ve savaş süresince, Japon askerlerinin cinsel ihtiyaçları için işgal edilen yerlerden (başta Kore olmak üzere, Çin, Tayvan ve diğer Asya bölgelerinden) kaçırılıp, insanlık dışı koşullarda seks kölesi olarak kullanılan kadınlardır. Askeri genelev işlevi gören "rahatlama istasyonlarında" çalıştırılan kadınların sayısının 200.000'i aştığı tahmin ediliyor.

ore, Tamura Lomax, Lisa Duggan, Sarah Schulman, Janell Hobson, Minnie Bruce Pratt, Aishah Shahidah Simmons ve Keeanga-Yamahtta Taylor; hepinize teşekkür ederim.

Düşüncelerim yeni yeni oluşmaya ve şekil almaya başladığında, her zaman dinlemeye ve okumaya hazır olan, ömürlük dava arkadaşlarına sahip olduğum için çok şanslıyım. Ne zaman fikirlerimi çözüme ve netliğe kavuşturmaya çalışsam, bu dostlar tüm cömertlikleriyle yanımda oldular. Nerede olursam olayım, müsaitlik durumlarına aldırmadan benimle görüşen bu özel insanlara derinden bir sevgiyle bağlıyım. Ben dahil herkesin olan biten hakkında düşünmemeyi tercih edeceği durumlarda bile, hiçbir zaman susmamı ya da vakitlerinin olmadığını söylemediler. Daima yanımda olan Ellen Wade, Maureen Brodoff, Rebecca Riley, Rosalind Petchesky ve Chandra Mohanty'ye teşekkürler.

Kırk yıl ders verdiğim Ithaca Üniversitesi'ndeki yoldaşlarım, hâlâ entelektüel siyasi yaşamımın can damarını oluşturuyorlar. Patricia Zimmermann, Naeem Inayatullah, Mary Bentley, Asma Barlas, Tom Shevory, Tanya Saunders ve Peyi Soyinka; beslenme ve yenilenme kaynağım olmaya devam ettiğiniz için teşekkürler.

Buraya yazacaklarımı kafamda döndürüp dururken çıktığımız uzun yürüyüşler ve sohbetlerimizin yanı sıra; yaptığı birçok düzeltme için de Ressam dostum Barbara Mink'e teşekkür ederim. Yaptıkları müzik için ve ayrıca beni yazmaya teşvik ettikleri için Jeff Claus ve Judy Hyman'a teşekkürler. İkimiz de Rodney King'in dövülmesiyle ilgili bir panelde konuşmacı olduğumuzda tanıştığım ve her zaman yalpalamama izin veren Sandra Greene'e teşekkürler. Öğle yemeği sohbetlerimizde sık sık ruhumu aydınlatan Carole Boyce Davies'e... Kendim beceremediğim anlarda dostluğuyla neşemi yerine getiren Janet Haskell'a... Evde kaliteli zaman geçirebilmem için uygun bir ortamı mümkün kılan Toni House'a... Çocuklarla beraber geçen yemek öğünleri ve Eduardo'nun pizzaları için, kafa dengi bir feminist ve hukuki akıl olan Sital Kalantry'ye teşekkürler. Çok sıklıkla benzer konulara -ve benimle birlikte- kafa yoran Susan Buck-Morss'a da teşekkürler.

Nia Michelle Nunn ve Nydia Blas ile çalışmak bana her seferinde olağanüstü Siyah genç kadınların dehasını hatırlatıyor. Onların vesilesiyle kendimi Ithaca'nın Güney Yakası Toplum Merkezi'ne adadım. Tompkins County Hapishanesi'nin hükümlülerinin (ve eski hüküm-

lülerinin) yaşam koşullarıyla ilgili mücadele veren ve genişletilmesine karşı yürütülen harekette (*Decarcerate Tompkins County*) yer almak, hapsedilenleri bir an bile aklımdan çıkarmamamı sağlıyor. Bu mücadelenin önemini kavramamda, Paula Ioanide'ın olağanüstü yardımları oldu. Kız kardeş-yoldaşım Chandra Talpade Mohanty ile aynı sokakta oturduğum için de ayrıca şanslıyım. Arkadaşça muhabbetlerimiz de, siyasi sohbetlerimiz de beni her zaman besliyor. Dostlarım Angela Davis ve Gina Dent'e teşekkürler. Beraber çıktığımız her uzun gezinin sonunda, daha da abolisyonist oluyorum. Yosemite Ulusal Parkı'nı gezip keşfederken, bu iş de tamamına erdi.

Bu kitabın hazırlanmasındaki desteğinden ötürü en büyük teşekkürü borçlu olduğum kişi ise; herdaim en yakın arkadaşım olan yazar Miriam Brody'dir. Bütün hayatım boyunca yazdığım her bir sözcüğü okuyup, üzerine yorum yapmışlığı vardır. Kitaba girişmek konusunda tereddütlüyken ve yapıp yapmamak konusunda karar vermeye çalışırken, o ilk on sayfayı okuyup 'Bunu yazmalısın' demişti. Ben de öyle yaptım. Ama onu suçlamayın.

Kızım Sarah Eisenstein Stumbar hayatımdaki her şeye ortaktır. Beni her zaman dinleyip, bu dünyayla ilgili düşüncelerimde yeni ve etkili yollar keşfetmeme yardımcı oluyor. Kendisi *#WhiteCoatsForBlackLives* (Siyah Yaşamlar için Beyaz Önlükler) hareketinin aktif üyesi olan ve cinsel sağlık hakları ön planda olmak üzere her insanın sağlık hizmeti alabilmesine adanmış bir sosyal tıp hekimi olarak, umudumu ve inancımı korumamı sağlıyor. İyimserliğimin kaynağı da odur.

Son ama hiç küçük olmayan teşekkürlerimden biri; Sarah'nın babası, benim hayat arkadaşım, devrimci avukat Richard Stumbar için... Yaşadığım her şeyde bana destek olduğu; beni gece gündüz demeden hep dinlediği için. Birlikte yaşanması imkansız biri olduğumu düşündüğüm anlarda, beni öyle olmadığıma ikna ettiği için. O da kitabımı büyük bir dikkatle okuyup, yorumlarını paylaştı.

Ve son olarak (tabii aynı zamanda ilk başta), bu kitaba verdikleri destek için *Monthly Review Press* ekibine teşekkürlerimi sunuyorum. Metin taslaklarımı müthiş bir ustalıkla düzenleyen, ifadelerimi hiç eksiltmeden berraklaştıran editörüm Gloria Jacobs'a teşekkürler. Her seferinde daha fazla açıklık, daha fazla örnek, daha fazla netlik arayışında oldu. Bunu başarabilmişsem, onun inanılmaz verimli çalışması sayesindedir.

Ayrıca kitabın basım aşamasına içtenlikle zaman ayırarak destek olan Susie Day, Martin Paddio ve Jamil Jonna'ya da teşekkür ederim. Kitabın kapağındaki güzel görsel tasarımı için Namaah Kumar'a özel olarak teşekkürler. Son olarak, çoğu kez benle aynı görüşte olmadığı halde esirgemediği editoryal destekle, farklılıklar arasında yoldaşlık kurabileceğimize olan inancımı güçlendiren *Monthly Review Press* editörü Michael Yates'e kalpten şükranlarımı sunuyorum.

Düşündükçe adlarıyla anıp teşekkür etmem gereken çok daha fazla insan çıkacağını biliyorum. Burada sayamadıklarımdan peşinen özür diliyorum; ancak lütfen şunu bilin ki bir şekilde hayatımın ve işimin bir parçası olmuşsanız size daima minnettarım.

Zillah Eisenstein

ABOLİSYONİST SOSYALİST FEMİNİZM

GELECEK DEVRİME BAKIŞ

---

neden sosyalizm?

Her insan açlık, evsizlik, hastalık, işsizlik ve engellilik kaygısı olmaksızın yaşamayı hak eder. Kâr amacı gütmek insanlığı yok eder. Sosyalizme bir başlangıç yapmak, herkesin evrensel olarak yaşanabilir bir gelire ve sağlık hizmetlerine kavuşması demektir.

neden feminizm?

Çünkü bireyin yaşam tercihlerini, ne biyolojik ne de toplumsal cinsiyeti belirlemelidir. Çünkü mizojini (kadın düşmanlığı) ve kadınların yaşadığı eşitsizliğe yapısal destek sağlayan hetero-ataerki, kadınların bedenleri üzerinde egemenlik kurma ve onları denetim altına almanın peşindedir. Benim "kadınlar" tabirini kullanışım her zaman trans, geleneksel cinsiyet normlarına uyum göstermeyen ve non-binary kimlikleri de kapsamaktadır. Bu belirlenmiş ve evrensel bir kabuldür.

neden abolisyonizm?

Kölelik sadece şekil değiştirmiş durumda; bireylik ile uygarlık ve insanlığın doğurduğu haklar ancak sözde kalmaya devam ediyor. Beyazların üstünlüğü, hukukun yapılandırılmasından, hapishanelerden ve ırka dayalı iş bölümü düzenlemelerinden bütünüyle sökülüp atılmalıdır... Abolisyonizm, günümüzde genellikle mevcut hapishane sistemini sona erdirmek üzere sürdürülen dirençli harekete atıfta bulunmak için kullanılmaktadır. Benim kullanımım ise, her nerede büyüyüp gelişirse gelişsin, mizojinist (kadın düşmanı) ırkçılığın yapısal bütünlüğünü kapsamaktadır.

Neden yıllardır kapitalist ırkçı hetero-ataerkiye ırkçılık ve mizojini karşıtı eleştirilerde bulunmamın ardından, hala bu açıklamaları yapmak zorunda kalıyorum? Neden bu hala mesele olmayı sürdürüyor? Neden ilerici düşünenler ve her çizgiden aktivistler biraz daha değişemediler? Neden sol cenah, kişisel olanın politik olduğunu, cinsiyetin de bir politikası olduğunu, cinselleştirilmiş ırkçılığın sınıf meselesinin temelini attığını bir türlü anlayamadı?

Neden hiçbir zaman başarılı bir sosyalist devrimin gerçekleşmediğini açıklayan şey, radikal ve devrimci tarihin bu ayrıcalıklı olma hali midir? Devrimlerin salt erk, zulüm ve sömürü arasındaki bağlantının parçalarını düzenlemeyi seçmiş olmalarının sebebi bu mudur? Sebep sosyalizmin daha fazla kalbe ve bedene, daha fazla abolisyonist sosyalist feministe ihtiyaç duyması mıdır?

Bizler -devrim niteliğinde değişimi arzulayanlar- ilerlemeyi seçmeliyiz. Eskiye gömülüp kalırsak, ancak onu tekrar ederiz.

ISBN 978-605-7942-44-9

